

D. 2459

ولايتي سالنامه سي

برنجي د فعد

اوله رق طبع اولمشدر

فيشات مقطوعه سي

نصف سيم

مجدي

د ججاز ولايتي مطبعه مطبع اولمشدر

سنه

۱۳۰۱

حجاز ولایتی سالنامہ سی

برنجی دفعہ

→→→→→

سندھ

۱۳۰۱

هجری

حجاز ولایتی مطبعہ سندھ طبع اول نمشدر

و ثنیت عهدنده قره بلوط کی آفاقی احاطه ایدن ظلمت شرک
وجبهالت آراسندن برق ساطع کی لمعان ایدرک لمحہ بصرده
عالمری نوره غرق ایلیمان شمس جهان افروز اسلامک مطلع
ظهوری مستط رأس رسالتیناهی اولان مکة مکرمه شهر ایدرکه
مقدما « بطحا » تسمیه قانمشیدی « جزیره العرب » ک جهت
غربیسننده ویکرمی بدرجه قرق بش دقیقه عرضیه یتش
یدی درجه طولنده کائندر .

جناب کبریانک تجلیکاه ربوبیتی اولغله قبله موحدین اولان
کعبه معظمه بی کمال توقیرایله آغوش احترامنده اعزاز ایلیمان
اشبو بلده مقدسه نک مبدأ عمرانی « جرهم » قبیله سنک حضرت
اسماعیل علیه السلامه معیتله توطن ایتملندن اعتبار اولغله لازمکاور

شویله که نبي عالیشان مشار اليك ارتحالند نصکره ولایت کعبه
معظمه نجل عالیبری « ثابت » بن اسماعیل علیه السلامه قالمش
ایسده آند نصکره « مضاض بن عمرو » الجرهمی به انتقال
ایتمشیدی *

کتب سیردن استنباط اولندیغنه کوره جرهم قبیله سی اشبو
« مضاض » ک تحت ریاستنده « قطورا » دنیلان شعبه سی
دخی « مضاض » ک عوجه زاده سی « سمیدع » رفاقتنده
اوله رق بین طرفلرندن مکه مکرمه به کلمش و جرهمیلر بلده
طیبه نك علونده واقع « قعیقمان » نام محل ایله اطرافده
پرلشدیکی کبی « سمیدع » دخی شهر شریفک اشاغی جهتنده کی
« اجیاد » دنیلان محل ایله حوالیسندده توطن ایلمش اولدیغندن
شام و شرق جهتلرندن کلان ارزاقک اعشارینی « مضاض »
وجهت غربیه ایله بین طرفلرندن کلنلرک رسومئیده « سمیدع »
استیفا ایدردی *

برمدت صکره « جرهم » و « قطورا » بئینده ملک
منازعه سی تحدث و تکون ایدرک بیت معظمه نك امر اداره سی
« مضاض » یدنده بولنمش اولسندن اولاد اسماعیل بالطبع
انکله اتحاد « و سمیدع » ک جماعتی اوزرینه هجوم واقفحام
ایتمکله اراده شدید بر محاربه جریان ایتمش و « قطورا »
قبیله سی منهزم اوله رق « سمیدع » دخی قتل اولنغله بقیه
السیوف اولنلر طلب صلحه قیام ایتدکلرندن عقد اولنلان

مصالحه اوزرينه بلده طيه نك ولايتى بالاستقلال « مضاضه »
انحصار ايتشدر .

ارادن برخيلى مدت كچهر ك اولاد اسماعيل عليه السلامه كثر ت
وتوسيع حدود مسكنه حاجت حاصل اولمش ايسه ده مكه
مكرمه نك ولايتى كندو دايليرى اولان جرهميلر عهده سننده
يولشم اولديغندن حق قرابته رعايت وانلرله محاربه دن مجانبته
طلب حقوق امارتن فراغت ايدرك مكه مكرمه يى ترك وسار
بلاد وقبائله انتشار والتحاق ايتدilir لكن جد اعلا لرى نى
ذیشان مشار اليه حضرتلرينك كندولرى ايچون تعيين ايتديكى
طريق حقه كى ثبات واستقامتلى هر قنغى قبيله نك انقيادىنى
آرزو ايدرلرسه كندولرىچون حصولنى بالسهوله تاأمين
ايدردى .

بر مدت صكره جرهميلر مكه مكرمه ده ظلم وطفغيان وكعبه معظمه
ايچون كلان هدايى اختلاس ايللرندن مكنت وقوتلى وهن
وضعه مبدل اولديغنى « بنى بكر بن عبد مناة بن كنانه »
ايه « خزاعه » قبيله سندن « غبشان » قبيله لرى مشاهده
ايتكله جرهميلره اعلان حرب ايدرك برچوق محاربه ل ايتدكدن
صكره جرهميلر منهزم ومغلوب اولمش واول وقت درون كعبه
معظمه ده موجود اولان ايكى عدد التون غزال هيكليله ركن
بيت معظمه نك طاشنى زمزم قيو سنه آتهرق قيو بيده طولدير دقن
صكره يمن طرفلرينه عودت مجبور ايتنده بولشمشدر .

جرهیلر مکة مکرمه دن چیققدنصکره بیت اللهک ولایتی
بو ایکی قبیله یه اجرای ریاست ایدن « عمرو بن الحارث
الغبشانی » عهده سنده تقرر ایتشیدی اوارالق قریش متفرق
صورتده و جماعتلری بولنان « بنی کنانه » نزدنده بولنده رق
امر حکومت بلده طیه یی دخی ذکر اولنان « خزاعه »
قبیله سنک اکابر و اعیانی تفوض ایدرلردی *
بونلرک امیری اولان « خلیل بن حبشیه بن سلول بن کعب بن
عمر الخزاعی » کریمه سی « حبایی » « قصی بن کلابه »
تزویج ایدرک بوندن « عبد مناف » و « عبدالدار »
و « عبدالعزی » و « عبدا » نام اوغللری حاصل اولدی
« قصی » یک نسل شریفی مکة مکرمه ده تکثر و تزايد ایتدیکی
صره ده « خلیل بن حبشیه » نک وفاتی وقوعبولمشدر *
قریش قبیله سی حضرت اسماعیل علیه السلامک نسل جلیلی
اولغله بیت معظمه نک امر ولایتنه « خزاعه » و « بنی بکر »
قبیله لرندن زیاده اهل و مستحق اولدیغی مشارالیه « قصی »
طرفندن جزم اولنه رق کیفیت اکابر « قریش » و « بنی
کنانه » یه افاده و تفهیم اولنش و چله سی مشارالیهک فکرینی
تحسین ایدرک مالا و بدنا کندوسنه معاونت و عداوتلش اولدیغندن
« قصی » « عذره » قبیله سنندن و رضاعدن اولان برادری
« زراح ابن ربیعه » و « قضاعه » و قبائل سائره ایله
بالاتفاق « خزاعه » و « بنی بکر » علیه نه قیام ایدرک

آنتری مکة مکرمه دن چیقاروش و ولایت حرم محترمی اولای
کندوسی در عهده ایتدیکی کبی وفاتند نصکره اولادی تفوض
ایلمشدر .

بونی متعاقب اطراف بیت خداده آثار عمران پیدا اوله رق کوندن
کونه مکة مکرمه شهری تأسس و اهالی سیدخی ذکر اولنان
قبائلدن تشعب و تکثر ایدرک زمان سعادت حضرت سید الانبیایه
کنجه جزیره العربک اکثر بلادینه نسبتله بر شهر شهر هیئتنی
آلمشیدی .

هجرت نبویه نک التنجی سنه سی اوا خرنده مفخر موجودات
افندمز حضرت لریله قریشک سفیر مرخصی « سهیل ابن عمرو »
یینده بر معاهده عقد اولمشیدیکه قریشدن هر کیم سعادت تابعیت
نبوتیناهییه دخالت ایدر لر ایسه کیرای قبیله طرفندن منع ایدلماک
و قریشه داخل اولمق استیانلره ده طرف مستجمع الشرف
رسالتیناهیدن تعرض اولنماق بومعاهده نک جله احکامندن
ایدی بناء علیه « خزاعه » قبیله سی تحت تابعیت نبوتیناهیده
قالش و « بنو بکر » قبیله سیدخی قریشک تابعیتنه داخل
اولمشیدی .

بو ایکی قبیله بیننده برقان مسئله سی اوزرینه عداوت اولدیغندن
اشبو مصالحه زماننی « بنو بکر » قبیله سی اخذ تاره فرصت
عدا ایدرک بر مدت صکره قریشدن بالاستمداد « خزاعه »
علیهنه قیام و اخذ انتقام ایتمشیدی .

« بنی بکر » ک بوجرئی حکم معاهده بی مناقض اولمغله
« خزاعه » قبیله سی شکایتہ قیام « و بنی کعب » افرادندن
« عمرو بن سالم الخزاعی » بی مأموراً نزد قدسیت وفد حضرت
فخر کائناتہ اعزاز ایتدیلمر حضرت فخر عالم افندمن مسجد
شریف لنده اصحاب کرام ایله اوتورر لر ایکن « عمرو بن سالم »
حرم محترم نبوی به دخالت و وقوع عالی نظماً و جهرأ بیانہ مسارعت
ایلمسیله کندوسنه جواباً « نصرت یا عمرو بن سالم » بیوردیلر
رؤسای قریشدن « ابی سفیان بن حرب » دخی « بنو بکر » ک
جرأت واقعه سنک ترضیه سی اجرا ایتک و معاهده احکا منی
تجدید ایتک اوزره مدینه منوره به عنیث ایدرک ازواج مطهراتدن
کریمه محترمه سی « ام حبیبه » رضی الله عنها حضرتلرینه
مسافرت و املنک ترویجی امرنده مشارالیه حضرتلرندن طلب
معاونت ایدردی لکن قبل جناب رسالتیناهیدن اسعاف
مسؤلنه موافقت بیورلمدیغیندن مأیوساً عودت و قریشه بیان
کیفیت ایلدی .

اوصره ده فخر عالم صل الله علیه وسلم افندمن حضرتلریدخی
آرتق مکة مکرمه به سیر و حرکتی امر و تصمیم بیورمشیدی .
« حاطب ابن ابی ثبیعة » تصمیمات واقعه نك قریشه اخبارینی
متضمن مکتوب یازارق برخاتونه تودیعاً کوند رمش ایسه ده
وقوعبولان وحی الهی اوزرینه درحال « علی بن ابی طالب »
و « زبیر ابن عوام » رضی الله عنهما افندیلمز طرف عالی

حضرت رسالتپناھیدن مأموراً اول خاتونی تعقیب و در دست
ایدرك حامله اولدیغی مکتوبی اخذ و شق ایتدیلر .
بو وقوعات سکزنجی سنه هجریه رمضانده تصادف ایتکله شهر
مذکورک اوننجی کونی حبیب کبریا افندمز حضرتلری « کلثوم
بن حصین بن عتبه بن خلف الغفاری » بی مدینه منوره
محافظه سنه ترک ایدرك اونبیک عسکرله مکة مکرمه یه مشوجها
حرکت بیوردیلر .

« عسفان » نام محله مواصلت جلیله لری ائناده عم اکرم لری
حضرت « عباس » افندمز حضرتلرینه ملاقی اولدیلر که
مشارالیه افندمز حضرتلری مدینه منوره یه هجرت ایتک اوزره
مکة مکرمه دن حرکت ایتشیدی اورادن معیت باعث الرحمت
حضرت رسالتپناھی ایله « وادی فاطمه » یه کلدیلر .
حرکت سنیه نبوتپناھیدن قریش خبردار اوله میه جق اولور
وعلی الغفله اوزر لرینه واریلور ایسه حقلرنده موجب پریشانی
اوله جغنی تخطر ایتسی اوزرینه قریشی خبردار و طلب امان لزومنی
کندولرینه اخطار ایتک ایچون عم بزرگوار مشارالیه حضرتلری
مکة مکرمه یه کلور ایکن مکة مکرمه دن تجسس احوال ایچون
میسکر همایونه طوغری چیتمش اولان « ابی سفیان » ایله
« حکیم بن حزام » و « بدیل بن ورقا » یه تصادف
ایدرك وقوع عالی کندولرینه بیان ایتدیلر بونلردن « ابی
سفیان » استیمان ایچون نزد فرد حضرت فجر عالمه کله رک
عرض دخالت ایلدی .

ایرانی کوفی مسکر ظفر رهبر جناب محبوب خدا سمت بیت
حضرت کبریایه متوجهاً « وادی فاطمه » دن حرکت و « بئر
طوا » یه مواصلت بیورملریله جناح یسارده بولنان عسکرک
نصفی « زبیر ابن عوام » حضرتلرینک قومانداسی تحتنده
اولدیغی حالده بلده طیبه نك اشاعی طرفندن ونصف دیگری
یعنی « اسلم » و « سلیم » و « غفار » و « مزینه »
و « جهینه » و قبائل سائرہ دخی « سعد بن عباده » و
« خالد ابن ولید » و « علی ابن ابی طالب » حضراتنک
معیتنده اوله رقی یوقاری طرفدن کردکاری کبی ذات قدسیت
صفات حضرت پیغمبریدخی اصحاب کرامی ایله برابر « حجون »
جهتنده کی « از آخر » شعبندن مکة مکرمه بی تشریف بیوردیلر
اوآراق رؤسای قریشدن « صفوان بن امیه » و « عکرمة
بن ابی جهل » و « سهیل بن عمرو » جبل « خندمه » ده
جمع ایش اولدقلری شردده قلیله ایله برازمچار به ایتدیلر ایسه ده
« جهینه » دن یالکز بر شهید وقوعبوله رقی قریشدندی اون
ایکی نفر تلف اولشدیر .

اشبوفتحک شرفوقوعندنصکره جناب فخر رسالت افندمز مدت
حکومتی اشاغیده بیان اولنه جق اولان « عتاب بن اسید »
حضرتلرینی مکة مکرمه والیلکنه بالتعین مدینه منوره یه عودت
وعزیمت بیوردیلر شهر شریف بطحا داخل حوضه حکومت
حضرت فخر رسالت اولدیغی آن سعادت اقترا ندنبرو مظهر

عدل و امان اولان كافه بلاد ایچون قاعده طبعیه دن اولدیغی
وجهله توسع و کسب عمران ایدرک شمدیکی حالده تقریباً اوتوز
بیک خانه و یوز اونبیک نفوسی شاملدر .

بوشهر شریفک تا وقت تأسسندن خلیفه مشروعه رسول ربانی
شوکتلو قدرتلو « غازی عبدالحمید خان ثانی » افندمن
حضرتلرینک ایام و اعصاره مغبوط اولان زمان شوکتنشان
خلاقینا هیلرینه دکن و قایع جسمیه سنی ضبط و تحریر ایله قلمنی
حاز مباحات ایلیانلرک آثار قیمتدارینه مراجعت اولنورسه
کوریلورکه فیاض حقیقینک بو بلده طاهره حقنده بونجه
عطایای الهیه سی برر برر تعداد اولنمشده اعیان امت محمدیه
رأس المال مفخرت اولان خدمت مقدسه سنک قبل حقندن خاندان
عثمانی یه تودیع بیورلمسی اک قیمتدار بر نعمت احدیت طانمشدر
واقعا کعبه معظمه نیک جلالت قدرینه بت پرستلر بیله اعتنا ایدرک
یولنه قرپان اولدقلری معبود موهومی اقعاد ایلیه جک آندن
مقدس مقام اولدیغنی تفرس ایده بیلشردی .

خدمت منیفه سیله مباحات ایدن سائر ملوک دول اسلامیه جانلر ندنده
تقدیس و تعظیمنده کورچه تقصیر ایدلمدی لکن بو خاندان
رصین الارکاندن مدیحه خلافتی تزین ایلیان سلاطینک هر بری
برقدسی ملک کبری بیت خدا اوزرینه قناد کرمش و بو کونکی
کون سجده ده توجه ایتدی کهنز کعبه معظمه ابنیه سی ایشته او گروه
پرشوهدن مجددی دردنجی سلطان مراد خان غازی حضرتلرینه

سرمایهٔ نفخرت اولمشدر چونکه در دنجی دفعه اوله رق
حضرت « ابراهیم » ك امر حقله بنا ایتد کبری که به بی مؤخر
« عمالقه » طائفه سی تجدید ایتد کد نصکره التنجی دفعه ده
« جرهم » قبیله سی انشا ایش و دفعه سا بعد ده کی تجدید یده
اجداد کک زین جناب رسالتینا هیدن « قصی » نام ذات
شریفه میسر اولمشدر .

سکزنجی بنامی ایسه قریشک اثری اوله رق طقوزنجیسنه
« زبیر بن عبدالله » حضرتلری موفق اولدقد نصکره مشار
الیه حضرتلرینک بیت شریفه ادخال ایلد کبری محل عالی بی
حال سابقنه ارجاع ایچون « حجاج » طرفدن التون اولوق
جهتده کی جدار شریفه هدم ایدینه رک تکرار یا بقله بوکا اونجی
بناد ینلشدر .

حجاجک اشبو تشبثدن تا بیک اوتوز طقوز سنه سنه قدر کعبه
معظمه بیان اولنان بناده بقا بولمش اولدیغی حالده اوسنه
شعبانک اون طقوزنجی چهارشنبه کونی عظیم برسیل باصه رق
برچوق خانه لر ی تخریب ایتد کد نبشقه حر مشریفک داخل
وخارجنده بیک کشینک تلفنی انتاج ایش و ایرتسی پنجشنبه
کونی کعبه معظمه نک جهت یانیه سندماعد ا جهات منیفه سی
دخی منهدم اولمشدر .

وقوعاتک « سلطان مراد خان رابع » حضرتلرینه عکسی
متعاقب طرفلرندن کایتلی ایچه کوند رملکه ذکر اولنان شعیان

آينك يكرهى ايكنجى كوني بدأ ايدن انشاآتك جهت يمانيه جدار
شريفيدخى تجديد ايدلديكى حالده بيك قرق سنه سى شعبانك
اون النجى كوني كليا ختامى ميسر اولشدر كه « رفع الله قواعد
البيت » كلمه لرى تار يخدر « مراد بنى بيت الاله وزاده » سناء
پهء يزدهى زیده مجده « بيتيدخى سلطان مشار اليه حضرتلرينك
اشبو موقيت مقدسه لريني تمديحاً ادباى وقتك انشاد ايتديكى
قصائدك تاريخ بيتلرندندر *

اشبو تجديد اثناسنده باب اجاتجاب كهبه معظمه بى حال قديمى
اوزره ترك ايتشله ايسه ده بيك قرق بش سنه سنده شرفصدور
ايدن اراده الهام افاده جناب خلافتينا هيلرى تجديدينى اقتضا
ايتمكه موجود اولوب اوزرنده مجدد مشار اليه حضرتلرينك
اسم ساهيلرى محرر اولان كوش قپو اولوقت در سعادتده اعمال
ايتدير يله رك ارسال پورلشدر *

مطالعه ايله معلوم اولور كه يوقاروده كى سوزلر يالكز كهبه
معظمه نك بناسندن معلومات ويره بيلشدر *

سلاطين صلابت آيين عثمانيه زماننده كى اصلاحاتنه كانجه فاتح
عمالك عرب « غازى سلطان سليم خان قديم » حضرتلرى
طقوز يوز يكرهى اوچ سنه سنده « امير مصلى الدين » نامنده
معتبر برذات ارسال بيور مغله « حنفى » مقامنى تجديد و حرم
شريفك اوزمانكى طرز و هيئتى اوزره بعض محالرينى تعمير
ايتدير مشدر *

نجیل نجیب جهانگیرانہ لری « قانونی سلطان سلیمان خان »
حضرت لری طقوز یوز الی التی سنہ سنہ حرم شریف
ایچون مر مردن مصنوع بر منبر شریف ارسال واقعا دیور مشدر کہ
اوزرنده « انه من سلیمان وانه بسم الله الرحمن الرحیم » آیت
کریمه سندن اقتباساً اشارت وارد بر منبرك تصنیعنده مر مر تراشدر
اولقدر چیر دستلك کوستر مشکه فدیاسلر پروقسدالرده کورسه
تعجب ایدر لردی .

طقوز یوز الی طقوز تاریخنده ستف منیف بیت اللهک ترمیمه
احتیاج کوستر دیکی عرض اولنمشی اوزرینه عدن آشیان مشار
الیه حضرت لری شیخ الاسلام « ابوالسعود » افندینک فتواسیله
تعمیرینی اراده واجرا بیور دیلر و باب سعادتتی تصفیح ایتدیر دکری
کبی طقوز یوز التمش تاریخنده « میراب » شریفی تجدید ایتک
ومطاف شریف مر مر لینی اصلاح ایتدیر مک کبی خدمت لری ایتدیر
بونرله برابر تعمیرات سائر طقوز یوز التمش ایکی سنه سنه قدر
امتداد ایلشدر .

طقوز یوز التمش درتده باب سعادتتآبی تجدید ایتک کبی شایان
اعتبار موقعتله ده تزید ممدوحیت بیور مشلر خلیفه « مهدی
بن منصور » عباسینک نام نامی « حضرت علی » یه نسبتله
انشا ایتدیر مش اولدقلری مناره ییده خاقان مشار الیه حضرت لری
« شمس » نام محلدن چیقان بر نوع صاری طاشلرله شمیدیکی
رسمی اوزره تجدید ایتدیر مشلر در .

« ناصر » عباسینک قرن سادس ایچنده مجدداً انشاسنه
هیت ایتدیکی بیت حضرت « امینه » که جسم نور آلود
حضرت فخر کائناته محل مولود اولغله الی الآن مسلمین ییتنده
تقدیس اولنور اولوقت اشبو بنای سعادت انما ذخی تجدیده
لوزوم کوسترمکه شمیدیکی طرز بهین اوزره انشاسی موقیئیده عدن
آشیان مشار الیه میسر اولمشدر *

کره ارضه منتشر ملل واقوامدن قنغیسنک تاریخنه مراجعت
اولنور ایسه « سلطان سلیمان خان » حضرتلرینک یا ماثر
فتوحاتکارانه لرندن ویاخود اعمارات نافعۀ جهانگیرانه لرندن
صحیفه صحیفه اخبار و آثاره دسترس اولنور روم ایلیده
آناطولییده حاصلی ملکک هرجهتنده مهمومعتنا آثار جلیله لری
مشاهده قلنور لکن هیت بیهمتای شهنشاهییلرینک نصل بر
علویتی حازر بولنش ایدوکنی اکلامق مطلقاً « عین زبیده » نک
مکه مکرمه یه صورت جریانه عطف نظر دقتله قابل اوله یلاور
زیرا بو عینک بر تعمیر یولنده اخیراً تا اقصای هندستانه قدر
بتون ملل اسلامیه نک اک بیوک فداکار لقلرله جمع ایتدکری
امانه لر بیله کفایت سنرک کوستردی خاقان مشار الیه ایسه بوئی
سائر آثار خیریه لرینه عادی برتمه کبی وجوده کتور مشدر
چونکه خلفای عباسییدن « هرون رشید » ک زوجیه سی
اولوب صحیحاً فخر المخررات عنوانه لایق اولان سیده « زبیده »
حضرتلری « وادی نعمان » نام محله کی تپه لر زیرینه تجمع

ایدن صولری آنجق منا وراسنده کی طاغله قدر اجرا ایلیه بیلمش
ایکن خاقان مغفور حضرتلری خزینه لر صرفیله طقوز یوز التمش
یدی سنه سنده ذکر اولنان عینک بلده مبارکه به اجرا سی کی
قیامته قدر مسلمینک حیاتی تأمین ایدن برخیره تشبث بیور مشدر لکن
طقوز یوز یتمش درت سنه سنده کندولری دار مکافاتہ ارتحال
ایتمکله اکمال تشبثات خیره لری خلف اشرفلری ایکنجی
« سلطان سلیم خان » حضرتلرینه انتقال ایتشیدنی *

سلطان مشار الیه حضرتلرید نخى والد ماجد لری اثرینه اکتفا
وصوی بلده طاهره یه قدر اجرا ایله عظیم حوضلر وجسیم
صهرنجلر انشا ایدرک عالم اسلامیتی احیا ایلدی *

« سلطان سلیم ثانی » حضرتلرینک حسناتی تعداد ایلمکدن
ایسه یالکز حرم شریفی تعریف ایله اکتفا مناسب اولوردی
لکن زیارت مسجد الحرام ایله استسعاد ایدن بونجه موحدینه
قارشو اوزون اوزون تعریفده حاجت کور یله بیور حرم
شریف درتیوز آرشون طولنده وشبه مستطل شکننده اوله رق
اوچیوز عدد قبه بی والتیوز اوتوز التی عدد مرمر عمودی
حاویدر *

ذاتاً اخشاب اولدیغی حالده سکز یوز ایکی سنه سنده محترق
اولمش ومصرملکی سلطان « برقوق » طرفندن ینه اخشاب
اوله رق تعمیر ایدلمش ایسه ده خاقان مبرور مشار الیه حضرتلرینک
مرکز جبلیتلری اولان سمو صلابت دینییه وعلو غیرت عثمانیه

حرم ملائک خدمت تجدید و ترصیننی اقتضا ایتمکه یوقاروده
پیان اولنان التیوز اوتوز التی عدد مرمر ستون اوزرینه
اوپچوز عدد قبه اوله رق انشاسنه تشبث بیورد قلی حالده
طقوز یوز سکسان ایکی سنه سنده فردوس اعلایه رحلت و اتمام
مصلحتی خلف ذیشرفلی اوچجی « سلطان مراد خان »
حضرتلرینک عهدہٴ همت و دیانتلرینه تودیع و امانت بیورمش
اولدقلرندن مشار الیه حضرتلری شمعی مشهود عیون افتخار
مسلمین اولان طرز بهشتی اوزره انشا واکماله موفق اولدیلر .
اشبو انشآت اثناسنده درت عدد مناره ده تجدید ایتشد رکه
برنجیسی یوز اوتوز طقوز تاریخننده خلیفه « منصور »
عباسینک « باب عمره » ده یامش اولدیغی مناره و ایکنجیسی
« مهدی » خلیفه نک باب « سلام » ده کی مناره سی اوچنجیسی
ینه خلیفه « مهدی » نک باب « وداع » ده کی مناره سی
دردنجیسی خلیفه « معتضد » عباسینک اثری ایدی « باب
علی » و « باب زیاده » و « باب دریه » ده کی مناره لرده
« سلطان سلیمان خان » حضرتلرینک آثار خیرییه لرینه ملحقدر
یالکز « باب سلام » ایله « باب نبی » آراسینده کی مناره
ملوک چراکسه دن « قایتبای » کدر .
مکمل بنیان حرم اولقله محترم اولان مشار الیه سلطان « مراد
خان ثالث » حضرتلری طقوز یوز سکسانبش تاریخننده اججار
تمین ایله التسوندن معمول اوج عدد قندیل ارسال بیورمش

اولدقلرندن اولوقت اميرمکه مکرمه بولنان « شريف حسن بن ابی نعی » يديله ايکيسي کعبه معظمه داخلنه تعليق و بریسی روضه مطهره سید الانبیاه تقدیم قلنمشدر .

بيک يکرهی سنه سنده « سلطان احمد خان اول » حضرتلری دخی التون اولوغی تجديد و کعبه معظمه جه بعض تعبيرات اجرا سيلاه کسب شرف مزید ايتدکاری کبی بيک يکرهی درت تاريخنده ده سکسان بيک التون قمتنده ايکی قطعه الماس اهدا بيورمشلر ايسه ده حجره مطهره سید الانامه اتحافی تسيب قلنه رق مواجهه سعادتده لمعان ايليان « کوكب دری » نام مشهور الماس اوزرينه وضع ايتدیراشدر .

مشاراليه « سلطان احمد خان » حضرتلرینک آثار خيره لرندن بریده « زمزم » قیوسنک ايچنه وضع ايتدیردکاری تیمور قفسدر چونکه عشق و شوق اربانندن بعضیلرینک کندولرینی زمزم قیوسنه آته رق بو غلقده اولدقلری عتبه علیالرينه عرض اولنمش و ذکر اولنان قفسک ارسالیله او یولده تلف نفسه میدان بر اقلماشدر بو قفس بئر شريف دروننه ايندیر يله رک صویک بر مترو اشاغيسنه زنجیرله ربط ایدلمشدر .

« سلطان احمد خان » حضرتلری روضه مطهره جناب فخر الانام ایچون التون یالديزلی کموش شیکه لر اعمال و ارسال ایدرک اسکی شیکه لری تبرکا کندي تر به شريفه لرینه وضع ايتمشدر .

مکہ مکرمہ تاریخ لکھنے والے محرم اول دیغنه کورہ مشار الیہ حضرت تری
کعبہ معظمہ نیک برطاشنی التوندن و برطاشنی گوشدن اولہ رق
بنا ایلہ حرمتلرینک درجہ سنی اعلانه نیت بیورمشلر ایسہده
حق تعالیٰ حضرت تری مراد بیورمش اولیدی کعبہ معظمہ بی
یاقوتدن خلق ایدردی دیو اولوقتک شیخ الاسلامی « سعدالدين
افندی زاده محمد افندی » بونیتک اجر اسندن کندولرینی منع
ایلیش مشار الیہ حضرتلرینک آثار خیر یه لرندن بریده
« عرفات » جهتده کی علملردر .

علمای کرام ذکر و بیان ایدرلرکه « حجر الاسود » کعبہ معظمہ یه
وضع اولنجه شرق و غربه و یمین و یساره ضیالر صالمش
واوضیالک منتهی اولدیغی مسافه بی جناب رب متعال حرم
محترم قیلشدر بناء علیه تعیین حدود ایچون علامت وضعی
ایجاب ایدوب اولا « ابراهیم » و « اسماعیل » علیهمالسلام
جانلرندن وضع اولنوب مؤخرأ « عدنان » و « قصی »
طرفلرندن تجدید قلندقدنصرکه هجرت نبویه نیک سکزنجی
سالنده طرف مستجمع الشرف حضرت نبوتپناهیدن انشا
بیورلشدر .

آندن صکره حضرت « عمر الفاروق » و « عثمان بن عفان »
و « معاویه » و « عبدالملک بن مروان » و مهدی عباسی
جانلرندنه یکیلدیکی کی اوچیوز یکرهی بش تاریخنده خلفای
عباسیهدن « راضی بالله » خلیفه شمدی ججاجک « عمره »

کتیردگری « تنعیم » نام محله ایکی علم وضع ایشدر .
« سلطان احمد خان » حضرتلرینک « عرفات » جهتنده
تجدید بیوردقیری ایکی عیله وقتیه اربل حاکی « مظفر »
طرفدن یایدیرلشدر .

« سلطان مصطفی خان ثانی » حضرتلرینک زمان خلافت
علیه لرنده ده کعبه معظمه نیک بعض محالری تعمیر و ترمیم ایدیه رک
حتی سقف شریفدن بش ستون تبدیل و سطح شریفه صعود
ایدن زردبانک یدی قدیمه سی مرمر و باقیسی اخشاب اوله رق
تجدید ایدلیکی کبی حجر مبارکک جوارنده دخی آثارخلل
مشاهده اولنغله هدم و تجدید ایدلش و یوبابده کی مصارف
انشایه بعض روایت کوره سلطان مشارالیه حضرتلرینک
والده محترمه لری جانبندن تسویه بیورلشدر .

خلد آشیان « غازی عبدالحمید خان اول » حضرتلرینک
عهد خلافتلرنده حر مشریفنک بعض ستونلری تبدیل و قباب
شریفه دنده بعضیسی تعمیر ایدلیکی کبی زمزم مشریف ائیه سنک
دخی ترمیم ایتدیرلدیکی قیوسی اوزرنده محرردر اشبو تعمیرات
میاننده باب « عمره » ده کی مناره ایله سائرلرینکده تعمیری اجرا
بیورلشدر .

یک ایکی یوز اللی طقوز سنه سنده والد کثیرالمحامد جناب
خلافتیناهی جنتمکان « سلطان عبدالحمید خان غازی » حضرتلری
دخی مشرق انوار فیوضات الهیه اولان درون بیت معظمه ده

و حجر شریف داخل و اطرافندہ بولنان اجاردن بعضیلرینی تبدیل
و قباب حر مشریفدن بعضیسیلہ مر مر سستونلری تجدید بیوردیلر
و « باب علی » ایله « مدرسہ سلیمانیه » یه کیدن، بوللری
احداث ایلدیلر .

حرمین شریفینک خدمت مقدسه سیله حائز افتخار اولان سلاطین
عثمانیه میانده فردوس آشیان مشار الیه حضرتلری یوقاروده
خدمت جلیله لرینی بیان ایله تزیین سطور ایتدیگمز « سلطان
سلیمان قانونی » و « سلیم ثانی » و « مراد ثالث » و « رابع »
حضراتنک خدمات مهمه سنه تقابل ایده جک مقدس برخدمته
موقعتیلده عظیم برهباهات اغتنام ایتشدرکه الله ورسولی
هندنده ملوک پیشین اسلامیددن هیچ بریسی بو خدمته لایق
واحرا کورلمش اولماق کرب چونکه مسجد شریف جناب
رسالتیناهی مصرملکی « قیتبای » طرفندن یایدیرلش وهدمندن
اول مشاهد ه ایدنلرجه معلوم اولدیغی وجهله مسجد شریف
معظم الیهک شاننه لایق برطرز و هیئت آلدیر یله مامشیدی .
آثار موقیتلرینک هر بری امت محمد ایچون الی الابد سزاوار
افتخار اولان خلیفه مقدس الیهک علوهمت بیهمتالری اومقام
جنت مشامک اویله بر ابنیه التندہ بقاسنی تجویز ایده میه رک
اساساً هدم وقلعیله یرینه دنیانک برجهتندہ نظیری اولیان ابنیه
عالیهی احداث بیورمشدرکه بونک تفصیلی مدینه منوره یه دائر
و برله جک ایضاحات صره سنده سرد اولنور .

سوفی مشارالیه حضرتلرینک عهد خلافت سنیه لرنده مقام
« حنفی » بی تعمیر و بیک ایکیوز یتشده مطاف سعادت
اطرافنده کی قندیل دیرکرنه ایکی عدد دهها علاوه سیله محل
معزالیه برقاندھا تنویر بیورلدیغی کبی بیک ایکی یوز یتش اوج
سنه سنده ده قباب شریفه حرمشریف التنه بویدن بویه قندیلار
احداث و تعلیق ایدلمکله بوقندیلار اشهر حج ایله رمضان شریف
و سائر نیالی مبارکده ایقاد اولنور .

کعبه معظمه نك شمديکی میراب شریفی صاحب الحسنت مشارالیه
حضرتلری جانبندن التون اوله رق اعمال و اهدایورلمغله میراب
عتیق تبرکا خزینه همایون پادشاهیده حفظ ایتدیرلمشدر .

بیت معظمه مفتاحنک حفظنه مخصوص خانه که بنی شیبیدن
مفتاحدار اولان ذات مفتاحدار اولدقچه بو خانه ده اقامت ایله
مرور زمانله بونک مشرف خراب اولدیغی اول وقت مفتاحدار
بولنان ذات طرفندن آستان شوکتشانلرینه عرض اولمشدر
اوزرینه مغفور مشارالیه حضرتلری طرف همایونلرندن ذکر
اولنان خانه بی مجدداً انشا ایتدیرمشدر .

داخل قدسیت شامل بیت خدایی دائراً مادار احاطه ایلیله
اسماء الهیه ایله منسوج کوکز اطلس کسوه شریفه بنی شهید سعید
« سلطان عبدالعزیز خان » حضرتلری اهدایورمش ایدیلر .
بیک ایکی یوز طقسان سکر تاریخنده زمین بهین بیت خداد
مفروش اچار سعادت دتارک بعضیلری تعمیر احتیاجنده کورلمکله

كيفية عتبة سنية حضرت ظل اللهی به عرض و بیان
اولمشیدی .

حالا زینت طراز مدیحه خلافت و خلیفه فاروق طینت شوکتلو
قدوتلو « غازی عبدالحمید خان ثانی » افندمز حضرتلرینک
اراده ملهسمیتعاده خلافتیناهییری اول اجارقیمتدارك اجرای
تعمیری امرنده شرفبخش صحیفه صدور اولغله بعضیلری تعمیر
و بعضیلری تجدید اولمشدر .

اشبو تعمیرات شریفه اوزرینه ادبای شهر شریف مدح وستایش
جناب ظل اللهی بی متضمن انشاد ایتدکاری قصائد ذیلنده تاریمخلو
نظم ایتدکارندن رئیس العلماء بلده طیبه شافعی مفتیسی ققاهتلو
سید احمد زین دحلان افندی حضرتلری دخی « لسلطاننا
عبدالحمید محاسن » ومن ذالذی بالحصر یقوی یعدد « وقد
حاز تعمیراً لباطن کعبه » وتاریخه بیت فرید یحدد « بناء بدا زهوا
لداخل کعبه » وسلطاننا عبدالحمید المجدد « بیتلری زیرنده
تاریخنی ادا المشر .

والی عالی ولایت دولتلو « عثمان نوری » پاشا حضرتلرینک
افکار محاسن آثار جناب خلافتیناهییه توفیق مسلكه دائماً نیات
مکارم آیات ظل اللهینک اجراسنه خدمت غیرتنده بولمیلرندن
وقوع بولان عرض وانهارلی اوزرینه شرفعلق ایدن اراده
سنیه وجهله « باب ابراهیم » و « باب علی » جهتلرنده کی
قیاب شریفه حر مشریفدن برخیلیسی تجدید ومیل وانحراف
ایدن مرمر عمودلر کده چند عددی تعمیر اولمشدر .

حرم شریف داخلندہ کتبخانہ و موقتخانہ اتخاذا اولنان ایکی بیوک
قبه نك ارقه طرفلرنده اداى صلاة ایدن جماعتی رؤیت کعبه اللمهدن
منع اللمکده و حرم شریفی بیهوده تضییق ایتمکده اولمترینه بناء
بونلرک قلع و رفعی خصوصی بوندن چندسنه اول قرین مساعده
سنیه اولمش ایکن نصلسه ترک و اهمال اولنه کاش اولدیغی حالده
پکن بیک اوچیوز سنه سنده والی مشارالیه ایله امیر مکرمه
دولتو سیادتلو « شریف عون الرفیق » پاشا حضر تری نك
متفقاً وقوع مباشرتلی اوزرینه ذکر اولنان قبه لرهدم ایدیله رک
داخل حرم شریفدن غلبه لک رفع اولمش و مقام « حنبلی »
دخی « حنفی » مقامنک قارشو طرفنه نقل اولنه رق داخل
حرم شریفه اولوجهلده انتظام و یرلشدر .

هدم اولنان کتبخانہ موجودی « باب دریه » اوزرنده مبنی
« سلطان سلیمان » مدرسه منیفنده تخصیص قلنان دائره داخلنه
یرلشدر لیدیکی کبی « باب نعوش » اتصالنده مجدداً بر موقتخانہ
انشا یدلشدر .

خدمت حرمین شریفینک دولت ابد مدت عثمانیه به انتقالندن
بوآنه قدر کرک کعبه معظمه و کرک حرم شریفجه وقوع بولان
انشآت و تعمیرات بیان اولنان منوال اوزره جریان ایلشدر .
خلفای راشدین رضی الله عنهم اجمعین افندیلر من زمانندن دولت
علیه عثمانیه به کلنجیه قدر کعبه معظمه و حرم شریفجه وقوع بولان
توسیعات و تعمیراتی دخی علمای فن تاریخ و جه آتی اوزره بیان

و نصريح ایدیور شویله که حر مشریف مکة مکرمه زمان
سعادتدن خلافت حضرت « ابو بکر الصديق » کانجیه قدر
دیوار ایله محاط اولمیه رق اطرافنده بولنان قریش خانه لر یفت
آرالرندکی سواقلردن دخول ایدیلورمش .

حر مشریفک اولوقتیکی جر می مقام حضرت « ابراهیم » ک
آرقه طرفنه قدر اولوب الحاله هذه موجود بولنان منبر مشریف
اوکنده کی کمر اشبو جرم قدیمه علامت اوله رق وضع اولمش
و بوکا « باب السلام عتیق » دینلکه سبب بو اولمشدر .
حضرت « عمر الفاروق » اقدمز حضرتلری زماننده
اسلامده کثرت حاصل اولغله حر مشریف جماعتی استیعاب
ایده مز اولمش اولسندن هجرتک اون یدنجی سنه سنده جواردن
برقاچ خانه مبايعه والحاقيله بر مقدار توسیع و اطرافنی دیوار ایله
محاط قلنمشدر .

حضرت « عثمان بن عفان » اقدمزک عهد خلافت سنیده لر ننده
بر مقدار توسیع و اطرافنه کمرلر انشا اولنمش اولدیغنی کبی « عبدالله
بن زبیر » و « ولید بن عبد الملک » و « منصور » عباسی
زمانلر ننده بر مقدار توسیعنه خدمت ایدیلوب نهایت خلفای
عباسیهدن « مهدی » خلیفه شمدیکی حدودی وجهله توسیع
همت بیورمشدر .

هجرت نبویه نك قرق دردنجی سنه سنده « معاویه بن ابی سفیان »
طرفندن بر منبر وضع و اوزرنده بالذات خطبه قرائت اولنمشدر که

آندن اول مكه مكرمه منه او لمديغندن ولاة مكه مكرمه جمعه
خطبه لرینی آياق اوزرنده او قورلر ايش حرم شريف اغواتنی
دخی ايلك تعيين و استخدام ایدن مشار اليه اولوب صكره كلنر
اكا تبعيله اغواتی بولنديره كلشدر .

قریشك مشورت محلی اولغله « دارالندوه » دنیلان محل كه
شمعی مقام حنینك محلیدر اولوقت « معاویه بن ابی سفیان »
طرفندن مبايعه اولنهرق حرم شريفه علاوه و داخل حرم میار كه
قندیلار ايله زيت ترتیب اولمشدر .

هجرت نبویه نك یتش بشنجی سالنده « عبدالملك بن مروان »
جهه كلوب حرم شريفی تعمیر و كعبه معظمه قیوسنی ايلك دفعه
اولق اوزره تذهیب ایتشدر انجق آندن اول « عبدالله بن
زبیر » جانبندنده تذهیب ایدلیدی مرویدر .

طهسان برمنه سنده شامده خلیفه بولنان « ولید بن عبدالملك »
طرفندن مكه والیدی « عبدالله القسری » یه مرمر دیركار
كوندر یاه رك حرم شريفك تعمیری امر اولمش و مشار الیه دن
اول مكه مكرمیه مرمر دیرك كوندرن اولماشدر .

بومر مرمر ملون و باشلی مذهب اولغله كعبه معظمه زمینده
فرش اولمش و كوندرمش اولدیغی اوتوز التي بيك التونلاهده
باب سعادت التون قبلاددیغی كبی میراب شريف ايله عمودلرك
باشلریده تذهیب ایتدیرلمش و كعبه معظمه بی تذهیب ايله حرم
شريفی تزین ایتدیرنلرك برنجیسی مشار اليه « ولید بن هبید
الملك » اولمشدر .

خلفای عباسیه نك ايكنجيسى « منصور » خليفه ده يوز اوتوز
طقوز تاريخنده حرم شريفى حنفى مقامندن عمره قپوسنه قدر شمالا
توسيع و « باب عمره » ايله مناره سنى مجدداً بنا ايدرك حرم
شريفى ده تزيين و تذهيب ايتديكى كې يوز قرق سنه سنده ده حجر
شريفى مرمرله تفریش ايلشدر .

مشار اليهك يوز التمش سنه سنده وقوع و فائيله مخدومى « مهدى »
خلافته پكوب مقام « ابراهيم » عليه السلامى تزيين ايتمش .
علمای كرام و مؤرخين بنامدن امام « ازرقى » « عبدالله بن
شعبيدن » نقلاديشكه مقام « ابراهيم » يعنى نبى ذیشان
مشار اليهك باصممش اولديغى طاش غایت يوشاق اولمغله اثنای
تعميرنده بر پاره سنك قيرلش اولديغى خليفه مشار اليهه عرض
اولمى اوزرينه كوندرد كارى بيك التونك اذابه سيله اول پارجه
محلنه قينادلشدر .

مشار اليه « مهدى » خليفه يوز التمش درت تاريخنده حجه
كادر كعبه معظمه نك حرم شريف و سطنده بولمديغنى كورنجه
جهت جنوبيه دن بر قاچ خانه مبايعه و الحاقيله بيت خداى وسط
حرمه آلمش و مصر و شامدن بحراً برخيلى مرمر ديرك جلب
ايدرك « وليد ابن عبدالملك » ككتور ديكى ديركاره علاوة
ركز ايتيرد يكي كې حرم شريفى تعمير و سقفنى اخشابدن يامغله
يوز التمش سكر تاريخنده حرم شريف اولوقتىكى تعميراتيله شمديكى
وسعتى بولش ايسه ده اشاغنده ذكر اولنه جنى و جهله

« باب زیاده » و « باب ابراهیم » ده کی علاوه بر صکره دن اجرا
ایدلشدر .

« معاویه بن ابی سفیان » ک وضع ایلدیکی منبر « هرون الرشید » ک
زمان خلافتنه قدر باقی قالمش ایکن تخلیفه مشارالیه طرفندن
مصر و الیسی بولنان ذاتک ارسال ایتدیکی منبر جدیدک وضعیه
اسکیسی قالدیرلشدر .

« عبدالله بن زبیر » حضرت تلمی طرفندن بیت معظمه یه
ادخال ایدلمشکن « حجاج بن یوسف » ک اخراج ایش اولدبغی
« حجر شریف » ک ینه بیت الله الحاق اولنمی مشارالیه
« هرون رشید » جانبندن ارزو اولنه رق « امام مالک »
حضرت تلمینه مراجعتله استفتا اولنمش ایسده کعبه معظمه نک
ملعبه ملوک اولسیله هیبتنک قلوب ناسدن انسلابنه سبب اولماسی
حقنده امام مشارالیه حضرت تلمینک واقع اولان نصایحنی اصفا
ایله استیفای آرزودن صرف نظر ایلشدر .

ایکی یوز سکر تاریخنده که اول وقت خلافت اسلامییه هرون
الرشید « ک اوغلی « مأمون » عهده سننده ایدی مکه
مکره بی عظیم برسیل باصوب حرم شریفه داخل وارتنماعی
حجر الاسوده و اصل اولدی اهالی مکه مکره قادیلرده برابر
اولدقلمی حالده حرم شریفک صودن تخلیه و تطهیرینه هر
چند اقدام ایتشدر ایسده بعض محالرینی زده لنمکدن
قور تاره مدقلمی خلیفه مشارالیه عرض اولنمی اوزرینه مقدار

کافی آنچه ارسالیه تعمیرات لازمه بی اجرایتدیرمش و کججه لری
طواف ایدنلر ایچون « عبدالملک بن مروان » طرفندن زمزم
شریف یاننده کی دیرک اوزرینه برقندیل تعلیق ایتدیرلمشدر .
ایکی یوز اوتوز ایکی سنه سننده خلیفه « الوائق بالله »
طرفندن « مطاف » سعادتک اطرافنه اون عمود رکز
ایتدیریلرک سکز دانه بیوک آویزه لر قونلشیدی یدی یوز یکر می
سنه سنندن صکره بودیرکر اوتوز ایکی به ابلاغ واولا اخشاب
اولدیغی حالده یدی یوز قرق طقوز تاریخننده طاش دیرکر
قونیلوب لکن برریج شدید هبویله انلرده دوشوب قیرلمش
اولدیغندن یدی یوز الی برده تکرار یاپدیرلمشکن مؤخرأ صاری
طونجندن اعمال ورکز اولنه رق قندیل تعلیق ایچون ارالینه
تیمورل تمید ایدلمشدر .

بونلرک ایکیسی بیاض طاش وباقیسی تونج اولق اوزره جله سی
اوتوز اوچ دیرکدن عبارت اولدیغی حالده یوقاروده دنیلدیکی
کی والد ماجد جناب خلافتیناهی عدن آشیان « عبدالمجید
خان غازی » زماننده ایکی دیرک دهها علاوه اولنمغله اوتوز
بش اولمشدر .

آل عباسدن « متوکل علی الله بن معتصم بالله » زماننده سکز
بیک مشال التون وکوش کوندریلرک مقام « ابراهیم »
علیه السلام تزین ایتدیرلمش وایکی یوز الی التي تاریخننده
« مهتدی بن وائق بالله » طرفندن بیک طقوز یوز طقسان

ایکی مٹقال التون ارساللہ مقام نبی مشار الیہک تزیناتی تزیدہ
اولمش ایسده مؤخرأ « جعفر بن فضیل » ایله « محمد ابن
حاتم » طرفندن اشبو التونار اخذ اولنہرق « اسماعیل
علوی » ایله جریان ایدن محاربہ لری اثناده سکہ ضرب
ولوازمات حربیہ صرف اولنمشدر .

میراب شریفک التندہ وقارشیدسندہ کی حرم شریف دیواری
بالاسندہ موضوع اولان ایکی عدد مرمرکہ اوجنسک اک
اعلاسندن اولہرق برینہ یشیل مرمر دنیلورانلری مصردن « عباس
ابن محمد » ک معتوقی « محمد بن طریف » تقدیم ایلشیدی .

ایکی یوزیتش بر سنده سندہ حرم شریفک جهت غربیہ سندن
بعض یرلری خراب وایکی دیرک ساقط اولمش اولدیضدن اول
وقتک خلیفہ سی « معتمد بالله بن متوکل » ک برادر وولی
عہدی اولوب خلیفہ مشار الیہہ وزارت ایلیمان « موفق بالله
الحہ بن متوکل » طرفندن خبلی اچہ کوندر یلہرک محتاج تعمیر
اولان محللر تسویہ ایدلک اوزرہ ایکن کرک خلیفہ وکرک ولی
عہد مشار الیہ فوت اولغله ولی عہد مشار الیہک اوغلی
« مقتدر بالله » طرفندن حرم شریف تعمیر « وباب زیادہ »
دخی حرم شریفہ اخال اولنمشدر .

اندن اول اوراسی سوپرندیلک اولہرق یغمورلر یاغدچہ سیل
صولری تنظیماتی محل شیلری اورادن حرم شریفہ ادخال
ایدردی .

« معتضد بالله » خلیفه باب سعادت التون ایله تخلیه و اطراف
حرم شریفیده تسقیف ایش و « باب ابراهیم » دهکی زیاده
محل دخی اوچیوز التی سنه سنده « معتضد باللهک » اوغلی
خلیفه « مقتدر بالله » طرفدن حرم شریفه ادخال قلمشدر .

بو قیویه « باب ابراهیم » دینلمسی « ابراهیم » علیه السلامه
نسبتندن اولیوب ترزی ابراهیم نامنده بر آدمک برچوق سنه لر
بر حیات اوله رق جوارنده اقامت ایلمسندن ثنئت ایلمشدر .

اوچیوز اوتوز اوج سنه سنده خلیفه « متقی بن مقتدر بالله »
وزیرینه امر ایدرک مجدداً اعمال و التون ایله تخلیه ایتدیردیکی
قیوی کعبه معظمه یه تقدیم ایدرک باب عتیقی بغداده جلب و اندن
کندوسیمچون بر تابوت انشا ایتدیرمشدر که وقتانده بوتابوتله مدینه
منوره یه کتیریلوب دفن ایدلدی .

بش یوز قرق ایکی سنه سنده « مقتفی بالله » تخلیه میراب
شریفی تجدید و بیت معظمه نک ستقیله سطح شریفه چیقماق اوزره
ایچندهکی زردبانی تعمیر ایش و بش یوز الی طقوز سنه سنده
خلیفه « مستنجد بالله بن مقتفی » دخی حجر شریفی تجدید
و کعبه الاهی تزین ایله مناده می مسجد « خیفی » انشا
ایتدیرمشدر .

اوسنه بیت خدای متعالک جهت چایه سی سقوطه میل ایش
و بوکا او ائنده وقوعه بولان زلزله سببیت ویریش ايسه ده در عقب
تعمیر اولمشدر .

خليفة « مستنصر بالله » دخی التي یوز او توز ایکی تاریخنده
مطاف سعادتک مرمرلینی تجدید ایتدیره رک تاریخنی مائی بر
مرمر اوزرینه حک ایله بیت اللهک جدار شریفنه قویش .
یدی یوز التمش التیده مصرملکی « ملک الأشرف » ده منبر منیف
حرم شریفی تجدید ایلمش ایش .

امیر « زین الدین » دخی مصر دن کوله سی « سودون »
نام ذاتی ارسال ایدرک حرم شریفجه بعض تعمیرات اجرا و باب
سعادت ایله میراب شریفی التون ایله تخلیه و سطح بیت جنساب
کبریایی تبيض ایتدیرمشدر .

مصرملکی « ظاهر برقوق » کیدی یوز طقسان یدی سنه سنده
حرم شریف منبرینی تجدید ایتدیکی کبی سکز یوز ایکی سنه سنده
حرم شریفده بریانغین وقوعه بولمغله سلطان « فرج بن برقوق »
دخی انشآت لازمه بی اجرا « وحنفی » و « مالکی » مقاملرینده
تعمیر ایش و « مروه » نک کرمی خراب اولمش ایدو کندن
ایده تعمیر ایتدیرمش علمای کرامدن « سنجاری » دیشکه
مروهیه وضع اولنان کمر مروه حدودینی تعیین ایچوندر یوخسه
اویله کمر وضعنه بر معنا ویریله من .

سکز یوز اون یدی سنه سنده مصرملکی « ملک مؤید »
حرم شریفه بر اخشاب میراب ایله باب سعادت ایچون برزدبان
تقدیم ایش و سکز یوز یکر می تاریخند مؤذنره تخصیصاً زمزم
قیوسنک اوزری تسقیف ایدلمشدر .

سکزیوز یکرهی بش سنه سنده ملوک مصریه دن « ملک اشرف »
« امام مقبل » ی مکة مکرمه یه کوندروب حرم شریفک بعض
تحالریله کعبه محترمده نك سقفی تجدید و داخل بیت شریفی قرمز
برکسوه ایله تزیین ایش مشارالیه « ملک اشرف »
طرفدن سکزیوز سکزی سنه سنده جده ده کمرک رسومی احداث
قلمشدر .

سکزیوز یکرهی الی سنه سنده ملوک منقرضه یمانیه دن « ملک
مظفر » ده کعبه الهیک مرمرینی تعمیر و کندی نامنی برمره حاک
ایتدیره رک جدار شریفه دن جهت غربیه وضع ایش .
سکزیوز قرق اوج سنه سنده مصر ملکی « سلطان چقمق »
سقف کعبه مکرمه بی تجدید و داخلیه حجر شریف مرمرینی
مناره لرله برابر تعمیر ایتدیره رک مقام « ابراهیم » ایله « حنیف »
مقامنک بالاسنی تبیض ایشدر .

سکزیوز الای ایکی سنه سنده حرمین ناظری عنوانیه کلش اولان
« خواجه بیرام » دخی حرم شریفک بر مقدارینی تعمیر و ترمیم
ایش ایش .

سکسان بر سنه سنده مکة مکرمه یه بر اخشاب منبر ارسال ایلان
ملوک مصریه دن « سلطان قایتبای » دخی درون بیت الهی
تعمیر ایدرک اسمنی برطاشه حاک ایله وضع ایش اولدیغی کبی
« باب نبی » جوارنده کی مناره ایله مسجد « خیفی » ترمیم
ایشدر .

مصرملکی « سلطان غوری » طرفدن سکز بوز سکسان
سکز تاریخنده « باب ابراهیم » اوزرینه برگر و آنک اوستنه
برقصر بنا ایدیلوب بوقصرک ایکی طرفنه برمسکن واتصالده
برقاچ خانه انشا ایتدیر یله رک چله سی وقف ایداش ایسه ده
حرم شریف فوقنده اولق ملاپسه سیله و قفک عدم صحته اکثر
علما فتوا و یرمشدر .

(ولاة سالفة مکة مکرمه)

ظهور اسلامدن صکره مکة مکرمه یه ایلك والی اولان ذات
فتح مکة مکرمه یه دائر یوقاروده سرد اولنان تفصیلات ذیلنده
ذکری سبق ایدن « جناب عتاب بن اسید بن ابی العیص بن
امیه بن عبد شمس بن عبد مناف » رضی الله عنه حضرتلر یدر .
مشارالیه مکة فتحندن صکره طرف اشرف جناب رسالت پناهیدن
مكة مکرمه یه والی نصب اولنده رق لسان معجز بیان نبوت پناهیدن
کندوسنه خطاباً « بن سنی کیلر اوزرینه والی نصب ایدوب
کوندوروم بیلر میسک سنی خاصه اهل الله اوزرینه اعزام
ایدوروم » بیورلشدر .

مشارالیه هجرتک اون اوچنجی سنه سنه قدر والیلکده قالوب
اوسنه حضرت « ابو بکر الصدیق » رضی الله عنه افندمز
حضرتلر ینک ارتحال دارجنان بیوردقلری کون اول دخی
رحلت دار آخرت ایلشدر .

بودن صکره خلفای راشدین زمانگردن تا او چپوز الی سکر
سنه سنه قدر پک چوق والیر نصب و عزل اولمش اولدیغی
حالده سنه مذکورده دن اعتباراً ولایت امارت نامیله اشرف
جانبدن تفوض و در عهده اولمشدر *

اول اشرف ایسه درت طبقه دن عبارت اوله رق آنله
« موسویون » و « سلیمانینون » و « هواشم » و « آل
قتاده » دنیلور بشیوز طقسان یدی سنه سنه قدر امارت
« موسویون » و « سلیمانینون » و « هواشم » بیننده
یکدیگرینه انتقال ایدرک بعده آل « قتاده » یه کچمش و شمدی یه
قدر تعیین پیوریلان امرا اوسلاله جلیله یه منسوب بولمشدر
امرای مکه مکرمه معزز اوله رق یالکز خلافتیه دها ایدرلردی *

خطه ججازیه نیک دولت ابد مدت عثمانیه جانبدن تملکی عقیننده
والی تعیین واقاده سنه بدأ اولمش اولدیغی حالده مسند جلیل
امارت دخی ابقا اولنه رق تعیین پیور یله کلان امرای کرام
حقرنده اعزاز واحسان اولنه کیشدر بناء علیه اول وقتدن
بو آنه قدر امارت و ولایتیه بولنان ذوات کرامک اسملری بیان
اولمش استنلیدیسه ده وهابی مسئله سنندن اول کلوب کچنلرک
تاریخ تعیین وانفصاللری لایقیله اکلاشیله مدیغندن ایلروده
بالتحقیق دفعه ثانیه سالنامه سنه درج اولمش ایچون مسئله
مذکورده دن صکره کی امرا و ولاتک بروجه زیر درج و تزییر یله
اکتفا اولندی *

(امرای مکة مکرمه)

وهابی مسئله سنک ظهوری اثنا ده مکة مکرمه ده امیر بولسان
« شریف غالب ابن مستاعد » بیک ایکی یوز بکرهی سکر
سنده سی ذی القعدة سنده عزل اولمشدر .

« شریف یحیی بن شریف سرور » برادر زاده سی « شریف
غالب » اوزرینه امیر مکة مکرمه اولمش ایسنده بیک ایکی یوز
قرق سنده مکة مکرمه دن اخراج ایدلشددر .

« شریف محمد ابن عبدالمعین ابن عون » بیک ایکی یوز قرق
اوج تاریخنده مکة مکرمه امارته نصب واقعا دیورلشددر .

دولتو سیادتلو « شریف عبدالمطلب » افندی حضرتلری که
« شریف غالب » ک او غلیدر بیک ایکی یوز التمش یدی
رمضاننده شریف محمد بن عون خلف اولدیلر .

بیک ایکی یوز التمش ایکی سنده سنده کی وقعه معلومه اوزرینه
« عبدالمطلب » افندی حضرتلری عزل اولنه رق امارت
جللیله ایکنجی دفعه اوله رق « شریف محمد بن عون »
توجیه دیورلشددر .

بیک ایکی یوز التمش درت سنده سنده « شریف محمد بن عون »
ارتحال اینکاه امارت جللیله مجلس خاص وکلا اعضاسندن
بیوک اوغلی « عبدالله » پاشایه توجیه دیورلشددر .

بیک ایکی یوز طقسان درت تاریخنده « شریف عبدالله » پاشانک
وفاتیه شورای دولت اعضاسندن برادری « شریف حسین

پاشا بن محمد ابن عون « مکة مکرمه امارت جلیله سنه تعیین
بیورلدی .

بیک ایکی یوز طقسان یدی سنه سنده « شریف حسین »
پاشانک جدهده برسر سرینک آکسزین ضرب ایتدیکی خنچر
زخندن متأثراً وفات ایلسی اوزرینه ابتدای انفصالندن اوتاریجه
قدر زیر جناح سلطنت سنیهده مظهر رفاه و اعزاز اولان « عبد
المطلب » افندی حضرتلری بتکرار طرف دولت علیه دن مکة
مکرمه یه امیر نصب و تعیین بیورلدیلر .

طقسان طقوز شوالنده « عبدالمطلب » افندی حضرتلری
عزل اولنه رق امارت جلیله « شریف محمد بن عون » ک
مخدوم بزرگواری شورای دولت اعضای عظامندن دولتو
سیادتلو « شریف عون الرفیق » پاشا حضرتلرینک عهدہ
استیمال هاشمانه لرینه توجیه بیورلغله مشار الیه حضرتلری
طقسان طقوز سنه سی ذی الحجہ سنک طقوزنجی کونی مخصوص
واپورله جدهیه و ایرتسی عید اضحی کونی مکة مکرمه یه
مواصلت بیورمش و حالاً رضای عالی جناب خلافتیناهی یه
توفیق حرکتله مهمام امارتی رؤیت ایلکده بولنمشردر .

(حجاز و الیری)

بیک ایکی یوز الی الی سنه سنده مصرلینک حجازدن چکمیسی
اوزرینه الی یدی تارینجده « تاتار عثمان » پاشا حجاز و الیری

تعيين اولتمشدر مشاراليه حجازده حسن اداره ايله اشتهار
ايش و هندیلر جبلنه کوچك برقلعه انشا ايش ايش .
بيك ايكي يوز التمش برتار يخنده « تاتار عثمان » پاشا جدهده
وفات اتمکله يرينه « کامل » پاشا تعيين اولتمش ايسدهده
قبل المواصله انفصال ايلديکندن يرينه « شريف » پاشا
تعيين قلمشدر .

بيك ايكي يوز التمش بش تاريخنده « شريف » پاشانك وقوع
انفصالنه مبنی « حسيب » پاشا حجاز واليسى تعيين بيورلمش
و برچوق تشبثات خيريهده بولتمش ايسدهده بعض موانع جهتيلاه
يالکز متروک و معطل بولتمش اولان خصكى سلطان عمارت
طامره سنی اعاده احيايه موفق اولمشدر .

بيك ايكي يوز التمش سنه سنده « حسيب » پاشا عزل اولندهرق
يرينه « آگاه » پاشا تعيين اولتمشدر .

بيك ايكي يوز التمش طقوز تاريخنده « آگاه » پاشا انفصال
ايدرك ارزنجانی دولتو « احمد عزت » پاشا حضرتلری حجاز
واليسى تعيين بيورلمش و « شهدا » نام موقعهده کندولری ايچون
برکوشك انشاسنه موفق اولمشدر .

بيك ايكي يوز التمش سنه سنده احمد عزت پاشا حضرتلری عزل
ايديلهرك يرينه « کامل » پاشا کلمش و وقعه معلومه نك
ظهوري مشاراليهک زمانه تصادف ايشدر .

بيك ايكي يوز التمش اوج سنه سنده « کامل » پاشا انفصال ايدرك
يرينه « محمود » پاشا نصب و تعيين ايدلمشدر .

« محمود » پاشا برسنه بی تکمیل ایتمکسزین عزل اولنوب یرینه
یاور اکرم حضرت شهر یاری دولتلو « نامق » پاشا حضرتلری
حجاز والیسی تعیین بیورلش وجده وقعه سنک تحدثی مشارالیه
حضرتلرینک زمانه تصادف ایتمشدر .

بیك ایکی یوز یتش بش سنه سنده « نامق » پاشا حضرتلری
حجاز والیلکنندن انفصال ایتمکاه کوتاهیله « حاجی علی »
پاشا نصب و تعیین اولمشدر .

بیك ایکی یوز یتش سکز تاریخنده « حاجی علی » پاشا
انفصال ایدرک « حقی پاشا زاده عزت » پاشا حجاز والیسی
اولمشدر مشارالیه حکومت هیئت ایچون طائفده برقوناق
یاپمشدر .

بیك ایکی یوز سکسان برسنه سنده « وجیهی » پاشا عزت
پاشا یرینه حجاز والیسی اولوب اوچ سنه صکره طائفده
وفات اولمشدر .

« وجیهی پاشانک وفاتیه خلفی » معمر « پاشانک مواصلتنه قدر
اول وقت محاسبه جی بولنش اولان سوریه مرکز متصرفی
سعادتلو « عزت » افندی حضرتلری سکز آی قدر والی
وکالتنده بولنش و بیك ایکی یوز سکسان درت ذی القعده سنک
برنجی کونی « معمر » پاشا موقع مأموریتنه مواصلت
ایتمشدر .

بیك ایکی یوز سکسان یندی سنه سنده « معمر » پاشا انفصال

ایتمکه « خورشید » پاشا حجاز والیسی تعیین اولمش
وسکسان سکز سنه سنده انفصال ایتمکه حجاز ولایتی الغا وجده
متصرفی نامیله فریق « قاسم » پاشا تعیین واعزام قلمشدر .
بیک ایکی یوز سکسان طقوز تار یخسنده حجاز ولایتک اعادة
تشکیلیله والیلمکی « محمد رشید » پاشا عهده سنه احاله
اولمشدر .

بیک ایکی یوز طقسان بر سنه سنده « محمد رشید » پاشا انفصال
ایدرك یرینه صدر اسبق شروانی « محمد رشیدی » پاشا
تعیین اولمش ایسده مواصلتندن بر بیچق آی صکره طائفده
وفات ایتمکه « عبدالله ابن عباس » رضی الله عنه افندمن
حضرتلرینک تربه شریفه لری درونه دفن اولمشدر مشار
الیهک حرم شریف داخلنده بر کتبخانه سی واردر .

« محمد رشیدی » پاشانک وفاتی اوزرینه حالا بغداد ولایت
جلیله سی والیسی دولتلو « تقی الدین » پاشا حضرتلری حجاز
والیسی تعیین بیورلشدر .

بیک ایکی یوز طقسان درت سنه سنده « تقی الدین » پاشا
حضرتلری انفصال ایدرك « حالت » پاشا حجازه والی تعیین
اولنه رق وزود ایشدر .

« حالت » پاشانک بیک ایکی یوز طقسان التی سنه سنده
جده ده وقوع وفاتنه مبنی یرینه حالا آیدین ولایت جلیله سی
والیسی دولتلو « راشدناشد » پاشا حضرتلری والی تعیین

بیورلمش و مزاج موقع شریفه موافق بر مسالک اداره اتخاذا

بیورمشدر *

بیك ایکی یوز طقسان یدی سنه سنده « ناشد » پاشا حضرتلری

انفصال ایدرک مشیران عظام عسکرینه دن دولتلو « صفوت »

پاشا حضرتلری حجاز والیدی تعیین بیور یله رق سلفلری « ناشد »

پاشا حضرتلرینک مسالک مرغوبلرنده دوام بیورمشدر *

بیك ایکی یوز طقسان سکر سنه سی او اخرنده « صفوت »

پاشا حضرتلری انفصال ایتمکله ارزنجانی « اجد عزت »

پاشا حضرتلری دفعهٔ ثانیه اوله رق حجازه والی تعیین بیورلمش

و مواصلتلرینه قدر اول وقت یالکز قوماندانلقه اعزام بیورلمش

اولان والی عالی ولایت دولتلو « عثمان نوری » پاشا

حضرتلری باراراده سنیه والی و کالتنی ایفا بیورمشدر *

طقسان طقوز شعباننده « عزت » پاشا حضرتلرینک عزلیله

حجاز ولایتی والیلکی قوماندانلقه علاوه دولتلو « عثمان

نوری » پاشا حضرتلرینک عهده استیبال عالیبرنه احاله

و تفویض بیورلمشدر - مشارالیه حضرتلرینک نیات مراجع

آیات حضرت خلافتپناهی به موافق بر مسالک اتخاذیه اداره جه

وجوده کتوردیکی حسن اصلاحاتک تعریف و تفصیلندن قطع

نظرله « غیرت » قشله سی ناهیه خزینه دولته بار اولتقسزین

بنا ایتدیکی قشله همایون ایله طو پچیلر ایچون « جیاد » ده

انشا ایلدیکی دیگر بر قشله ایله « صفا » نام محل مبارکده کی

قره غول خانه و « طایف » قشله همايونك تجديدمرتبه سنده گي
تعمیراتی و داخل بلده مبارکده « عین زبیده » دن متعدد
چشمه و سیلار احداثی بولنده کی همت بیهمتاری و « حیدیه »
نام نامیسیله هم دأره حکومت سنیه و همده عساکر شاهانه
ایچون قشله اولقی اوزره انشا ایتدیرمکده بولندقلری دأره
عظیه کندولرینی اسلافه قارشو بر مرتبه امتیازده بولندیرمق
ایچون بالغاً مابلغ کفایت ایدجک آثار محاسن دئاردندر .

او بر صحیفه لرده تأسیس و تعمیرندن خبر و یریلان حرم شریف
مکه مکرمه ککه « مساجد محترمه ثلثه » نک برنجیسی اولان
« مسجد حرام » در تفصیلات اولیه دن معلوم اولورکه
کعبه معظمه اشبو « مسجد حرام » ک وسطنده و « زمزم
قیوسی » ده باب سعادت بیت اللهک جهت شرق جنو بیسنده
بولندیغی کبی « مقام ابراهیم علیه السلام » دخی باب شریف
معظم الیهک قارشو طرفنده یعنی جهت شمالیه سنده در « حجر
شریف » کعبه معظمه نک شمال جهتنده و « مقام حنیف » آنک
قارشو طرفنده در شافعی مقامی • محل منیف تعریف اولنان زمزم
قیوسنک اوزرنده و « مقام مالکی » کعبه الیهک سمت
غربیسنده و « مقام حنبلی » دخی جهت جنو بیسنده واقعدر .
قانونی سلطان سلیمان علیه الرحمة و الغفران حضرت ترینک ارسال
یورمش اولدقلری صحائف اولیده ده ذکر اولنان منبری نظیر

دخی مقام ابراهیمک اتصالننده در مسجد حرامک « باب السلام » و « دریه » و « زیاده » و « قطبی » و « باسطیه » و « عتیق » و « عمره » و « ابراهیم » و « وداع » و « امهانی » و « مجاهد » و « جیاد » و « صفا » و « بغله » و « نعوش » و « علی » و « عباس » و « نبی » نامیله هر بری اوچر دردر کرلی اون سکنز قپوسی ویدی منارهسی واردر .

(داخل مکة مکرمه ده و عرفات ایله مناده واقع)
(مساجد شریفه)

برنجیسی « مسجدالرایه » درکه مکة مکرمه نك جهت شرقیه سنده و جنت معلی جاده سنك صاع طرفنده واقع و صحابه کرامدن « جبر ابن معطم ابن عدی » نك قپوسنه متصلدر

اشبو مسجدك بانسی « عبدالله بن عبیدالله بن العباس بن محمد بن علی بن عبدالله بن عبیدی بن عبدالمطلب » اولوب خلفاء عباسیه دن « معتصم بالله » ده تعمیرینه موفق اولمشیدی

ایکنجیسی « مسجدالجن » درکه بلده طاهره نك علونده و جهت غربیه سنده واقع اوله رق طائفه جانك دین مبین اسلامی قبول ایدرک حضرت فخر رسالته بیعت ایلدکرلی محمدر

اوججیسی « مسجدالاجابه » اولوب خارج بلدهده ومکه
مکرمه نك جهت شامیه سنده واقع معایده نام موقعهده کائندر .

در دنجیسی ینه جهت شامیهده ومینایه کیدر ایکن صول
طرفده بی عقبه نك قربنده واقع « مسجدالبیعت » درکه
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم افندهنزه انصار کرام
بوراده عرض بیعت ایتشردی اشبو محل عالی بی خلفاء
عباسیه دن « المنصور » خلیفه نك بنا وانشا ایتش اولدقری
دروننده بولنان ایکی عدد طاشک بریسی اوزرنده محکوک
خطوطدن مستفاد اولور .

بشجیسی مناده « جره اولی » ایله « جره وسطی »
بیننده و « دار المنجر » تعبیر اولنان محک اتصالنده ومنانک
جهت شرقیه سنده واقعدر درون مسجدهده بولنان محکوک
طاشدن استفاده اولندیغنه کوره حضرت رسول اکرم صلا
صحابی اوراده ادا و قربانی دخی اوراده نجر ایدرک ایصال
قبولکاه حضرت خدا بیورمش وملوک یمانیه دن « الملك
المنصور » التي یوز قرق بش سنه هجریه سنده اشبو مسجد
شریفی تعمیر ایتشدر .

التنجیسنه « مسجدالکبش » تسبیه اولنورکه حضرت
اسماعیل علیه السلام ایچون فدا بیوریلان قربانک مذبحه سی
اولوب منانک جهت شامیه سنده واقع اولان محل مبارکدر .

بجیسی « مسجد الحیف » در کہ بر منارہ و ایکی قپوی حاوی

اولوب منانک جهت یمانہ سندنہ واقعدر .

سکزنجیسی دخی کذاک جهت یمانہ دہ واقع جبانک ذیلندہ

« والمرسلات » سورہ شریفہ سنک نزولکاهی اولان محل

مبارکدر .

مفقوزنجیسی « مشعر الحرام » در کہ مزدلفہ نام محل مالینک

جهت یمانہ سندنہ واقع اولان مسجد شریفدر .

اوننجیسی عرفاندہ ککہ « مسجد ابراهیم » علیہ السلامدر

اشبو مسجد « جبل رحہ » نک صاغ جهتندہ یعنی جهت

غریبہ دہ واقعدر .

اون برنجیسی « مسجد التعمیم » کہ عمرہ کتوریلان محل

مبارکدر اشبو مسجد مکہ مکرمہ نک اشاغی طرفندہ و جهت

غریبہ سندنہ واقع اولوب بلدہ طاهرہ یہ بر ساعتک مسافہ دہ در .

اون ایکنجیسی مسجد « ذی طوی » تسمیہ اولنور اشبو

مسجد مکہ مکرمہ نک جهت شامیہ سندنہ و خارج بلدہ دہ کاشن

اولوب اتصالنندہ دخی برقیو وارددر .

(مکہ مکرمہ دہ واقع مأثر جلیلیہ نک الک مشهور لریدہ)

(وجه آتی اوزرہ تعداد اولنور)

شویله کہ : « مولد سعادت مورد » حضرت رسالتپناهی

مكة مكرمه نك جهت شرقيه سندد وشعب « نبى هاشم »
محلہ سندد و « سيدنا على بن ابى طالب » كرم الله وجهه
حضرتلر نك مسقط رأس عاليلى دخی « مولد شريف نبوى »
قربنده در .

كريمة محترمة حضرت پيغمبرى « فاطمة الزهراء » رضى الله
عنها حضرتلر نك مولد شريفلى كه « خديجة الكبرى »
والده من حضرتلر نك سعادت خانه لريدر بلده طاهره نك
جهت يمانية و شرقيه سى بينده و « سوقا الحجر » نام محل
عاليده واقع اولمغه درونده اطفال اهالى كرام قرائت قرآن
عظيم الشانى تعليم ايدرلر .

« ابى بكر الصديق » رضى الله عنه اقدم من حضرتلر نك
سعادت خانه لرى اشبو محل پيشگاهنده و مولد شريفلى دخی
بلده طاهره نك جهت يمانية سنك « مسفله » نام محلنده
واقعدر .

عم اكرم حضرت رسالتپناهى سيدالشهدا سيدنا « حزه »
حضرتلر نك مولد شريفلى دخی بلده مبارك نك جهت
يانية سندد و ينة مسفله محلہ سندد در .

« دارالخيزران » تسميه اولنان محل على دخی صيفانك جهت
شرقيه سندد دار « بنى شيبه » يه متصل طار سوقا داخلنده در .
اشبو موقع مبارك قبل الهجرة عبادت خانه جناب نبوى اتخاذ
پورلشيدى .

سعادت خانہ خدیجۃ الكبرى اتصالندہ دہ قبل الرسالہ حضرت
فخر عالمہ ادای صلاۃ و سلام ایڈن طاش موجود در .

—•••••—

(جبال مأثورہ شریفہ اوچ جبلدر)

بونلردن بریسی « حری » یعنی مبدأ مہبط « جبریل امین »
اولان « جبل نور » درکہ حضرت فخر رسالت افندمزک
رسالت سنیہ لرندن اول و صکرہ مأوی اتخاذ بیورمش اولدقلمی
محل عالیدر بلده طاهرہ نک جهت شامیہ سنده و مکہ مکرمہ بہ
رساعت مسافده واقعدر .

ایکنجیسی « جبل ابی قیس » درکہ اشبو جبل بلده
طاهرہ نک جهت شرقیہ سنده و صفا نام محل عالی بونک
دامنده در .

اوچنجیسی « جبل نور » درکہ رسول اکرم صلی اللہ علیہ
وسلم حضرتلمی صنادید قزیشدن احتجاب و اختفا ضمنده
رفیق غارلمی حضرت ابی بکر الصدیق ایله اورایہ تشریف
بیوردیلر اشبو جبل بلده طاهرہ نک ایکی ساعت بعدندہ
وجہت یمانیہ سنده در .

مکہ مکرمہ دہ ایکی قبرستان اولہ رق بونلردن بری « جنت
معا » درکہ بلده طاهرہ نک جهت شامیہ سنده واقعدر
علیہ الصلاۃ والسلام افندمز حضرتلرینک اجداد عظام وعم

بزرگوارى « ابوطالب » ايله سيدة النساء حضرت
« خديجة الكبرى بنت خوليد » وخصوصاً صدف دردانه
جناب پيغمبرى حضرت « امينه بنت وهب الزهرى »
والده من اشبو خاك غيرنا كده مدفون و « عبدالرحمن ابن ابى
بكر الصديق » حضرتلر يله سائر اصحاب كرام رضوان الله
تعالى عليهم اجمعين حضرتى دخى آنلرك چار عزار لامع الانوارى
اولغله ده مظهر رجت رب بيجوندر .
قىرستان مکه مكرمه نك ايكنجيسى « شيبكه » نام محله ده
وبلده طاهره نك جهت غربيه سننده واقع اولوب دروننده
برچوق اولياء كرام و علماء اعلام مدفوندر .

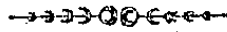
(حكاة مكرمه ده بولنان زواياى شريفه)

على القارى حضرتلر نك زوايه سى جنت معلا ده و ججون قىوسنه متصلدر	»	شيخ عبد الوهاب الكبير
ججون نام محل عاليده در	»	شيخ عبد الوهاب صغيرك
جنت معلا ده شعبة النورده در	»	ابن علوان حضرتلر نك
معلا ده سليمانيه مقبرسنده كائندر	»	هياسين حضرتلر نك
نقانام محله ده و جهت غربيه ده كائندر	»	

فلق نام محلده در	عبادی حضرت تری نك
سوق المعلا ده	رقاعی حضرت تری نك
جهت غریبه ده کاش	»
بودخی	» امام نسقی حضرت تری نك
شعب عامر ده	» علی البدری حضرت تری نك
جهت شرقیه ده	» احمد البدوی حضرت تری نك
جودریه ده	» عبدالقادر کیلانی حضرت تری نك
مدعاده جهت	»
غریبه ده	» امام طبری حضرت تری نك
مدعاده سوقاق	»
الطبری نام محلده در	» الشیخ السمان حضرت تری نك
باب الزیاده ده	»
جهت غریبه ده	»
شامیه محله سنده	» عادلی حضرت تری نك
غیرت قشله	» صاحب الجواهره نك
ه، ایوننه متصلدر	»
جبل هندیده	» تاج الدین حضرت تری نك
جهت غریبه ده در	»
شیکه محله سنده	» شیخ مسافر حضرت تری نك
بودخی	» عیدروسی
»	» المحجوب

- خالدين الوليد حضرت تيرينك زوايه سى حارة البسابه
جهت يمانيه ده
- شاه محمود حضرت تيرينك » جروول نام محلده جهت
غريبه ده
- شهداء فتح حضراتى » مکه مکرمه نك يارم
ساعت خار جنده
- شهيدانام محلده در
- سيدنا عمر الفاروق » » جبل عمر ده جهت يمانيه ده
- السيد الحداد حضرت تيرينك » جيانام محلده جهت
يمانيه در
- محمد بن عيسى حضرت تيرينك » صفا نام محل عاليده
کائندر
- دلائل الخيرات مؤلفى امام جزولى » » قشاشيده ده کائندر
- بهاء الدين حضرت تيرينك » سوق اليلده کائندر
- شيخ هارون » » امارت
- جليله دائره سنه متصلدر
- شاذلى حضرت تيرينك » وادى شظا که فلق
محلہ سنده در

قنال طريقه مکه مکرمه به کله جک اولان بمالك محروسه شاهانه
حاجيرى واپورلر ينك رابغ حداسنه مواصلتى عقينده احرامه
کيرلر ايکي کسون صکره جسده به واصل اوله رق اوراده

و کاله تعبیر اولنان جسیم مسافر خانه لرده ایکی کون و یا خود دها
زیاده اقامت ایتدکن صکره مرکب و یا دوه ایله مکة مکرمه
حرکت ایدر لر .

مرکبه حرکت ایدنر ساعت طقوز و یا اون راده لرنده جده دن
قیام ایدر لر سه ایرتسی کونی ساعت اون ونهایت اون بر راده لرنده
مكة مکرمه یه واصل اولور لر اما دوه ایله حرکت ایدنر
ینه ساعت اون و اون بر راده لرنده جده دن قیام ایتدکری حالده
ایرتسی کونی علی الصبح حده یه واصل اولور لر حده ده
ججاج اقامتی ایچون عشه تعبیر اولنور سازدن معمول بر نوع
کلبه لر و بر جامع شریف وارد ر اوکون حده ده قالدقن
و معذرت شرعیه یه استناداً رابغ حنا لرنده احرامه کیر ماش
اولانر احرام کیدکن صکره ایکندی نمازینی بعدالادایوله
چیقار لر و او کیمه نك سکزنجی و یا طقوزنجی ساعتده مکة
مکرمه یه داخل اولور لر عقیب مواصلتده اول طواف
و صکره سعی ایدرک بعده احرامدن چیقار لر .

جده دن دوه ایله کلمک استیانر ایکی وجهله راکب اولور لر که
برنجیسی بردوه اوزرینه محمول ایکی شقدوف ایچنه ایکی کشی کیر
ایکنجیسی برکشی بردوه نك اوزرینه حیوانه بنرجه سنه راکب
اولور شقدفلر برقاچ شکل و صورتده ایسه ده کافه سنک دوه
اوزرنده بولنیشی برطرز و هیئتده دربونر ایچنده بر آدم تبا یله جک
طولده و بر آرشون قدر عرضنده اوله رق طوضمه چی

ایشی گراسته دن اعمال اولنوب ایچلری بعضی صندالیه لرك ایچی
کبی برنوع حصیر ایلله اوریلور و اوزرلرینه تصف قبه شکننده
قالین یلکن بزى قابلا تملغه ایکیسی بریره کتوریلهرک دوه اوزرینه
اورلدقدن و اوزرینه کیلیم قونلدقدن صکره تخت روانلرك
قبه سی کبی دوز برقبه شکلی ارئه ایدر دوه آیاقده ایکن
درت بش قدمه لی کوچک برنردبان ایله بونلرك ایچنه کیرنلر
دیلدکلری حالده انخشامدن صباحه قدر اویقولرینی آله ییلورلر
جده دن مکة مکرمه یه تخت روانلره ده کلنلر اکسک اولمز
یولده برکونه عارضه اولدیغندن عربده ایشلتدیر یله ییلور
مکة مکرمه دن بدأ ایله تاجده یه قدر طریقک اون محلنده در بندلر
اولمغله هر برنده طرف حکومتن مقدار ککافی ضبطیه
بولندیر ییلور *

کرك بو طریقندن و کرك جهات سائرده دن مکة مکرمه ده اجتماع
ایدن حجاج ذی الحجه نك بشنجی کونندن بدأ ایله طقوزنجی
کیجه سنه قدر کافه اهالی کرام ایله برابر محرم اولدقلری حالده
شقذوف و مرکب لره مکة مکرمه نك جهت شرقیسننده
و « بش ساعت بعدنده کاشن » عرفات « چیقارلر واللی بش
مترو ارتفاعنده بولنان جبل عرفات اوکننده که صحرا یه چادیرلر
قورارق اقامت ایدرلر بو صحرا برکیلومتر و مر بعدده و سطح مستوی
شککنده اوله رق عین ز بیده بونک جهت شرقیسنندن چریان
ایدر *

ذی الجهدك طقوزنجی کونی وقت زوالی متعاقب حجاج مسلمان
وقفه یه طور رلر مکة مکرمه قاضیسی بولسان ذات فضائل
سمات بر « هجین » اوزرینه راکب اولدیغی حالده « علیه
الصلاة والسلام » افندمز حضرتلرینک دامن جبل « عرفات » ده
ادای صلاة بیورمش اولدقلری محل مبارکک اوست طرفنه کیدرک
وقت غروب به قدر « حزب الاعظم » دعاسنی قرائت ایدر
اوصره ده محملین شریفین دخی مرتب آلایلرله دامن جبل عرفاته
کتوریلهرک اورایه وضع اولنور
اشبو دعای اجابت انتمانک قرائتی ائناده جبل « عرفات »
اوزرنده تحشد ایلین بیکرجه مسلمینک « لیک اللهم لیک »
صدای طاعت افزاسیله صحرای عرفات نمونه نمای ساحه عرصات
اولور قاضی افندی « حزب الاعظم » ی قرائت ایدر ایکن
اطرافنده عساکر نظامیه شاهانه دن بر بلوک افراد بولندیریلور
بوکا سبب ایسه حجاجک اکثریسی او ائناده اللریله قاضی
افدینک اوزرینه طور قمنغی تین عد ایدوب فقط تراجلری ازجاج
مرتبه سنه وارمقده اولسندن قاضی افدینک النی اتکنی طوتمق
استیانلری صره یه قویمقدن عبارتدر
وقت غروبک حلولی فشنکر آتیه رق حجاجه اعلان اولنسی
عقیننده هرکس شقدوف ویا دوهلری اوزرنده بولنورلر
امیر مکة مکرمه ایله حجاز والیسی و صره همایون امینلری سایه
حضرت پادشاهیده عرب و تخت روانله عزیمت و عودت

آید کارندن هر برینک او کارنده بر قاج دقیدده بر طوپلر و انواع
فشنکار آتیه رق جمله سی حجاج ایله برابر « مزدلفه » به عودت
ایدر لر .

مزدلفه ده اقشام نماز یله یاتسو نمازی بر لکنده قلنده رق کافه حجاج
او کیجه اورایه نقل ابتدکاری چادر لری دروننده بیتوتت و ایرتسی
عید اضحی کونی علی الصباح « مینا » به معاودتله قر بانلری
ذبح ایتکه مباشرت ایدوب اوچ کون « مینا » ده اقامت
ایدر لر .

معایده رسمی دخی « مینا » ده اجرا اولنوب عظیم شنلکار
ایدیلور و هر جهندن کتورلمش اولان امتعه واقشه ایچون بیوک
بر بازار قوریلور .

بو اوچ کون ایچنده اقامته مخصوص اولق اوزره « مینا » ده
اوچ یوزدن متجاوز جسم خانه لر موجود ایدوکندن چادرده
اقامتی حظ ایتیلر بو خانه لر دن استکرا ایدر لر .

بو اوچ کون ظرفنده حجاج « مینا » دن مکه مکرمه یه اینه رک
حج طوافی ادا و دیلر سه حج سعینیده اوصره ده ایفا ایلر .
میناده اجرا اولنان تنظیمات و خسته اولانلر حقنده تخصیص
اولنان محل مداوات ایله مذبوحات حقنده اجرا ایدیلان معاملات
اشاغیده بیان اولنور .

ارکان حج شریفی ایفا ایدن حجاج ذوی الابهاج « عمره »
کتورمک ایچون مکه مکرمه نك بر بیق ساعت بعدنده وجهت

عرب شمالیسنده کاشن « تنعیم » نام محله کیدرک مکہ مکرمہ دن
محرم اولیہ رق چیقمش اولانلر اوراده احرامہ کیرہ رک احرام
نمازینی قیلوب دعوات مخصوصہ سنی تلاوت ایتدکن صکرہ
عودتہ برطواف و بر سعی ایدر .

برطاقم عسا کر نظامیہ شاہانہ سوار یسیلہ کیلار حج شریف امینک
تحت محافظہ سنده و صرہ امینی بولنان ذات رفاقتندہ اولہ رق
مرتب آلائی ایله بہر سنہ شامدن ورودی معتاد اولان « محمل
شریف « و علم » حضرت فاروق « رضی اللہ عنہ ایله
معتاد اولان تشریفات ایله ورود ایلیان « محمل شریف «
مصری ابتدای ورودندہ « شیخ محمود » و « شہدا » نام
محله قونیہ رق امیر مکہ مکرمہ و حجاز والیسی طرفلرندن بیوک
آلایرلہ رسم خوش آمدی اجرا اولندقدن و آلائی ایله عرفاتہ
چیقاریلوب کیرو مکہ مکرمہ یہ کتورلدکن صکرہ حرم شریفہ
وضع اولنور .

کیدہ جکری کون دخی بیوک برآلائی ترتیب و محملین شریفین
مخصوص مزین دوهلر اوزرینہ تحمیل اولنہ رق عسا کر
نظامیہ شاہانہ دن سواری و پیادہ بر ایکی طاہور سلام
وضعیتندہ بولندیغی حالده حجاز والیسی بولنان ذات بیوک
اونیفورمہ سیلہ محمل شریفی حامل اولان دوهنک صرہ و قطیفہ دن
معمول یولارینی طوتہ رق « صفا » اوکنده اوچ کرہ
طولاشدیرہ رق بعدالتقبیل صرہ ہمایون امینہ تودیع و تسلیم

ایدر اوصرده موسیقلر و محملین شریفینه مخصوص اولان کوس و نقره لر اور یله رق محملین شریفین مدینه منوره یه متوجهاً حرکت ایدر لر .

مکه مکرمه دن حرکت ایدن محملین شریفین ایله حجاج قافله لرینه مدینه منوره یه کتمک ایچون سلطانی وفرع و شرق نامیله باشلیجه اوج طریق واردر که امارت و حکومت طرفندن هانکی طریق تنسیب اولنور ایسه قافله لر او طریق لر دن عزیمت و اکثر یا کتدکاری یولدن عودت ایدر لر .

طریق سلطانی دن حرکت ایلیان بر قافله نك برنجی منزلی « وادی فاطمه » ایکنجی منزلی « عصفان » اوچنجیسی « خلیص » دردنجیسی « بئر قدیه » بشنجیسی « رابغ » التنجیسی « مستوره » یدنجیسی « بدر » سکزنجیسی « صفره » طقوزنجیسی « بئر عباس » اوننجیسی « بئر شریونی » نام محلدر .

فرع طریقندن حرکت ایلیان قافله نكده برنجی منزلی « وادی فاطمه » ایکنجیسی « عصفان » اوچنجیسی « خلیص » دردنجیسی « بئر قدیه » بشنجیسی « رابغ » التنجیسی « بئر شیوخ » یدنجیسی « ابودبع » سکزنجیسی « ریان » طقوزنجیسی « غدیر » اوننجیسی « بئر ماشا » دنیلان موقعلدر .

شرق یولدن کیده جک اولانلرک ایسه قوناقلری « مضیق »

ایک نجیبی « ضریبہ » اوچنجیبی « حادہ » دردنجیبی
« حادہ » بشنجیبی « صبغہ » التنجیبی « سورکیہ »
بدنجیبی « سفینہ » سکزنجیبی « حجریہ » طقوزنجیبی
« غراب » اوننجیبی « غدر » اون برنجیبی « قنطرہ »
نامندہ کی محاردر .

(طریق مدینہ منورہ دہ کی)

حرب عربانندن شیخ المشایخ حذیفہ یہ منسوب اولان صبیحات
قبیلہ سی طقوز یوز نفوسدن عبارت اولدقوری حالده مدینہ
منورہ یہ اوتوز ساعتک مسافده واقف ققرہ ورهقان نام جبلارده
اقامت ایدر لر اوج بیک نفوسی شامل اولان صحارینہ قبیلہ سی
دخی شیخری ابراهیم بن مطلقہ برابر ذکر اولسان ققرہ جبلنده
اقامت ایلر بونلردن بشقہ سکز یوز نفوسدن عبارت اولان
فضله قبیلہ سیده شیخ فهد ایله برابر ینہ اوجبلارده مسکوندر .
عوض بن درویشک بنی عمر دنیلان ویدی یوز نفوسی حاوی
اولان جماعتیده جدیدہ نام موقعده اقامت ایدر .
بش یوز نفوسدن عبارت اولان رحلہ قبیلہ سی بنی عمرک شعباتندن
اولہ رق بئر الراحہ نام محلده خیمہ نشین ودوہ جیلککله تعیشدر
التي یوز نفوسی شامل اولہ رق صفرا و حرا نام موقعلرده
بولسان محامید قبیلہ سیده کذلک دوہ جیلککله تعیش ایدر لر .
مدینہ منورہ نک جهت شمالیہ سندن مسکون اولان تمیم قبیلہ سنک

مقدار نفوسی یدی یوزدن و بونلره همجوار اولان سعادین
قبیله سنک مقداریده الی یوز نفوسدن عبارتدر .
بدر و حنین موقعلرنده مسکون اولان صبح قبیله سی بیک درت
یوز نفوسدن عبارت اوله رق اکثریسی دوه جیلکله اشتغال
ایدر .

حوازم قبیله سی تخمیناً ایکی بیک بشیوز نفوسی حاوی اولوب
صفرا و حرا و جدیده نام موقعه ده مسکوندر ینبعدن
مدینه منوره و جهات سائر هیه میری و تجار اشیا و ذخاری
او قبیله نك دوه لریله نقل و ایصال اولنور .

بو قبائلک عمومته حرب عربانی دنیلور بونلرک حوازه دن
ماعداسی بر قبیله حکمنده در اکثریسی طرف سلطنت

سنیه دن احسان بیوریلان مرتب ذخیره ایله تعیش ایدر .
فرع طریق اوزرنده مسکون بولنان قبائلدن عرف و صواعد قبیله لری
اوچ بیک بش یوز نفوسی حاوی اولوب مدینه منوره دن ریان
نام محله قدر اولان اراضی خالی ده خیمه نشیندر .

ایکی بیک بشیوز نفوسی شامل بنی عمر قبیله سنک نصفی شرق
طرفنده خیمه نشین و نصف دیگریده ریان و مضیق و ابو ضیا عدن
رابغه قدر اولان قراده متوطندر .

بلادیه قبیله سی بیک اوچ یوز نفوسدن عبارت اوله رق بنی
عمرک ذکر اولنان مسکنلرنده آنره قومشولق ایدر لر .
تایردن رابغه قدر خالی محله ده خیمه نشینلک ایدن لهیبه قبیله سی
تقریباً بیک نفوسدن عبارتدر .

یدی بیک نفوسی حاوی زبید قبیلہ سی را بغدن بدأ ایله مکہ مکرمہ
وجده جهتلرینه دوشن خلیص و عصفان و قضیه و وادیه
نام محله قدرخیمه نشینلک ایدرلر و بعضیلریده کویلده
اقامت ایلر .

بعضیلری ظن ایدرکه ججاج مکہ مکرمه ده تحشدی ائشاده
تنظیفاته رعایت اولنه مامسندن برطاقم علل ساریه تحث ایدر
بوزعم و ذهابه مبتلا اولانلر برکونه اغراضه تبعیت ایتیبده
بجرد مکہ مکرمه ارضنک احوال طبیعیه و معاملات تنظیفیه سنه
عدم اطلاع جهتمندن بویله خلاف حقیقته قائل اولیورلر ایسه
اشاغیده بیان اولنان حقیقت آنلر ایچون تصحیح ظن و اعتقاده
کفایت ایدر .

شویله که : « انده میک » یعنی علت متوطنه بی تولید واحداث
ایلیان اوتلق و بطاقلق و سائر اومثالو اسباب و آثارک
کافه سی مکہ مکرمه ایله قرب و جوارنده کلیاً مفقود در .
ارض مقدس مکہ مکرمه کی طاش و قومدن عبارت اولان
وادیلرک هیچ بر علت تولید ایده میه جکی ایسه فن طب آشنالرنجه
قضایای مسئله دندر .

واقعا قولرا علتنک اوج سنه دنبری اوست اوسته مکہ مکرمه ده
اجرای احکام ایلدیکی اطبا طرفندن بیان اولنمشیدی لکن
برنجیسند ه عدنده قولرا موجود ایکن قولومبیان نام واپورک

بومبايدن حجاج آلہ رق عدلہ اختلاط ايتدکدن صکره تميز ياتنته
ايله وقت حجدن ايکي آي اول جدهيه ککش اولسندن علتک
سرايتنه حکم اولنديغی کبی ايکنجی سنه سندهده قولرا دن مصاب
اولان سواحل هنديه حجاجنی حامل ککش اولان ايکي قطعه انگير
واپورندن برينک معين اولان اون بش کون قرانته مدتی اکمال
ايتکسزین وقت حجک تقر بنی بهانه ايد رک قرانه موصلتندن
ايکي کون صکره جدهيه ککسی وهله ايکنجيسنک اصلا قرانه
اوغراميه رق حاجيلری طوغر یجه جدهيه چيقارمی جهسته
خسته لغک مکة مکرمه يه سرايت ايتديکنده شبهه قالمشیدی
اوچنجی سنه سنده ايسه ذی الجهدنک بشنجی کوننه قدر مکة مکرمه
ايله جوارى هر نوع علتدن سالم ايکن اوکونی مصدرن ورود
ايدن محمل شريف خلقي شهر ايله اختلاط ايتکله آندن صکره
قولرانک آثارى مشاهده اولنغه باشلامشیدی چونکه محمل
شريفک مکة مکرمه يه تقر بی ائساده صحیه مأمورينک افادهسى
اوزرينه حکومت محليه محمل شريف جماعتک احوال صحیه سنی
تحریرات رسمیه ايله امیرالحاج طرفندن استعلام ايتشیدی محمل
جماعتی میاننده اصلا بروقوعات اولنديغی طبييلرینک افادهستدن
بجمله جواباً حکومت محليه يه بيان قلمسی اوزرينه صحیه
مأموری محمل خلقنک منع اختلاطنه طبيعی لزوم کوره مدیکندن
مصريلر شهر ايله اختلاط ايتمش حالبوکه بونلر مکة مکرمه يه
کانجه يه قدر يولده خيلي تلفاتلری وقوع بولنديغی اختلاطلرندن

صكره تحقق ايلشدر   اشته بو صورتلره علتك سرايتي محكوم
اولوب آنجق هر دفعه سنده اهالي يه سرايت ايتكسزین ججاجك
عودتني متعاقب نحو وزائل اولشدر   علتك بوراده دوامنی
موجب اسباب طبيعیه اولديغی کبی آزمدته زوالنه آتیده بیان
اولنان تنظیفاتکده خیلی مدخلی وارد

شویله که : مکة مکرمه نك كافه محلاتی و بتون چارشو
و بازارلی معین اولان ایشیر اوچر آدم معرفتیه سو پر یله رك
طوپخانه عامره معمولاً تندن تیمور عربله واسطه سیله سو پر ندیلرك
کافه سی خارج مملکته نقل ایله اوراده دفن و احراق ایدیلور
عمومه مخصوص اولان خلا خانه لر دخی بهر کون یقاتدیرلدقن
صكره تعفنك منعی ایچون درونه كرج و سائر اجزایر آتیلور
ما کولات و مشروبات بختنه کلنجه چارشولرده چورك و یا کاله
ایرماش سبزه و میوه ایله اسهالی دعوت ایدر سائر ما کولات
و مشروبات مشاهده اولندیغی حالده فروختی منع ایدیلره رك
درحال تدفین اولنور و آشچی دكك انلرنده صاتیلان اطعمه
یاقرلرینك قلا یلاتدیرلمسی امرنده فوق الغایه اعتنا قیلنور .
ججاجك مسکن و ماوالری دخی صحیه طبیی طرفندن مهاینه
اولنه رق هوادار اولیان محللره یرلشمش اولانلری درحال
اورادن چیقار یله رق هوادار محللره نقل و اسکان ایدیلور .
عرفانده دخی ما کولات و مشروبات حقیقده برمنوال محرر تقیدات
لازمه اجرا و ججاجك شربنه مخصوص اولان حوضلك صولری

دو کدیر یلوب یکیدن املا ایدلدیکی کبی در حال تعیین اولنان
نظامیه قولری واسطه سیله حجاجک حرکته دکین امر
محافظه سنه اعتنا اولنور .

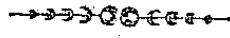
منایه کلسجه محل مذکورده بهر سنه مجدداً اون اوچ یرده قصاب خانهر
انشا اولنه کلدیکی کبی حجاجک کثرته نسبتله بش مترو درینلکنده
یمش سکسان عدد حفره لر آچدیر یله رق قربا نلرک فضلات
ومز خرفاتی اورایه القا اولنور .

اورته ده قیون سور یلری مشاهده اولندیغی تقدیرده ههمان
نظامیه دن مرتب قولر واسطه سیله مذکور قویولر طرفنه
سوق ایتدیر یلور چادر آرهلرنده قربان ذبح ایدن بولنور
افکار وشبهه سیله درت یوز نفر عمله ایله اون بش عدد تیمور
عربهلر منانک تنظیف وتطهیرینه تعیین ایدیله رک کوریلان
فضلات در حال اوکونه مخصوص اولان قیولره نقل اولندقدن
صکره اخشام اوزری دخی مذکور قیولرک ایچنه کرج
طولدیر یله رق مکمل صورتله قیاتدیر یلور مناده حجاجه
مخصوص اوله رق بشیوز عدد خلا خانه واردر بونلرک منع
تعفنائی ایچون لازم کلان تدابیر طیبه اجرا ایدلدیکی کبی مغربی
وتکروری حجاجک طاش اوزرنده قورتمق استدکاری قربان
اتلرندن تعفن حاصل اوله جفنه بناء بونلر یوقاروده بیان اولنان
درت یوز نفر عمله واسطه سیله طولدیر یله رق اوزاق یرله
نقل ایتدیر یلور قربان دریلری دخی ملترمی واسطه سیله جمع

ایدیلوب صحیه طرفندن تعیین اولنان محله یعنی منادن بعید
اولان طاغله کوتور یله رك طوزلا تديرلدقدن و كوزلجه
قورتديرلدقدن صكره مكه مكرمه یه ادخال اولتمسزین خارجدن
طوغریجه جده یه نقل و اورا جده مملكت خارجنه وضع
اولنور منا بوغازنده دخی ترتیب ایدیلان قولار مرور و عبور
ایدن یوكری معاینه ایدرك لحوم متعفننه مشاهده اولندیغی
تقدیرده اخذ و دفن ایدر مناده قرق یطاقلی کارگیر و هوادار
بر صحیه دائره و خسته خانه سی اولوب اشبو خسته خانه بلا استشنا
مراجعت ایدنری مجانا معاینه و تداوی ایلدیکی کبی فقرای حجاج
مجاناً قبول اولنهرق مأكولات و مشروباتی طرف سلطنت
سینه دن اعطا اولنور .

مناده و فیات و قوعنده مذکور خسته خانه یه مراجعتله صحیه
طرفندن مهر آلمدجه میتك غسل و دفنی ممنوعدر اشبو
خسته خانه انظار عمومیه ده معلوم اولق اوزره کوندوزلری عثمانلی
سبجانی و کجه لری قیرمزلی بیوجك بر قانوس کشیده ایدر .
مناده کی صوصهرنجلری دخی بر قاچ کون مقدم صحیه مأموری
طرفندن بالمعاینه تنظیم و تطهیر ایدیله رك یکیدن طولدیر دیلور .
قولار انك سرایتی حالنده شوزکر اولنان تدابیر صحیه نك کافه سی
اجرا اولندقدن بشقه فقرا ایچون بر قولرا خسته خانه سی کشاد
اولنهرق مصابینك بلا استشنا قبولیله مداواتی اجرا اولنور
سائر خستگان ایسه قولرا مصابینیه اختلاطدن منع ایدیله رك

آریچہ حسستہ خانہ یہ یاتیریلور و محمدین شریفین دخی درحال
مکہ مکرمہ دن مدینہ منورہ یہ چیقاریاور *

(مکہ مکرمہ دہ کائن مکاتب صبیانیہ)

باب	صفحہ
۴	سوق اللیل
۵	قرارہ
۳	قشاشیہ
۵	شعب عامر
۱	نقا
۱	سلیمانیہ
۱	مسفلہ و جیاد
۴	شبیکہ
۳	حارۃ الباب
۶	شامیہ
۳۳	یکون

اشبو او توز اوچ باب مکاتب صبیانیہ دہ تقریباً بیک یوز اللی قدر
اطفال موجوددر بیوک درس لرحرم شریف داخلندہ تدریس
اولنور *

مکہ مکرمہ دہ کی مدارسک اک مشهور لری سلیمانہ و داودیہ
و شہید محمد پاشا و محمودیہ مدرسہ لریدر *

مدرسه سلیمانیه دائرہ سنده بر مکتب رشدیہ تہیہ و شاگردائی
تفریق اولدیغندن در سعادتن کله جک مہمک مواصلتی عقینده
اورا جہده اصولاً تدریسه بدأ اولنه جقدر *

والد ماجد جناب خلافت پناہی عدن آشیان « غازی سلطان
عبدالمجید خان » طاب ثراہ حضرتلرینک جد امجد عالمیلری
« سلطان سلیمان خان قانونی » یه منسوب مدرسه منیفہ داخلندہ
اوج بیک بشیوز الہی اوج جلد کتب نفیسه موجود اولوب
مدرسین حرم شریفدن شیخ محمود افندی ایله دیگر ایکی نفر
افندیلر اشبوکتبک حفظنه مأموردر *

صدر اسبق « شروانی محمد رشدی » پاشانک دخی حرم
شریفہ ناظر مدرسه مخصوصہ دائرہ سنده کی کتبخانہ لرندہ بیک
اوج یوز التمش ایکی جلد کتاب موجود اوله رق حافظ کتب
طاغستانی محمد رشدی وسید علی افندیلرک تحت محافظہ لرینہ
مودوعدر *

مکہ مکرمہ ده کاشن مدعی نام محل قربندہ جنتمکان « غازی
سلطان عبدالمجید خان » حضرتلرینک والده محترمہ لری
فردوس آشیان « بزم عالم سلطان » حضرتلرینک غریبہ
مخصوص مکمل برخستہ خانہ لری واردرکہ اہالی مکہ مکرمہ
ایله حجاج وسائر مسافرین خستکانه اقتضا ایدن معالجات اشبو
خستہ خانہ نک اجزا خانہ سی طرفندن مجانا اعطا قلسور *

اشبو خسته خانه اتصالننده « خصكى سلطان » حضرت تلىنك
جسيم بر عمارتلى اولمغله قترا هركون بونك چوربا وفدوله سيله
تعيش ايدرك دولت سرمدية عثمانيه دما ايدرلر مصر واليسى
اسبق محمد على پاشا عمارتیده باب امهانی پیشکاهنده در .

قترای مجاورین ايله طول قادینلره مخصوص اوله رق مکه
مکرمه ده موجود اولان رباطلرک عددی تقریباً یوز الی به بالغ
اولور .

مکه مکرمه به جاری عین زبیده دن داخل شهر شریفده کی
قیولردن بشقه هربری یکرمیشرا وتوزر موصلوقلی اون یدی عدد
بیوک چشمه لر یاپیلشدر .

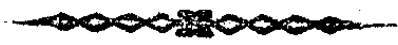
« جیاد قلعه سی » شهر شریفک جهت جنوبیه سننده کی
تپه اوزرنده و « غیرت قشله » همایونی « جهت غربیه سننده
واقع ترک جبللی اتصالننده کی تپه اوزرنده مینی و بو کره رسیده حد
ختام اولان طوبجی قشله » همایونی جیادده واقع وادی عسکرده
کائن اولدیغی کی یکی یاپیلان « باش قره غول خانه » دخی
صفاده واقعدر .

ترک جبلنک شرق جهتنده کائن فلقل قلعه سی دروننده جسیم
و مکمل بر عسکر خسته خانه سی وارد رکه حج وقتنده ایجاب
ایتدیکه مرضای مسافرینه تخصیص اولنور .

نام نامی جناب خلافتیناهی به نسبتله قشله و دائرة حکومت
سنیه اولقی اوزره سایه حضرت پادشاهیده انشا اولنمقده بولنان
دائرة جسیمه دخی باب امهانی پیشکاهنده در .

میلین اخضریندن بری حرم شریفک صفا جهته مشرف باب
نعوش نام قیوسی اتصالده کی موقنخانه قریبده و دیگری باب
علینک آلت طرفنده کاشدر سعی ایدنلر بونلرک ایکنیسی بیننده
قوشه رق یوردلر .

عصر ترقی حصر حضرت پادشاهینک مکة مکرمه یه قدر ایصال
ایتدیکی آثار مدینه دن بریده تلغرافدرکه مکة مکرمه دن تالیت
قضا سنه قدر تمید اولمشدر جدده خطی بیوک بر قاپلو واسطه سیله
تحت البحر سواکنندن سویشه واصل اولان استرن نام
انکلیر قومپانیه سی قاپلوسنه اتصال ایتمکله مکة مکرمه دن هر
طرف ایله مخابره اولنه ییلور . حجاز دن سواکن و سویش
والعریش طریقله حلب و سوریه و آطنه ولایتلرینه
بهرکله ایچون اوج فرانق التمش ساتیم و آناتولیده کاش دیگر
ولایات شاهانه مرکزله ینه اوج فرانق سکسان بش ساتیم
و اوروپای عثمانی مرکزله بحر سفیده کاش جزایر عثمانیه مرکزله ینه
درت فرانق اون ساتیم و سواکن و سویش و عریش
و فاوه و غرب هندی جهته ۷ فرانق اون ساتیم و شرقی
هندستانه ده ۷ فرانق اوتوز بش ساتیم اجرت و یریلور .

(حجاز ولایتی)

حجاز ولایتی جنوباً عسیر و شرقاً صحرای نجد و شمالاً سوریه
و غرباً بحر احمر ایله محدود اوله رق مجموع اراضیسی تخمیناً
۷۰ میلیون یوز طقسان اوچبیک بش یوز اون یدی کلو مترو

مربعنده در داخل ولایتده کی جبالک الک مرتفعی جبل قرادرکه
عدندن بدأ ایله جنوباً برطاقم سلسله اثر تشکیل ایدرک جبل طوره
ملاقی اولور .

مکه مکرمه نك جهت شمالیه سنده کی « جبل ایوب » و « جبل
سبوع » و مدینه منوره جهتنده « جبل فقره واحد »
و « جبل جهینه » دخی بیوک و یوکسک طاغردندر بادیه نشین
اولان عربانده داخل اولدیغی حالده بو ولایتک مجموع نفوسی
یدی یوز بیکه طوغری تخمین اولنور .

حجاز ولایتک الک ایشک اسکله لری جده وینبع البحر و رابع
ولیت لیمانری اوله زق باشلیجه اخراجاتی خرما در .

حجازک بعض جهتلرنده و خصوصاً مدینه منوره جوارنده کی
جبل احد اطرافنده زراعته قابل اراضی اکسک دکل ایسه ده
اصحاب اراضی اکثریا کندی میکلر یچون جزوی زراعت ایدرلر
حنطه نك اعلاسی حجازده حصوله کایر سده سکنه نك خارجه
اولان احتیاجنی دفع ایده جت درجده زرعی کثرتلی اولدیغندن
حجازک بغدادی بصیره و مصر ربومیای جهتلرندن نقل و ایصال
ایدیلور .

عربانک بغدادی و آریه زرعیله اولقدر مألوفیتلری اولیه رق
کندولری بهر سنه زرع ایتدکلری دوره و دخن کبی شیشلره
تعیش ایدرلر و ایدیلده قنا دخی کثرتله یتشدیرلدیکندن بونکده
ولایتک اخراجاتی صیره سنده صاییه بیلسی قابلدر خرمانک
الک اعلا لری مدینه منوره حوالیسنده حصوله کایر وادی فاطمه

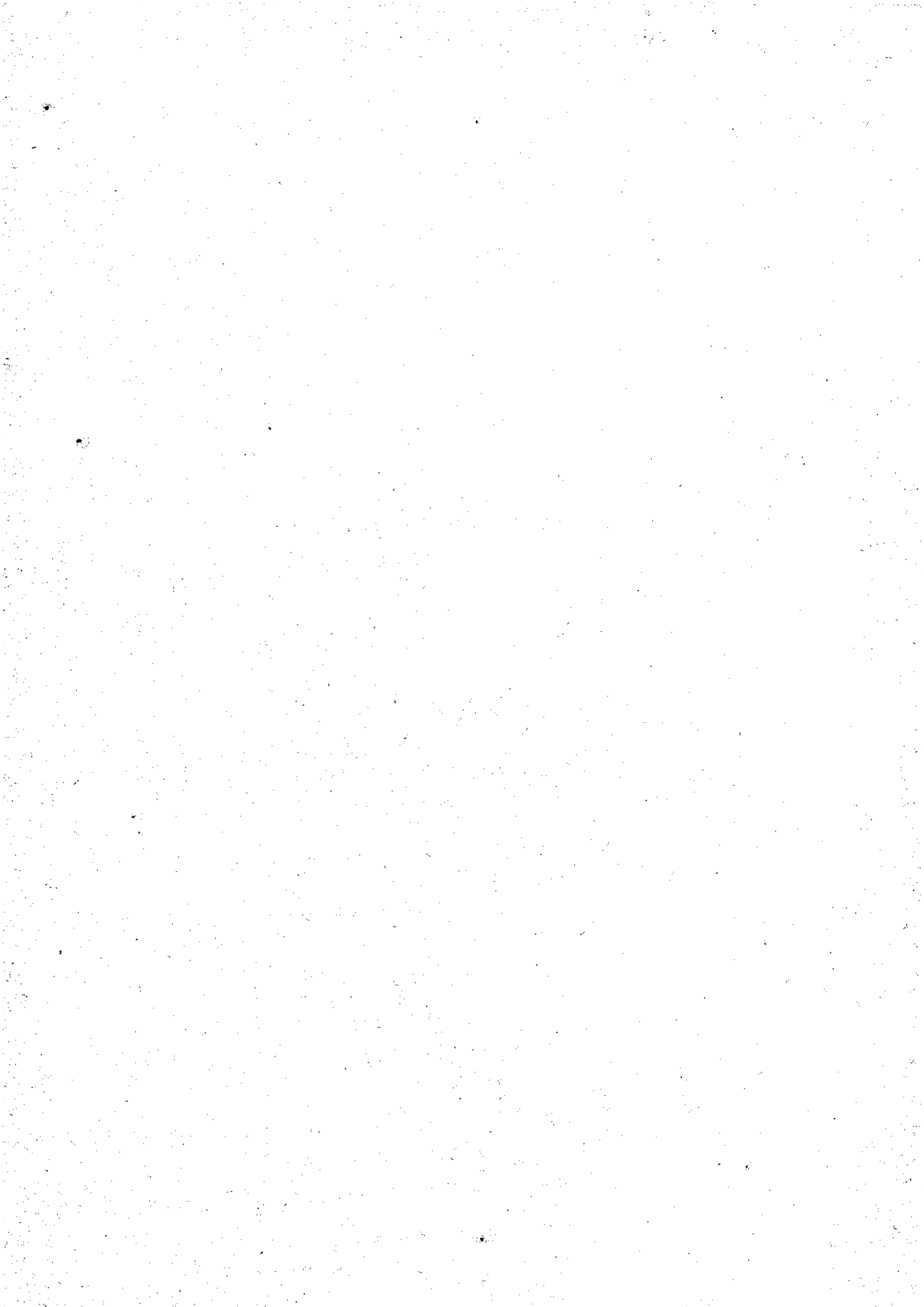
وسائر وادیلرده لیون وپرتقال انواعنک اعلالی و موز
دنیلان میوه حاصل اولور « پاهسک » یاغنی مدینه منوره
چوارنده کی عربان وجوده کتیررک خارجدن کلان مشتریلرینه
کلیتله فروخت ایدرلر .

حیوانان دن چجازده انسانکک زیاده ایشنه یرایان دوه درکه یالکز
مکه مکرمه ایله مدینه منوره میانده بو حیوانکک عددی اون بش
بیکی تجاوز ایده یلور چجاز اینکاری مصر اینکارینه مشابه
ایسه ده ولایتک مصر کی واسع و اوتلی مرعاری اولدیغندن
انلر قدر سوت ویره مزلر چجاز اهاالیسی صغراتی اکنه اولقدن
مألوف اولدقلرندن شهرلر خلقی یالکز قیون اتی اکل ایدرلر
و داخلده بر چوق قیون بولندیغنی کی نجد طرفلرندن کیتلی
قیونلر کتیریلیر مکه مکرمه ده ودها سائر بعض بلاد چجازیه ده
مالطه کچیلرینه شبیه کچیلر اولغله سوتلرندن صاحب لرینی مستفید
ایدرلر جده ایله مکه مکرمه اراسنده ودها سائر بعض محله رده
قوللانیلان بیاض و سیاه مر کبلرده اوجنسک ایشه یرایانلرندن
اوله رق هم سیرنده سرعت و همده وجودلرنده قوت واردر .
سباعدن کک زیاده کثرتی اولان دلکیدرکه بورالرجنه کنیه سی
« ابوالحصین » در قبلانه مشابته تامه سی اولان « فهد »
نام حیوان دنخی اکثریا وادیلرده وخصوصا « جبل کبکب »
داملرنده بولنور بو حیوان هر نقدر قبلاندن فرقت کبینه ده
طبعاً آنک کی اولیوب انسانله انسیت قابلیتنده در .

جبل قراده پک چوق « میون » وارد ر بونلر یالکز بر
یولجی کوره جک اولور لسه آرد آیاقلر ینک آراسنددن بیچاره بی
طاشه طوتار لر اما بر سلاح پاطلایه جق اولور ایسه کنجلی
چوجقلر یله اختیار لرینی اوموز لیه رق سرعتله فرار ایدر لر
روایت اولند یغنه کوره میونلرک صیدیچون عربان بیوجک
قباقلرک بر طرفنه کوچک بر دلك آچه رق ایچنه بر از لبلی
قوید قدن صکره اوقباغی بر محله براقیر مش میون کلوبده
قباغک ایچنده لبلی اولدیغنی کورنجه دلیکدن النی صوقه رق
لبلی بی آوچلاد قدن صکره النی چیقار مق استیوب فقط قابل
اوله مدیغندن اوغرا شوب طور مقده ایکن قباغی قویان عرب
کلرک میونی بالسهوله یقالار مش میون کبی قورناز بر حیوانک
بویله اجق جه سنه یقایی اله ویر مسنه تعجب اولنور سه ده
کندوسنی اله ویرن حاقتی دکل محض طعمکار لغیدر زیرا بر آوج
لبلی بی فدا ایدوبده اوچندن قباغک ایچنه براقیویره جک اولسه
النی صوقدیغنی کبی چیقاروب بر محظطره یه اوغرا مزدی

ککک وچیل وطوشان کبی آوجیلرک ایشنه یرایه جق شیلر ده
اولدقچه کثر تلیدر

حجازده بعضاً بیوک ییلانلر ووادیلر ده فلان اور کوله جک عقربلر
کوریلر سه ده بعضیلر ینک ظن ایتدیگی کبی کثر تلی دکلدر
وادیلرک بعضیلر نده « لادیق » اسمنده ینکج کبی بر بوجک
بولنیور که بونک غایت مهلاک اولمسندن وکال سره تله انسانک
اوزرینه قوشوب کلسمندن عزبلر بوندن زیاده احتراز ایدیور لر

(مابین همایون حضرت ملوکانه)

رتبه	امتیاز	عثمانی	مجیدی	مابین همایون مشیری غازی
مشیر	مرصع	مرصع	مرصع	عثمان پاشا
				دارالسعادة الشریفه
وزیر	مرصع	مرصع	۱	اغاسی حافظ بهرام اغا
رتبه	عثمانی	مجیدی		حرم همایون شاهانه مصارفاتی
				وشهزادگان ذیشان حضرتانک
				درس نظارتیله عبدالعزیز خان
				حضرتلرینک امور خاندانی
وزیر	۱	۱		ناظری اعیاندن کمال پاشا
بالا	»	»		سرقرناي حضرت شهریارى عثمان بك
اولی اولی	۳	۳		قرناي ثانى حاجى على بك
میرآلای	۲	۲		حسین بك
»	»	»		محمد بك
اولی ثانیه	۴	»		بسیم بك
اولی اولی	۲	»		محمود بك
قائم مقام	۴	»		رمزى بك
اولی ثانیه	۲	»		راغب بك
قول اغاسی	۴	»		نورى بك
ثانیه	»	۴		امین بك

م	ع	رتبه	
۱	۱	وزیر	مابین همایون باش کاتبی علی رضا پاشا
			مابین همایون تحریرات اجندیہ کاتبی
۱	۱	بالا	منیر بک
			مابین همایون ایکنجی کاتبی قدری
۲	۳	بالا	افندی
۳	»	اولی اولی	مابین همایون اوچنجی کاتبی فاضل بک
۲	»	» ثانویسی	مترجم رشید بک
۴	»	»	مابین همایون کاتبی حسین کاظم بک
»	»	»	مابین همایون کاتبی نعمان کامل بک
»	»	»	مابین همایون کاتبی محمد شمس الدین بک
»	»	»	مابین همایون کاتبی علی جواد بک
		متمایز	مابین همایون کاتبی فائق بک
۳	۴	اولی ثانویسی	دائرہ کتابت مقیدی کامل بک
			امام اول حضرت شہریاری یوسف
۱		صدر اناطولی	افندی
			امام ثانی حضرت شہریاری راشد
۲		استانبول	افندی
			سر مصاحب حضرت شہریاری
۲	۲		شرف الدین افا
			مابین همایون و خدمتہ خاصہ و موسیقہ
			شاہانہ فریقی پاشا

۴	۴	رتبه	
۲	۴	میرلوا	اصطبل عامره مدیری نوری پاشا
۳		اولی ثانینی	خزینہ ہمایون کتخداسی اشرف بک
۲		»	جیب ہمایون کاتبی فائق بک
			مابین ہمایون مدیر اولی احمد
۳	۳	اولی ثانینی	افندی
»	»	متمایز	مابین ہمایون مدیر ثانینی احمد افندی
»			قیو جیلر کتخداسی حاجی مصطفی اغا
»		متمایز	باب السعادة العلیہ اغاسی امین افندی
			خزینہ ہمایون باش کاتبی حسن
۳		متمایز	شوقی افندی
			خرقہ سعادت سرخدمہ سی محمد
۴		ثانیہ	نجیب بک
			سراطباہی حضرت شہریاری
۱	۲	وزیر	ماوروینی پاشا
۳		ثانیہ	قیو چوقدار اول ادھم افندی
»	۳	متمایز	قیو چوقدار ثانی علی بک
»		ثانیہ	تلخیصی اول حسن بک
»		ثانیہ	» ثانی حسنی بک

(یاوران کرام حضرت شہریاری)

رتبه امتیاز عثمانی مجیدی			
مشیر مرصع مرصع مرصع			سر عسکر خازی عثمان پاشا
			امور نافعہ قومیسوئی رئیس
مشیر مرصع مرصع مرصع			محمد نامق پاشا
»	»	»	خاصہ مشیری رؤف پاشا
»	»	مرصع	ابراہیم درویش پاشا
»	»	»	حسین حسنی پاشا
			پشنجی اردوی ہمایون مشیری
مشیر	»	»	حسین فوزی پاشا
			بحریہ ناظری اسبق حاجی
مشیر	»	»	وسیم پاشا
			تفتیش عسکری قومیسوئی
مشیر مرصع	»	»	رئیس ثانسی اسماعیل حق پاشا
»	»	»	نصرت پاشا
»	»	مرصع	فؤاد پاشا
			بحریہ ارکان حربیہ رئیس
مشیر	»	»	ہو بارت پاشا
»	»	»	علی نظامی پاشا

(فخری یاوران حضرت شہریاری)

مشیر فخری	»	»	دیر سسہ پاشا
»	»	»	شورای بحریہ رئیس سلیمان پاشا فریق

رتبه	ع	م
فریق		۵
محمد پاشا		
در سعادت مرکز قوماندانی		
فریق		۶
عارف پاشا		
تفتیش عسکری قومیسونی		
»	۱	۹
اعضاسندن آصف پاشا		
خاصه ایکنجی فرقه قوماندانی		
فریق	۲	۶
توفیق پاشا		
طرابلس غرب فرقه عسکریه سی		
فریق		۷
قوماندانی محمد زکی پاشا		
کرید فرقه عسکریه سی قوماندانی		
فریق	۲	۲
ادهم پاشا		
تفتیش عسکری قومیسونی		
فریق		۸
اعضاسندن ولی رضا پاشا		
بشکطاش ضابطه مدیری حاجی		
فریق	۱	۶
حسن پاشا		
ارکان خریه رئیس تالیسی و کیلی		
فریق		۹
کهلر پاشا		
ژاندارمه دائره سنده در ریغالسکی		
فریق		۱۰
پاشا		
مجیدیه قشله همایونی قوماندانی		

۳	۴	رتبه	ع	عثمان پاشا
۲	۴	میرلوا	ع	بشجی اردوی همایون ارکاندن
		میرلوا		عثمان پاشا
				ژاندارمه دائره سنده
۲		میرلوا		ویتاليس پاشا
۵		»		خودو پاشا
				لوازمات دائره سنده موسیو
۳		میرآلای		دوستیلکن
				قلعه سلطانیه ده مأمور
		ارکان حربیه میرآلای		واصف بك
		(یوران حرب حضرت شهر یاری)		
۱	۲	پیاده فریقی		سریاور خلیل پاشا
۴	۴	بحریه فریقی		احمد راشد پاشا
۲	۰	خدمه میرلوا سی		سلیمان پاشا
				ارکان حربیه دن مکاتب عمومیه عسکریه
۳	۴	میرلوا		ناظری زکی پاشا
۲	۲	سواری میرلوا سی		محمد فاضل پاشا
۳	۴	سواری میرلوا سی		اصطبل عامره مدیری نوری پاشا
۲	۴	پیاده میرالای		احمد بك
۴	۳	پیاده میرالای		علی قیراط بك
۳	۰	بحریه میرالای		حقی بك

ع	رئبہ		
۲	۳	خدمتہ میرالابی	سلیمان بک
۳	۴	ارکان حربیہ میرالابی	فرید بک
			خاصہ ایکنجی فرقد بشنجی
۲	۰	پیادہ میرالابی	الایندہ علی بک
۴	۴	ارکان حربیہ قائم مقامی	عارف بک
۵	۴	ارکان حربیہ قائم مقامی	احمد ادیب بک
۳	۴	پیادہ قائم مقامی	بحری بک
۴	۴	پیادہ قائم مقامی	حاجی محمد بک
۵	۴	پیادہ قائم مقامی	نشئت بک
۵	۴	پیادہ قائم مقامی	حسنی بک
۵	۴	پیادہ قائم مقامی	سعید بک
۵	۴	پیادہ قائم مقامی	امین بک
۵	۴	پیادہ قائم مقامی	خیری بک
۵	۴	پیادہ قائم مقامی	احمد فائق بک
			اپنیہ انبار عامرہ سی مدیری
۵	۰	بحریہ میرالابی	حاجی عثمان بک
			استانبول واپور ہمایونی
۴	۰	بحریہ قائم مقامی	سوارسی شگری بک
			پارس سفارت سنیہ سی آتشیہ
۳	۰	پیادہ قائم مقامی	میلتری فخرالدین بک
۴	۴	پیادہ قائم مقامی	سالم بک

رتبه	سوارى در دنجى آلاينه
م ع	مأمور محمد بك
۰ ۰	احمد بك
۳ ۳	على سفر بك
۴ ۴	عزت بك
۴ ۰	عارف بك
۴ ۰	اسماعيل بك
۴ ۰	وهى بك
استانبول واپور همایوننده مستخدم	
۴ ۴	عثمان بك
۴ ۰	طلعت بك
۴ ۰	اسماعيل بك
۴ ۰	محمد فائق بك
۴ ۰	حسين جليل بك
۳ ۰	بكر بك
۴ ۰	يوسف عزت بك
۰ ۰	على افندى
۵ ۰	عثمان بك
۵ ۰	رفعت بك
۵ ۰	احمد بك
۵ ۰	محمد على بك
۴ ۰	نزارده افندى

۳	رتبه	
۴	پیاده صولقول اغاسی	اسلام بك
۵	» » »	رضابك
۶	سواری صولقول اغاسی	بلال افندی
۷	پیاده » »	محمد خالد افندی
۸	پیاده صولقول اغاسی	محسن افندی
۹	» » »	فؤاد افندی
۱۰	خدمه یوز باشیسی	شاكر افندی
۱۱	پیاده » »	رضابك
۱۲	» » »	مصطفی افندی
۱۳	» » »	شغیق بك
۱۴	» » »	هدایت افندی
۱۵	خدمه » »	محمد شاكر افندی
	ایکنجی فرقه بشنجی الاینده مستخدم	
	پیاده یوز باشیسی	آصف بك
۱۶	» » »	سیاهی طاورنده مستخدم
۱۷	» » »	علی افندی
۱۸	» ملازم اول	رفیق بك
۱۹	» سواری ملازم ثانسی	محمد بك
۲۰	» » »	محمد افندی
۲۱	» پیاده » »	حسین زكائی بك

(خزینہ خاصہ شاہانہ)

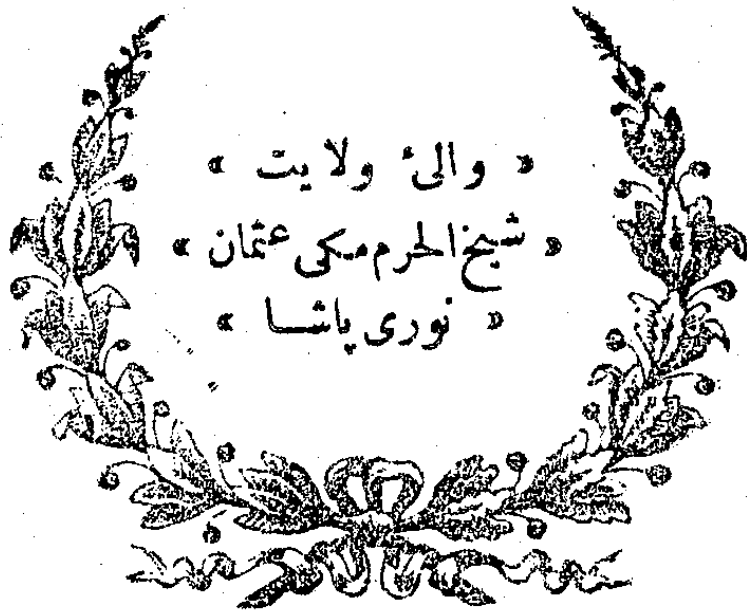
م	ع	رتبہ	
۱	۱	بالا	ناظر آغوب افندی
۲		اولی اولی	محاسبہ جی حاجی وہبی بک
۳	۴	» تانیسی	تحریرات قلمی مدیری رفیق افندی
۴		ممایز	محاسبہ قلمی مدیری محمود بک
		»	قیودات قلمی مدیری حسام الدین بک
		»	تحریرات قلمی میری خالص افندی
			املاک ہمایون قلمی سرکاتبی دیقراں
		ثانیہ	افندی
		»	محاسبہ قلمی میرزا اولی حافظ ابراہیم افندی
		»	» » میری جیل بک
		ثالثہ	قیودات قلمی میری صالح افندی
۴		ممایز	چفتلکات شاہانہ مفتشی نشئت بک
			املاک ہمایون اور مان مفتشی حکیمان
۴		ثالثہ	افندی
		ثانیہ	املاک ہمایون قلمی میری سعد اللہ بک
		ثالثہ	املاک ہمایون قلمی میری فرید بک
۴		»	اوراق میری نیقولا کی افندی
		ثانیہ	سر وز نہ دار ابراہیم بک
۴		ثالثہ	وز نہ کاتبی خلیل افندی
		اولی تانیسی	دعوی و کیلی حسین فکری افندی

(خزینہ خاصہ شاہانہ دوائر مربوطہ سی)

۴	ع	رتبہ	
۴		اولی تالیسی	حطب انباری مدیری محمود در شاد بک
۲	۴	سواری میراوسی	اصطبل عامرہ مدیری نوری پاشا
			انبیہ خاصہ انباری مدیری حاجی
۴		بحریہ میرالابی	عثمان بک
۵		مخرج موالیسی	حبوبات انباری مدیری سعدی افندی
		تالہ	مطبخ و فرو نذر مدیری حاجی خالد بک
		»	ارزاق انباری مدیری بکر حلی افندی

(خزینہ خاصہ شاہانہ ہیئت ادارہ سی)

			رئیس ناظر آغوب افندی
			رئیس و کبلی حطب انباری مدیری محمود در شاد بک
			محاسبہ جی حاجی وہی بک
			تحریرات قلمی مدیری رفیق افندی
			اصطبل عامرہ مدیری نوری پاشا
			انبیہ خاصہ انباری مدیری حاجی عثمان بک
۴			قبودات قلمی مدیری حسام الدین بک
۴	تالہ		حدائق خاصہ معاونی حاجی احمد افندی
			محاسبہ قلمی میراوی حافظ ابراہیم افندی
			مطبخ و فرو نذر مدیری حاجی خالد بک
		تالہ	کاتب بدری بک

« والی ولایت »
 « شیخ الحرم مکی عثمان »
 « نوری پاشا »

{ سیم امتیاز }   { جمیدی }   { رتبه }
 { مدالیه سی }   { برنجی }   { مشیر }

(هیئت ارکان ولایت)

رتبه عثمانی جمیدی

۳	۳	۳	مکته مکرمه قاضیسی مصطفی منیب افندی
۳	۳	اولی	حنفی مفتیسی عبدالرحمن سراج افندی
۳	۳	ممتاز	دفتردار راشد افندی
۴	۳		مکتوبی عاطف بك

(مأمورین ولایت)

	منحل	آلای بکی
ثانیه		حرم شریف مدبری سلیمان نظیف افندی
یکباشی		مکته مکرمه صحیه مأموری نوری افندی
۳	ثانیه	پوسته و تلغراف باش مدبری علی رضا بك

{ امتیاز }   { عثمانی }   { مجیدی }
 { مرصع }   { مرصع }   { مرصع }

مجمیدی	عثمانی	رتبہ	
۴	۴	یکباشی	یاور حرب علی شامل بک
		پوز باشی	یاور حرب علی نائل افندی
			نظامیہ امر چاوشی مصطفی چاوش
			نظامیہ امر چاوشی محمد چاوش

۳   اولی تالیسی
          ثالثہ

دیوان کاتبی حسین حق افندی
 حربی کاتبی محمد علی افندی
 خزینہ دار سلیم افندی
 محاسبہ کاتبی حسین افندی
 محاسبہ کاتبی محمد حضراوی افندی
 انبار کاتبی عبداللہ افندی

رتبه مجیدی

امارت امامی شیخ علی منصوری افندی

۴ قائم مقام

امارت طبیبی دو قنور بکر بك

قول اغاسی

امارت طبیبی دو قنور حسین افندی

« قائم مقام امارت شریف علی بن مهدی افندی »

قائم مقام امارت معاونی شریف عبدالله بن هاشم افندی

۳ متمم

امارت مدیر امور موسی افندی

مقدم شرقا و عربان شریف محمد مهنا افندی

ایکنجی قواص احد اغا

قیو جی باشی

قواص باشی بکر اغا

سنجقدار حامد

سنجقدار سرور

سربان پاشی حجاد

میر آخور شریف باز افندی

مهماندار علی بن جهور

مهماندار حسن بن محمد

شمسیدار الماس اغا

شیخ البواردی محمد لذیند

شیخ البواردی ابراهیم فقیه

مہتر پاشی احد حفا جی

شیخ البواردی بلال

مہتر پاشی حسین صبری

مہتر پاشی ابراهیم شعار

مہتر پاشی عمر محمد

(مجلس اداره ولایت)

۴	رتبه ع	(اعضای طبیعه)	قاضی
		(اعضای منتخبه)	مفتی حنفی
	متمایز	شریف حسین افندی بن یحیی	دفتردار
۳	متمایز	نائب الحرم سید عثمان افندی	مکتوبچی
		» عبدالرحمن شیبی	
		سید محضار افندی	
			حرم شریف مدبری
	متمایز		باش کاتب مصطفی رشید افندی
	مقید عارف افندی		رفیق محمد مدنی بک

(مجلس تمیز ولایت)

		(ریاستی مکة مكرمه مولوی بنده محموددر)	
	عثماني		
۴	عجمی	هندیلر شیخ المشایخی محمد حسین افندی	۹
		جاوه » » » ابراهیم عراقی افندی	
		عبدالقادر مشاط افندی	
		محمد باسلامه افندی	
		محمد علی افندی	
	مستنطق ابراهیم افندی		حقوق کاتبی

(مکتوبی ولایت قلی)

۲ ع رتبه

ثالثه « باش کاتب پرتوبک »

ثالثه

مسود اول عبدالله شرمی افندی

مسود ثانی مصطفی فہمی »

۳ ثانیہ

مبعض اول محمد امین افندی

ثالثه

مبعض ثانی رمزی »

رابعہ

محمد علی افندی

دیگری فکری افندی

ثانیہ

ولایت مترجمی عبدالرحمن افندی

ثالثه

ترجمان جعفر افندی

ثالثه

عربی کاتبی رشید اکرم افندی

(ولایت اوراق قلی)

ثانیہ

« اوراق مدیری نوری افندی »

ثالثه

واردات مقیدی حافظ علی افندی

رابعہ

صادرات مقیدی خالد افندی

(محاسبہ ولایت قلی)
رشید مجیدی
باش کاتب رضا افندی
ثالثہ
جدول مقیدی محمد افندی
معاش مقیدی محمد علی
مدینہ منورہ مقیدی احمد
رفیق سعید سری افندی
مقتضی کاتبی خورشید افندی ثالثہ
مرکز مقیدی رفیق حسیب افندی
جدول مبیضی حسن مکی ثالثہ
اشوان مقیدی شگری
درکنار مبیضی امین
مبیض عثمان برهان
جدول مقیدی رفیق محمد بک
اوراق مقیدی شافعی افندی

مبیض مصطفی افندی

وزنہ دار عبدالحلیم افندی
کاتبی ابراہیم افندی
ثالثہ

(حر مشرف مدیریتی)

روزنامہ چہ جیسی حق بک ثالثہ
تحریرات کاتبی علی عینی افندی
رفیق زکریا افندی
رفیق احمد بک
دیگری
اسماعیل افندی

وزنہ دار محمود افندی

(محکمه شرعیہ)

نائب خلیل فہمی افندی

کاتب ثانی شیخ عوض
محضر باشی

باش کاتب ابراہیم افندی
ترجمان امین افندی

(مکہ مکرمہ مددہ اہلیہ عسکر یہ قومیسیون)

ارکان حریدہ قائم نامی
قائم مقام
قول افندی
بوز باشی

رئیس صادق بک
عثمان بک

مصطفی افندی
نصر اللہ افندی

توفیق اغا

ملازم

افندی

مجیدی

(پوستہ و تلغراف مأمورلی)

باش مدیر علی رضا بک
مفتش حاجی شفیق بک
ثانیہ
ثانیہ

کاتب حلی افندی

مکہ مکرمہ مدیری حقی افندی ثانیہ جدہ مدیری رفعت افندی ثالثہ

سواکن مدیری مارطیر افندی ثالثہ مخابرہ ماری جورجی افندی

رابعہ

مکہ مکرمہ مخابرہ مأموری رشید افندی

افندی

دیگری

سواکن مخابرہ مأموری

سرچاوش طالب اغا

(مکہ مکرمہ غربا خستہ خانہ سی)

طیب مصطفیٰ افندی
اجزا جی احمد جلال الدین افندی
جراح جوهر افندی
کاتب توفیق افندی
مدیر حساب آغا

(مطبعہ ولایت)

مدیر و سر مرتب عبدالغنی افندی

معاونی ماکنہ جی علی افندی

مرتب حافظ حسین افندی
مرتب طہ افندی
عبدالرحمن
عمر
احمد
محمد رجب

مردانہ جی عبدالحمید آغا

مکہ مکرمہ شونہ امینی
محمد افندی
خیری افندی
کاتبی

(مکہ مکرمہ دہ خصمی سلطان عمارت بامروسی)

عمارت ناظری احمد جی افندی

(مکہ مکرمہ دہ محمد علی پاشا عمارتی)

ناظری اسعد بک
ٹاٹھ

(بعض مأمورین)

تنظیفات مأموری محمد انا

صحیہ کاتبی توفیق افندی

(بیت المال مأموری سلیمان افندی)

محتسب مصطفی انا

آشچی اسماعیل افندی

(حوالیٰ جازبہ عموم قوماندانی والیٰ ولایت)

(عثمان نوری پاشا)

{ رتبہ } { مجیدی } { سیم امتیاز }
{ مشیر } { برنجی } { مدالیہ سی }

یاور حرب عنبر اغا

ملازم

اون در دنجی فرقه قوماندانی مدینہ	رتبہ	عثمانی	مجیدی
منورہ محافظی احد فاصل پاشا	فریق	۲	
فرقہ ہمایونہ مستخدم عمر پاشا	میرلوا	۳	۳

(ارکان حربیہ دائرہ سی)

رئیس وہی بک یکباشی

ارکان حربیہ ملحق یوز باشی شوقی افندی

» » » » نصر اللہ افندی

کاتب ملازم ثانی علی افندی

اوننجی آلائی میر آلائی منحل

» » قائم مقام عثمان بک

» » آلائی امینی منحل

» » امامی محمود افندی

» » کاتبی عابدین افندی پلونه مدایلی

» » اثواب امینی عزت افندی بوز یاشی

» » سنجقداری خلیل اغا ملازم ثانی

اوننجی آلائی مکة مکرمه ده بولنان برنجی طاہوری بیکباشیلغی منحل

قول اغالغی منحل م طاہور کاتبی آصف بک

طیب محمد نجیب افندی تانید ۴ اجزاجی سلیمان افندی

تفنگچی محمد اوسته

برنجی بلوک بوز باشیسی طالب افندی مکتبدن

ملازم اولی یوسف افندی ملازم ثانسی سلیمان اغا

ایکنجی بلوک بوز باشیسی محمد امین افندی

ملازم اولی صادق افندی ملازم ثانسی حسین اغا

اوجنجی بلوک بوز باشیسی بہاء الدین افندی

ملازم اولی ابراہیم اغا ملازم ثانسی محمد اغا

دردنجی بلوک بوز باشیسی احمد افندی

ملازم اولی مصطفی اغا ملازم ثانسی حلمی افندی مکتبدن

اوننجی آلائی ایکنجی طاہوری الائی دردنجی آلائی برنجی

طاہوری نامنی المشر

اونجی آلايك مکه مکرمه ده بولنان او چنجی طاہوری بیکباشیسی

بکر فخری افندی پلونه مدایلی

قول غاسی سعید انا کرید مدایلی طاہور کاتبی حسین افندی

طیب دقتور ناشد افندی یوزباشی امام یونس افندی

اجزاجی عبد الله افندی جراح محمد فائق افندی

تفنگچی اجد اوسنه

برنجی بلوک یوزباشیسی ابراهیم انا کرید مدایلی

ملازم اولی صالح افندی ملازم ثانسی حسین حسنی افندی

ایکنجی بلوک یوزباشیسی مصطفی افندی

ملازم اولی محمد انا ملازم ثانسی مصطفی نوری افندی

اوچنجی بلوک یوزباشیسی حسین انا

ملازم اولی عمر انا ملازم ثانسی علی رضا افندی

دردنجی بلوک یوزباشیسی محمد انا

ملازم اولی محمد انا پلونه ملازم ثانسی سلیمان انا

رتبه ع م

۴ الی اوچنجی آلائی میرآلابی محمد لطفی بک

» قائم مقامی ابراهیم ادهم بک

» طیب مصطفی بک

» آلائی امینی

» امامی

تبدیل هواده

» » » » کاتبی منحل
 » » » » اثواب امینی احد اغا بوزباشی
 » » » » سنجقدار منحل
 الہی اوچنجی آلاک مکہ مکرمہ دہ بولنان برنجی طاہوری
 بیکباشیسی محمود بک مکتبیدن
 قول اغالغی منحل کاتب طاہور جلال افندی
 اجزاجی علی افندی جراح مصطفی افندی
 تفنگچی عثمان اوستہ

برنجی بلوک بوزباشیسی علی رضا افندی

ملازم اولی علی افندی ملازم ثانیسی عنبر اغا

ایکنجی بلوک بوزباشیسی مختار اغا

ملازم اولی ذہنی افندی ملازم ثانیسی محمود اغا

اوچنجی بلوک بوزباشیسی رستم اغا

ملازم اولی فائق افندی ملازم ثانیسی اسماعیل اغا

دردنجی بلوک بوزباشیسی دانش افندی

ملازم اولی ابراہیم افندی ملازم ثانیسی محمدر

الہی اوچنجی آلاک مکہ مکرمہ دہ بولنان اوچنجی طاہوری

بیکباشیسی محمد شکری افندی

قول اغالغی منحل کاتب طاہور شکری افندی

طیب صالح افندی امام طاہور ابراہیم افندی

اجزای احمد افندی جراح محمود افندی

تفنگچی مصطفی اوسته

برنجی بلوک یوز باشیسی محمد اغا

ملازم اولی محمد اغا ملازم ثانسی محمد طلعت افندی

ایکنجی بلوک یوز باشیسی فؤاد بك

ملازم اولی منحل ملازم ثانسی حسین اغا

اوچنجی بلوک یوز باشیسی علی لطفی افندی

ملازم اولی منحل ملازم ثانسی خورشید افندی

دردنجی بلوک یوز باشیسی توفیق افندی

ملازم اولی احمد اغا ملازم ثانسی منحل

مدینه منوره ده بولنان الی دردنجی آلائی میر آلابی مصطفی بك

قائم مقام اسماعیل بك آلائی امینی منحل

آلائی کاتبی منحل آلائی امامی عبدالله افندی

اثواب امینی قدری افندی یوز باشی سنجقدار

اللی دردنجی آلائی مکة مکرمه ده بولنان برنجی طابوری بیکباشیسی

ضیا بك

طیب دو قنور بکر صدقی افندی بیکباشی مجیدی ۲

کاتب بهجت افندی قول اغاسی مصطفی افندی

اجزای مصطفی افندی تفنگچی اوسته سی منحل

برنجی بلوک یوز باشیسی سلیمان افندی

ملازم اولی احمد اغا ملازم ثانسی علی اغا

ایکنجی بلوک یوز باشیسی اسحق افندی

ملازم اولی ابراهیم افندی

ملازم ثانسی شوقی افندی مکتبیدن

اوچنجی بلوک یوز باشیسی حسنی افندی

ملازم اولی محمدماکف افندی

ملازم ثانسی شوقی افندی مکتبیدن

دردنجی بلوک یوز باشیسی حسین آغا

ملازم اولی منحل ملازم ثانسی الماس آغا

اللی دردنجی آلاک مدینه منوره ده بولسان ایکنجی طابوری

یکباشیسی بسیم بک

قول اغالغی منحل کاتب معاونی افندی

طیب علی افندی طابور امامی »

اجزاجی عاطف افندی جراح یوسف افندی

برنجی بلوک یوز باشیسی حیدر افندی

ملازم اولی علی بک منحل ملازم ثانسی

ایکنجی بلوک یوز باشیسی ولی آغا

ملازم اولی راغب آغا ملازم ثانسی قدری افندی

اوچنجی بلوک یوز باشیسی امین آغا

ملازم اولی منحل ملازم ثانسی مصطفی افندی

اللی دردنجی آلاک مدینه منوره ده بولسان اوچنجی طابوری

دردنجی بلوک یوزباشیسی خلیل اغا

ملازم اولی ملازم ثانسی مصطفی افندی

اللی دردنجی آلاک مدینه منوره ده بولسان اوچنجی طاہوری

بیکباشیسی حق افندی

قول اغالغی منحل طاہور کاتبی جمیل افندی

طاہور امامی یوسف افندی جراح حافظ حسین »

تفنکچی حسن اوسته

برنجی بلوک یوزباشیسی نوری اغا

ملازم اولی محمد اغا ملازم ثانسی محمد اغا

ایکنجی بلوک یوزباشیسی عثمان اغا

ملازم اولی عمر افندی ملازم ثانسی علی افندی

اوچنجی بلوک یوزباشیسی ریحان اغا

ملازم اولی حسین اغا ملازم ثانسی منحل

دردنجی بلوک یوزباشیسی حق افندی

ملازم اولی اسماعیل اغا ملازم ثانسی محمد افندی

اللی دردنجی آلاک مدینه منوره ده بولسان دردنجی طاہوری

بیکباشیسی منحل

طیب محمد علی افندی بیکباشی قول اغاسی رؤف بک

طاہور امامی احمد افندی طاہور کاتبی معاونی خلیل افندی

جراح عمر افندی تفنکچی محی الدین اوسته

برنجی بلوک یوزباشیسی نوری افندی

ملازم اولی صالح اغا ملازم ثانسی خیس اغا

ایکنجی بلوک یوز باشیسی خلیل افندی

ملازم اولی زیور افندی ملازم ثانسی حمید اغا

اوچنجی بلوک یوز باشیسی مصطفی افندی

ملازم اولی منحل ملازم ثانسی احمد افندی

دردنجی بلوک یوز باشیسی حسین اغا

ملازم اولی محمد اغا ملازم ثانسی منحل

قلاع حجازیه طوپیچی امرا و ضابطانی

رتبه مجیدی

قائم مقام

حجاز طوپیچی قوماندانی شوقی بک

۴ یکباشی

محمد جاوید اغا

۵ آلائی امینی

مصطفی افندی

۶ قول اغاسی

مصطفی افندی

طابور کاتبی

علی رضا افندی

» امامی

زین العابدین افندی

طیب

جدالله افندی

جراح

محمد امین افندی

»

محمد نوری افندی

۷

باش تیمورجی محمد افندی

سراج باشی محمد اغا

برنجی بلوک یوز باشیسی عمر افندی

ملازم اولی علی اغا مجیدی ۴ ملازم ثانسی اسماعیل اغا

ملازم عبدالغفار اغا

ایکونجی بلوک یوز باشیسی عبدالعزیز اغا مجیدی
ملازم اولی منحل ملازم ثانسی محمد اغا ملازم احد اغا

خاصه اردوی همایونک میار سکرنجی طویچی آلاینک مکة
مکرمدده بولنان طقوزنجی طاغ بلوکی ضابطانی

یوز باشی عمر افندی کاتب معاونی ادھم افندی
ملازم اول ابراهیم اغا ملازم ثانی حسین اغا صرب مدایلی
ملازم ثالث مصطفی اغا قاجی اوسته سی توری افندی

آچیقده بولنان ضابطان

یوز باشی عثمان افندی مکتبدن
» » فخرالدین افندی
» » محمود بک
» » موسی افندی
» » محمد کامل اغا
یوز باشی سلیمان اغا
» » حسین اغا
» » راشد افندی

(حجاز ولایتی آلائی بکی عبدالرزاق بک)

مجیدی

۴

»

اداره امینی صائم افندی
سواری برنجی طاہور اغاسی اسماعیل افندی
حساب امینی سید افندی
برنجی بلوک اغاسی محمد افندی
معاون محمد افندی
منحل ژورنال امینی

ایکنجی بلوک اغاسی ولی آغا

معاونی محمد حلی آغا

ژورنال امینی

منحل

اوچنجی بلوک اغاسی تحسین افندی

معاونی عثمان افندی

ژورنال امینی

منحل

دردنجی بلوک اغاسی امین افندی

معاونی عارف آغا

ژورنال امینی عثمان آغا

سواری ایکنجی طابور اغاسی علی افندی

حساب امینی مصطفی افندی

معاونی

منحل

برنجی بلوک اغاسی عبدالرحمن آغا

ژورنال امینی حسین آغا

معاونی عثمان آغا

ایکنجی بلوک اغاسی ابراهیم شکری آغا

ژورنال امینی صادق بک

معاونی محمد آغا

اوچنجی بلوک اغاسی احمد شکری افندی

ژورنال امینی صادق آغا

معاونی علی آغا

دردنجی بلوک اغاسی محمد آغا

ژورنال امینی

منحل

بیاده طابور اغاسی سلیم آغا

حساب امینی مصطفی افندی

برنجی بلوک اغاسی محمود آغا

معاونی محمود افندی

ژورنال امینی مصطفی افندی

معاونی محمد آغا

ایکنجی بلوک اغاسی اسماعیل افندی

ژورنال امینی محمد آغا

اوچنجى بلوك اغاسى خليل اغا
ژورنال امينى احمد افندى
معاونى محمد اغا
دردنجى بلوك اغاسى ادهم اغا
ژورنال امينى منحل

(هجينلى بيشه طاپور اغاسى درويش اغا)

حساب امينى صادق افندى
پرئجى بلوك اغالغى منحل
معاونى محمد اغا
ژورنال امينى حامد اغا
ايکنجى بلوك اغاسى على اغا
معاونى منحل
ژورنال امينى منحل
اوچنجى بلوك اغاسى محمد على افندى
معاونى منحل
ژورنال امينى دوغيم اغا
دردنجى بلوك اغاسى عبدالحفيظ اغا
معاونى فكري افندى
ژورنال امينى ابراهيم افندى

(مئينه منوره طاپور اغاسى ويشل اغا)

حساب امينى صالح افندى
پياده پرئجى بلوك اغاسى اسماعيل اغا
معاونى محمد اغا
ژورنال امينى حسين افندى
پياده ايکنجى بلوك اغاسى محمد اغا
معاونى مصطفى اغا
ژورنال امينى نوري اغا
پياده اوچنجى بلوك اغاسى حسن بك
معاونى حافظ محمد افندى
ژورنال امينى منحل

سواری در دنجی بلوک اغاسی اسماعیل اغا معاوی یوسف افندی

ژورنال امینی حسین اغا

سواری بشنجی بلوک اغاسی حسین اغا معاوی منحل

ژورنال امینی ابراهیم افندی

التنجی عقیل بلوک اغاسی عبدالحفیظ اغا

معاوی عبد اللہ اغا ژورنال امینی محمد اغا

(دائرہ ولایت قواصن باشیبی عبد اللہ اغا)

(ایکنجیبی حسن اغا)

ملاطیہ لی عثمان اغا	ملاطیہ لی اسماعیل اغا
» قیصریہ لی عثمان	» اورفسہ لی صالح
» انقرہ لی حسن	» قرہ چاملی مصطفی
» اورفسہ لی محمد علی	» حبشی فرج
» آستانہ لی حسنی	» بروسہ لی نجیب
» توفیق	» مکہ لی علی

ملاطیہ لی دیگر عثمان اغا

﴿ مفاتی و مدرسین کرام اسامیسی ﴾

(مفاتی کرام اسامیسی)

حنفی مفتیسی عبدالرحمن سراج افندی

شافعی مفتیسی احمد دحلان »

مالکی » محمد افندی حنبلی مفتیسی حلف افندی

—————

(مدرسین کرامک بش یوز غروش سالیه لیبی)

سید ابراهیم مرغنی افندی شیخ محمد سعید جان افندی

شیخ احمد مرغنی » سید محمد صالح زواوی »

اخسحوی زاده عبدالله » شیخ سلیمان نقشبندی »

شیخ محمد علی بن صدیق کمال » ابو بکر بسیونی »

حافظ کتب محمود » محمد سعدی افندی

طاغستانی محمد افندی سید جمال الیل افندی

—————

(مدرسین مومی الیهمک درت یوز غروش سالیه لوسنک اسامیسی)

شیخ محمد حسب الله افندی شیخ عبدالقادر مشاط افندی

طاغستانی عبدالحمید » سید عمر سقاف افندی

شیخ احمد ابوالخیر » شیخ عباس مرداد افندی

—————

(مدرسین مومی الیهمک اوچ یوز غروش سالیه لوسنک اسامیسی)

سید ابو بکر مرغنی افندی شیخ محمد بسیونی افندی

شیخ احمد بن امین » عباس صدیق »

سید حسین قتیانی افندی

» سالم عطاس

» شیخ محمد منصورى

» عمر شاهى

» شیخ حسین طیب

» سید حسین عرب

» شیخ محمد راضى

» محمد ابوالریش

» طاغستانی جعفر

» شیخ محمد المذاوى

» عبدالله خضرى

» قونیه لی حسن

» سید احمد زواوى

شیخ محمد سعید بابصیل افندی

» سید محضار سقاف

» هندی شیخ رخته الله افندی

» سید محمد بن سید محمد مرغنی

» شیخ عبدالقادر خویگر

» مصطفی عقیفی

» سید عمر شطا

» عبدالله زواوى

» شیخ سلیمان فقیه

» محمد سعید ادیب

» موسی نقشبندی

» سید ابوبکر شطا

» علی مرغنی

(مدرسین موہی الیہمک ایکی یوز غروش سالیہ لوسنک اسادیسی)

شیخ عبدالسلام قاضی افندی سید علوی بن محمد صالح عقیل افندی

» ابوبکر مفتی » شیخ عبدالقادر عید الغنی

(مدرسین موہی الیہمک یوز غروش سالیہ لوسنک اسادیسی)

شیخ صالح بن صدیق کمال افندی سید علوی سقاف افندی

» سید محمد افندی المکی الکتبی » شیخ ابراہیم بن موسی

(مدرسین مومی الیہمک ملازمینی)

- سید سلطان افندی طاغستانی   سید عقیل بن سید قاسم افندی
شیخ عبد اللہ افندی بن مفتی المالکیہ   شیخ فرج غزاوی »
» عبد الرحیم رحیم الکتبی   سید احمد بن عبد اللہ باقیہ
سید محمد مہدی   شیخ عثمان راضی افندی
شیخ محمد علی باخنتشل افندی   مالکی مفتیسی شیخ محمد »
» محمد صالح خلیفہ   » شیخ محمد زرعه
» محمد الکتانی   » محمد فردوس
» حنبلی مفتیسی شیخ علی   » ابراہیم صباغ
» عمر جتئی افندی   » سید محمد غزالی
» عبد الرحمن قارس افندی   » شیخ محمد یس
» عبد الرحیم جمال   » احمد شماع
» محمد نواب   » عبد الرحمن شیبی
» احمد سلامہ   » محمد صالح شیبی

» محمد عابدین المرحوم شیخ حسین افندی

- » احمد بن عبد اللہ فقیہ افندی   سید احمد بن سالم عطاس افندی
» ابراہیم تونسلی   » شیخ حسن کاظم
» علی بن عبد اللہ رئیس   »

سید زین العابدین جل اللیل افندی

- » عبد اللہ بن محمد العطا افندی   محمد امین بن محمد علی مرداد افندی
محمد بدوی افندی   شیخ احمد بن الشیخ علی نجار »
شیخ اسماعیل نواب افندی   » عبد الوہاب بصرای »

- « شیخ احمد با بصیل » شیخ عمر باجنید افندی
« خلیل بن آدم الجبرتی » یوسف الجبرتی
« عبدالقادر شمس افندی » حسن المنشد افندی
« سید احمد بن یحیی مؤذن » عبدالرحمن با بصیل افندی
« شیخ سلیمان قاضی افندی » سید عبداللہ بن سید عمر باروم
« و دین مہاجر لرنڈن یشار افندی »
« حسب اللہ افندی زادہ شیخ محمد علی »
« شیخ عبداللہ بن عبدالحی الزبیر »
« سید عمر بن سالم بن عمر العطاس »
« عبدالہادی بن السید محمد کتبی » شیخ محمد حق افندی
« سید حسین الحبشی »

(حرم شریفک موظف مأمور و خدمہ سنک اسامیسی)

- نائب الحرم سید عثمان افندی ممتاز مجیدی ۳
مفتاح دار بیت سعادت شیخ عمر شبلی افندی پایہ مجرد
قائم مقام نائب الحرم سید احمد افندی مجیدی ۳

(مذهب حنفینک ایکشر یوز غروشلی ائمہ و خطبایسی)

- « شیخ الخطبا سید حسین جل اللیل افندی »
« احمد ابو الخیر میرداد افندی » شیخ عبدالمعطی میرداد افندی
« عبدالسلام قاضی » « علی قلعی »
« سید حسین فتیانی » « محمد عباس »

- « شیخ محمد میرداد »
« شیخ محمد صالح عطیه افندی »
« عبدالرحمن مخدومی شیخ محمد حسن عجمی »
« سلیمان مفتی »
« شیخ محمد صالح عجمی افندی »
« شیخ عبداللہ ابن مصطفی میرداد »
« سید محمد مکی کتبی افندی »
« شیخ اسعد سنی »
« احمد میرہ »
« مفتی شیخ عبدالرحمن سراج »
« شیخ عبداللطیف عطیہ »
« شیخ محمد امین میرداد »
« حسن افندی آیدنجقلی »
« عبدالرحمن قاضی »
« شیخ محمد ذاکر خوج »
« سید احمد نائب الحرم »
« جزہ میرداد افندی »
« عمر ابن الشیخ محمد عبدالرسول »

(مذهب مذکورک یوز غروشلی ائمہ سی)

- « شیخ محمد علی عجمی افندی »
« شیخ عبد الکریم صلاح »
« عبدالحفیظ خوج »
« حسین قاضی »
« مصطفی مرعشلی »
« ابوبکر بن عبداللہ مفتی »
« عبد الحمید شفی »
« امین خدا ویردی »
« عبدالغنی عجمی »

ابوالسعود سنی زاده شیخ حسن افندی

شیخ محمد کوچک افندی

(مذهب مذکورک قرق غروشلی ائمہ سی)

شیخ عمر میرداد افندی

شیخ محمد تقی افندی

« شیخ عثمان حدیدی »
« شیخ عبد الحفیظ عجیمی »
« عبدالرحیم جمال »
« محمد »
سید حسن ابن محمد کوچک افندی

(مذهب مذکورہ امامت ملازملی)

« شیخ سلیمان ابوالفرج »
« شیخ محمد زرعا »
« ابراہیم عجیمی »
« عبدالملک فتنی »
مفتی زادہ شیخ عبدالرحمن افندی
نائب الحرم سید عثمان افندی

« عیداللہ عبدالشکور »
« مفتی زاد شیخ احمد افندی »
« سید عبداللہ علوی »
« شیخ عبدالعطی جمال »
« سید علی مرغنی »
« حسن عرب »
« سالم عجیمی »
« عبداللہ سنی »
« رضوان مرداد »
« احمد مفتی »

« سید عبدالہادی الکتبی »
« سید محمد مرغنی افندی »
« شیخ محمد قاضی »
« شیخ عبداللہ بن شیخ حسین قاضی »
« حسن قلعی »
« محمد صالح مرداد »
« درویش عجیمی »

عجیمی افندی زادہ شیخ عبدالقادر افندی
سلیمان نائب الحرم افندی

« عباس بن صدیق افندی »

(مذهب شافعیك ایکیوز غروشلی ائمه وخطبائی)

سید احمد دحلان افندی

سید حسین جل اللیل افندی

عبدالله فقیه افندی زاده شیخ احمد افندی

سید ابو بکر شلی افندی

(مذهب مذکورک یوز غروشلی اماملری)

سید عیدروس سقاف افندی

شیخ عبدالله افندی

(مذهب مذکورک قرق غروشلی اماملری)

سید عمر سقاف افندی

شیخ عبدالله رئیس مخدومی علی افندی

(مذهب مذکورک امامت ملازملری)

سید محضار سقاف افندی

سید عمر فدعق افندی

» سید زین العابدین جل اللیل

» علوی سقاف

» شیخ محمد با بصیل

» شیخ محمد بسیونی

» سید عقیل قاسم

سید محمد صالح زواوی افندی

» محمد فدعق

» شیخ محمد سعید بصرای

» شیخ عبدالرحمن شیبی

» محمد صالح شیبی

» سید عبد الله زواوی

» عبدالقادر شیبی

» شیخ محمد سعید رزق

» نیس بسیونی

» محمد کردی

(مذهب مالکینک ایکی یوز غروشلی خطابت وامامتی)

شیخ ابو بکر بسیونی افندی   شیخ محمد افندی
سید عبدالعزیز   »   سید صدیق افندی

(مذهب مذکورک قرق غروشلی ملازمینی)

سید ابراهیم بن محمد کبیر افندی   شیخ عبدالقادر مشاط افندی
مذهب مذکورک بلا معاش ملازمینی

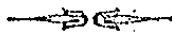
سید سلیمان کبیر افندی   سید درویش زواوی افندی
شیخ عبداللہ افندی   شیخ محمد عمر بسیونی »
سید اجد زواوی افندی   شیخ الامیر »
» عبدالرحمن افندی   شیخ عابد »

(مذهب حنبلینک ایکی یوز و یوز و قرق غروشلی امامتری)

شیخ محمد علی ابن محمد مفتی حنابلہ افندی
» صالح ابن اجد افندی   شیخ خلف افندی

(مذهب مذکورک بلا معاش ملازمینی)

شیخ عبداللہ افندی   شیخ محمد صالح افندی

» اغوات حرم شریف »

» شیخ الاغوات ابراهیم اغا »

» نقیب الاغوات عبد الحفیظ اغا »

عبدالرحمن اغا محمد

سالم اغا برقاوی

علی اغا برقاوی

سرور اغا

اسماعیل اغا عیسی
اجد سلیمان اغا
عبدالرحمن اغا ابراهیم
بلال اغا جوهر
سلیم اغا الماس
حسین اغا سرور
یوسف اغا محمود
جوهر اغا قاسم
صالح اغا بلال
مرجان اغا سلیمان
عبدالغیاث
نصیب اغا
مصطفی اغا یحیی
عباس اغا برقاوی
فیروز اغا مصری
اسحاق اغا علی
خالد اغا جوهر
مقال اغا
نظام الدین اغا
حسن اغا
امان اغا
فرج اغا
محمی الدین اغا

فیروز اغا بیکم
جوهر اغا باصم
اجد اغا محبوب
یس اغا
محمد اغا نجاری
عبدالقادر سعید اغا
امین اغا مشاری
سلیمان اغا بیکم
عبداللطیف اغا
عبدالکریم اغا سعید
عبدالفتاح اغا
خلیل اغا جعفر
بشیر اغا عثمان
قاسم اغا
امین اغا ابراهیم
یاقوت اغا شریف
یونس اغا سرور
محمد صالح اغا
محمد صادق اغا
الماس اغا
عیسی اغا
یعقوب اغا

(حرم شریف مؤذنلری)

اماسیہ لی شا کر افندی	مؤذن باشی سید سالم افندی
ناصر عبد الغنی افندی	شیخ علی افندی غمراوی
عبدالله افندی بغدادی	محمد ابن ابراهیم بدر افندی
سید محمد طاهر افندی	عید بن علی جوده افندی
حجاج ابن احمد مکی افندی	محمد امین افندی اماسیہ لی
عبدوہ باب	عبدالله ابن محمد بوسنوی افندی
مؤذن علی تفاحہ افندی	ابوالسعود بن اسماعیل »
عثمان افندی	عبدالله محمد عباس افندی
محمد ابن منصور افندی	عمری افندی
عثمان ناری افندی	سید عقیل افندی
محمد علی افندی	سید عبدالرحمن افندی
شیخ علی افندی رئیس	شیخ عبدالسلام رئیس افندی
سید سالم افندی	شیخ احمد افندی رئیس
شیخ محمد مداح افندی	محمد افندی کشمیری
شیخ محمد عمر افندی	صالح ابن محمد فتوح افندی
مکیر مالکی حسن قوی »	محمد افندی
اماسیہ لی شا کر افندی	سلیمان مداح افندی
	مرقی خطبا عبدالله افندی
	بغدادی ہاشم افندی

حضرت امام علی مسجد شریفی مؤذنی محمد مصری افندی
جبل کعبہ مؤذنی علی محمد افندی
مبلغ مقام حنفی ناصر عبدالغنی افندی
مبلغ مقام شافعی یحیی افندی
سیل غوری سیلجسی علی افندی ملازم مشدی الماس اٹا

(وقادین حرم شریف)

سید ہاشم افندی
سید عبداللہ افندی
سید حسین مہدلی افندی
سید محمد ابوالسعود افندی
سید علی افندی
سید ابوالسعود افندی
سید علوی افندی
علی ابن جعفر افندی

(فراشین حرم شریف)

شیخ الفراشین سلیمان ابوالفرج افندی
بغدادی عبدالقادر افندی
شیخ محمد افندی
سید محمد طاہر افندی
شیخ عبدالرحمن فطان افندی
سلیمانی احمد فراش افندی
سید عثمان افندی
عبر افندی
احمد افندی
عبداللہ افندی
عبداللہ افندی
محمد رشید کشمیری افندی

(مشدیان حرم شریف)

شیخ المشدیان محمد سعید ادیب افندی
نائب الحرم سید احمد افندی

عبدالرحمن طیب افندی	عبدالرحمن حسنی افندی
پس زاده محمد افندی	شیخ محمد مداح افندی
محمد نوری افندی	عبدالمؤمن افندی
مغربی شیخ محمد صالح افندی	محمد علی کباریتی افندی

(کناسین حرم شریف)

سید عبداللہ افندی	احمد افندی
شیخ محمد سعید کباریتی افندی	شیخ علی اخضر افندی
علی افندی	خلیل ابراہیم افندی
محمد عطیہ لبانی زاده عقیل افندی	نائب الحرم سید ابراہیم افندی
سید عثمان افندی	محمود اوسطہ افندی
سالمین اضا	یوسنوی محمد صالح افندی
سید احمد ادیب افندی	سید عبداللطیف فقیہ افندی
بکری افندی	الماس اضا
نائب الحرم سید احمد افندی	شیخ عبدالرحمن سرور افندی
عمر افندی	ذینی افندی
ممتاز	ابراہیم فکری بن شریف محمد عونی
مجیدی	

(بوابین حرم شریف)

شیخ البوابین محمد مرزہ افندی
باب السلام بوابی سید علی کافی افندی
باب الدریہ بوابی ملاطیہ لی محمد افندی

- باب الزیاده بو ابی هندی امام الدین افندی
دیگری عثمان بنا افندی باب القطبی بو ابی عبدالرحمن افندی
باب الباسطیه بو ابی محمد سعید ادیب افندی
باب العتیق بو ابی سید عبدالرحمن خواجہ بکہ افندی
باب العمرہ بو ابی عارف دده افندی
باب ابراهیم بو ابی سلیمانی علی افندی
باب الوداع بو ابی سلیمان مداح افندی
باب امہانی بو ابی ابراهیم عبدالکریم افندی دیگر الماس افندی
باب المجاہد بو ابی سری دده افندی
باب الجیاد بو ابی اجد خلیصی افندی
باب الصفا بو ابی الماس افندی دیگر سید یحیی افندی
باب البغلاہ بو ابی سلیمانی محمد نور افندی
باب النعوش بو ابی شیخ باسلامہ افندی
باب العلی بو ابی محمد اخضر افندی دیگر اجد افندی
باب عباس بو ابی محمد مرزہ افندی
باب النبی علیہ الصلاۃ والسلام بو ابی بکری قرہ افندی
مشدی بو اب سید عبدالواحد افندی دیگر کردی یحیی افندی

(جبادین بٹر زمزم شریف)

- شیخ الجبادین شیخ عبدالسلام افندی
سید اجد حید افندی
شیخ علی رئیس افندی
شیخ صدقہ افندی
شیخ عبداللطیف عالم افندی
عباس افندی

عبداللطيف دوكى افندى
محمد سعيد افندى
شيخ حسن عبدالقادر الياس افندى
شيخ عمر عبدالغنى افندى
شيخ اسماعيل طالب افندى

(بعض خدماں حرم شريف)

مبخر يحيى افندى
مهندس حرم شريف اسماعيل افندى
دما جى سركى شيخ جزه افندى
چاوش الحرم محمد سعيد كباريتى افندى
سقايقه شمع اسماعيل تفاحه افندى
سقايقه طيور عبدالرحيم افندى
ديكرى سعيد مزارعى افندى
مرحم جبل قبيس حسن غندوره افندى
مؤذن جبل قبيس شيخ احمد رئيس افندى
منادى صلا شيخ عمر الياس افندى
ديكرى سعيد افندى
مؤذن مولد النبي عليه الصلاة والسلام محمد افندى
ترچان محكمه مكه مكرمه محمد امين افندى
خدما بيعت الرضوان محمد افندى

(قديم المعاش بعض خدام حرم شريف)

حافظ كتب اول محمود افندى
ديكرلى احمد و خليل افنديلو
مؤذن حرم شريف عبدالرحمن
وعبدالله افنديلو
نائب الحرم و ناظر بخور حرم شريف عثمان افندى

شمعدان تعمیر جیسی حامد جابر افندی
باب کعبه معظمه شمعدانجیسی زقزوق محمد امین افندی
یواب مدرسه سلیمانیه کردی عبدالله افندی
اولاد اخسحوی عبدالله افندی

(وظایف اجزا خوان وقف خوشیار قادیان)

محمد صالح عجمی افندی	شیخ عبدالحفیظ عجمی افندی
شیخ عبدالله عجمی افندی	شیخ سالم عجمی افندی
عبدالله افندی	محمد علی افندی
امامسیدلی یوسف افندی	شیخ محمد حسین عجمی افندی
بغدادی سید هاشم افندی	شیخ علی بدر افندی
کردی شیخ حسن افندی	

(مؤذنان جبال بندی)

ناصر قره‌همی افندی	عبدالحیر لبانی افندی
هزار غیر ادلی محمد افندی	
مؤذن جبل معامل عبدالحفیظ افندی	
» » هندی علی افندی	
» » عمره علی یمانی افندی	
قره‌دار حضرت محبوب سید حسن مدھر افندی	

(کناسین مابین الصفا والمروه)

عبد الوهاب افندی

سلیمانی محمد افندی

عبد الفتاح افندی

سلیمانی محمد عظیم افندی

(غسالین قنادیل حرم شریف)

محمد صالح افندی

شیخ الغسالین مصطفی افندی

خلیل افندی

ابن الحکیم عبدالجبار افندی

حرم شریف انبار امینی احد افندی

محمد بدری افندی

(مکة مکرمه ده بولنان دلیل افندیلرک اسامینری)

سید عبدالله علوی

شیخ حسین قنق

شیخ سالم باشا

شیخ سید هاشم

مرحوم شیخ عبدالله شیبی زاده لر

شیخ علی مالکی

شیخ حسن قنق و برادری عبدالرحیم قنق

شیخ ابراهیم عجیمی و برادرزاده لری

شیخ عبد و شیخ محمد مسلم

شیخ عبدالحفیظ وزاد خوج

شیخ احد فقیه

شیخ محمد درویش ازبک

شیخ محمد واحد رشیدی

شیخ احد و عثمان و محمد بشناق

شیخ عبدالله و محمد نرد بانجی

شیخ عبدالله بنفش و مخدومی

شیخ عبدالرحمن بن قادری

شیخ محمد و بکری باشا

داود زاده رئیس شیخ سلیمان

سید اسعد خواجه بکه

مرحوم صالح ابوالسنون محمد و ملزی

سید محمد خلیل

محمد حوم شیخ مصطفی ابوالسنونک اولادی شیخ محمد تقی

شیخ حمزه دقاق شیخ محمد حویت

حریری زاده عبدالغنی « عباس عبدالکافی و مخدومی »

عبدالکافی زاده شیخ سالم سید حسین ادریس

شیخ عباس دوش شیخ محمد میرزا

« اجد و حسین و عمر میمش » « مختص »

« حسن و محمد میلاد اجاوی مخدوملری حسین و محمد »

دلالت زاده محمد صالح و اجد شیخ خلیل هندینک اولادی

شیخ عبدالمحسن و نور بن صادق هندی

« عبدالله و سعید هندی سید علوی مرغنی »

سید محمد صالح مراکشی « اجد مؤذن »

« بکری رشیدی محمد زمار »

عبدالکریم مسلم و شیخ اسعدک مخدومی

سید سلیمان عنقاوی و برادر و برادرزاده لری

شیخ اجد ابوالسعود شیخ عبدالله و شیخ امین کردی

« اجد کردان « عبدالسلام قاضی »

« سلیمان عطان شافعی امامی شیخ عبدالله کردی »

ابن مخدوملری مالکی مخدوملری سندی زاده عبدالله و اجد

عبدالله خمی زاده عبدالواحد و ابراهیم موسی زاده شیخ صالح

شیخ عبدالرحمن جادالله شیخ اجد مابد

داود زاده محمد امین و عبدالله و سلیمان

شیخ محمد و محمدوی
» محمود اوسته

شیخ محمد علی فنا بر جی و محمدوی
» حسین عابد و برادر لری

عبدالله ادیبک او غلاری محمد سعید واحد

شیخ محمد ازبک

ناصر زاده شیخ محمد

» علی خضر بنک محمدوی

شیخ عبد الخالق

» محمد بکری بمانی

» ابراهیم مهندس

»

» عبدالله سرو جی

» حسن ذکریا

سید سعید صدقه

سید محمد بند قینک او غلاری

شیخ محمد اخضر

شیخ عثمان بنا و او علی

اسکندرانی شیخ داود

مصطفی عقاد

ماحی زاده لر

سید عمر ولی

سید کوشک

مسکی زاده لر

شنیک او غلاری

سید عمر عبده نیک او غلاری

سید زواوینک او غلاری

شیخ بکری حاجی

فقیه زاده لر

عبدالرحمن حالک اولادی

عطار شیخ محمد صالح

شیخ هلال سنبل و شیخ عبدالله و محمد

حوتی زاده لر

محمود بمانی

شیخ محمد شافعی محمدوی

شیخ احمد عرفه

» احمد فقیه و محمدوی

» عبدالرحمن فقیه او غلاری

» محمد امین صبغه الله

» علی و صالح برنجیر

» علی محمود شکری

» عبدالقادر طاغستانی

شیخ حسین مدھش

» عبدالجبار سنی

سید درویش شامی

شیخ مصطفیٰ محرق

» حسن شافعی

» محمد مغربی

» عیسیٰ سلیمانی

» صالح کشمیری

عبدالرحمن نجارینک اوغلاری

شیخ محمد ازھری

» حامد سیہانی

» عبدالرحمن سبحی

عبدالقادر جمال

سید محمد ابو نعشید

محمد عالم

شیخ صالح سناری

یس

سید منتصر و محمد سعید عربانی

شیخ محمد خاوی و محمد شربنلی

» احمد صفراوی

عثمان کردی

محمد قاسم

شیخ محمد صمیلان

» علی شامی

احمد ناجی زاده

شیخ اسماعیل تفاحہ

» صالح بلوا

» محمد سبحی

» ابراہیم قطان

» محمد ابو فیاض

» محمد سعید ابار

» احمد شماع

» محمد بسیونی

» حامد سیہانی

» محمد کریدلی

احمد زر زور

احمد کتووعہ

شیخ محمد سناری

ابراہیم سراہہ

شیخ علی جنی و محمد ابو احمد

» محمد شہاوی

محمد کتووعہ

شیخ احمد محضہ

» محمد حسین ہندیلر شیخی

عمر سيف الدين	على با جابر
حافظ اسدالله	شيخ مؤمن
مولوى ابراهيم	محمد كامل
مولوى احمد	حافظ احمد
نور محمد	عثمان
مولوى عبدالصمد	عبدالجبار
عبدالستار	مياجان
عبدالرحمن كور	منشى عبدالرحمن
شمس الدين	ناصر محمد
عبدالله سردار	محيى الدين
ابوالحسن	قربان على
كالوميا	منشى عبدالكريم
الحاج محمد كوفيه	مولوى عبدالخالق
غلام خان و ابراهيم كابلى	رمضان وشاولى
يوسف ابيض	عبدالكريم كوفيه
حسن كاظم	مولوى عبدالسلام
حاجى رمضان	عبدالرزاق بركات
بكر خياط	سيد سلطان على
صديق پاشا	

(دليل افند يلك مجلسر يند منتخب اولانلر)

شيخ صالح دلال

دليل باشى شيخ محمد سندي

شیخ محمد	سید محمد ولی
شیخ محمد نقی	سید هاشم جل البلاء
شیخ صالح بن موسی	شیخ محمد سحی
شیخ محمد باشا	شیخ سلیمان عیدی
شیخ محمد اخضر	شیخ عبد الرحیم قنقی
سید عبدالله علوی	شیخ محمد حوایت

(زمزم شریف سقاری)

رتبه	مجددی	سقا باشی ابو الفرج زاده الشيخ سلیمان افندی
ثانیه		فاضل زاده الشيخ حسن افندی
		الیاس زاده الشيخ عمر افندی
ثانیه		الیاس زاده الشيخ حسن افندی
		عالم زاده الشيخ عبد اللطیف افندی
		اسود زاده الشيخ عبد الکریم افندی
		یس زاده الشيخ محمد افندی
		فاضل زاده الشيخ احمد افندی
		حنفی مؤذنی الشيخ منیر افندی
		حنفی مؤذنی الشيخ سلیمان افندی
		هندی زاده الشيخ احمد افندی
		برهان زاده عبد الرحمن افندی
		عباس زاده الشيخ عبد الله افندی
		عباس زاده الشيخ یحیی افندی
		حضر زاده الشيخ محمد افندی

(مکہ مکرمہ پہ جاری عین زبیدہ تعمیرات قومیسینی)

اشغالات ہندسیہ مأموری صادق بک ارکان حربہ قائم مقامی

(قومیسونک ہیئت عمومیہ سی) رتبہ مجیدی

رئیس	شریف حسین افندی ابن امیر اسبق شریف محی ممتاز
۴	الحاج عبدالواحد افندی ابن یونس
۳	نائب الحرم سید عثمان افندی ممتاز
۳	» » » اجد »
	السید عید روس افندی سقا
	مصر عمارتی ناظری اسعد بک ثالث
	الحاج عبداللہ عرب افندی
ع	عبداللہ افندی عبدالواحد
۴	ہندیلر شیخ المشائخی محمد حسین افندی
	السید واحد حسین
	جاوہر شیخ المشائخی ابراہیم عراقی
	الشیخ عبداللہ کردی
	حسن خان
	الشیخ ابراہیم عجیمی
	الشیخ عبداللہ شمس
	صالح افندی شریجی
	تکیہ مصر بہ کاتبی افندی
	منلا داؤد المینی
	الحاج اسماعیل ابراہیم
	الحاج ابوطالب مینی

رتبه عثمانی مجیدی
مهندس ثانی احمد بک
باش کاتب علی افندی
تالده

(قومیسونک انشآت قسمی)

رئیس سرمهندس صادق بک
ارکان حربیه قائمقامی
مستخدمین
اردولسانی کاتبی الشیخ علی ولی
صراف و مخزنجی الحاج اسمعی
ناظر العین طاهر افندی
معاونی حسن کابلی
قسام العین اسماعیل الهنی
معاونی شاه زمان
الحاج عبدالله افندی عرب
ملا داود المینی
الشیخ ابراهیم عجمی
الحاج اسماعیل ابراهیم
الحاج ابوطالب
مهندس ثانی
باش کاتب

* *

*

(جده سجائی)

رتبه مع م

متمایز ۴ ۴

ولایت قائم مقامی فہم بک

(ہیئت ارکان لوا)

دور بہ دن

نائب سہدی افندی

محاسبہ چی حسن حسنی افندی

تحریرات مدیری شکری افندی

(مجلس ادارہ لوا)

(اعضای معینہ سی)

(اعضای طبعیہ سی)

مجمیدی ۴

موسی افندی بغدادی متمایز

قائم مقام بک

ثالثہ

ابراہیم افندی ناظر

نائب افندی

ثالثہ

صالح افندی باعقار

محاسبہ چی افندی

ثالثہ

عبدالقادر افندی بادیب

تحریرات مدیری

سید محمد مراد افندی

کتابتی تحریرات مدیرینہ محمول

(مجلس تمیز لوا)

رئیس نائیب افندی	سید احمد افندی باهرون
مقید نجیب افندی	مصطفی افندی حافظ
جعفر افندی	محمد مشاط افندی
	عبدالله « باعیش
	مستنطق حسن افندی

(لوا تحریرات قلبی)

تحریرات مدیر معاونی جیل افندی ملازم صادق افندی

(محاسبه لوا قلبی)

محاسبه کاتبی صالح افندی رفیق امین افندی

صندوق امینی محمد افندی

(جده تجارت محکمه سی)

رئیس و کیلی محسن افندی

(اعضای دائمه)

ابراهیم افندی عبدالفتاح

محمدرعلی « میرزا

باش کاتب عارف افندی

(اعضای موقته)

احمد افندی بازرعه

عمر « الحبال

ضبط کاتبی حسن حسیب افندی

مقید محمود افندی

(جده بلدیہ هیئت)

رئیس احمد افندی قصانی

احمد افندی بند قجی

عبدالقادر افندی

کاتب عبدالله « صندوق امینی عبدالله افندی باجسیر

علی جاسر افندی

باش کاتب عمر «

(جدہ رسومات نظارتی)

- « ناظر محمد بک » ثانیہ عثمانی ء
(نظارت دائرہ سی) (ادارہ مأمورین و کتبہ سی)
منش بکر افندی عربی کاتبی محمد علی افندی
محاسبہ کاتبی رفیق » مانیستو مأموری منحل
تحریرات کاتبی قدری » اوراق صحیحہ » محمد بک
محاسبہ رفیقی اسکله مأموری زکی افندی
« ینبع رسومات مدیری احمد کامل افندی »
« رابع رسومات مدیری حسین افندی »
« لیت رسومات مدیری حسن سری افندی »

(جدہ قرنندہ مأمور لری)

- اسپکتور علقو استمطیبا دی افندی
طیب اشرف بک قائم مقام
باش کاتب یوسف افندی عربی باش کاتبی اشرف افندی ثالثہ

(قنفدہ قرنندہ مأموری عمر افندی)

- لیت » » احمد افندی
رابع » » مصطفی افندی
ینبع » » صائب »

(رابع ناحيدسى مديرى حسين انا)
مال كاتبي خليل افندى

(ليت قائمقامى محمد قنيد انا)
مال كاتبي على افندى

(جده عموم خسته خانه سنده مستخدم مأمورينك اساميرى)
پايه

طبيب اول و كيلي بيكباشى يوسف افندى
خسته خانه كاتبي نورى افندى
طابور كاتبي
اجزا جى باشى محمد افندى
جراح باشى محمد افندى
خسته لى اغاسى يوز باشى محمد كامل افندى
تجار جى محمد افندى
تجار جى على افندى

مجيدى

۵

جده ليمانى رئيسى قول اغاسى عبدالله افندى
بريق كاتبي احمد افندى
جده شونه امينى محمود افندى
كاتب اوللكى
كاتب ثانى احمد نورى افندى
جرايه سوق مأمورى احمد افندى
كاتب آصف بك

عثمانی مجیدی

« دول متحابه نك جده ده مقیم قونسلوسلری »

« فلنك دولتی جنرال قونسلوسی موسیو كویت »

« فرانسه ویس قونسلوسی موسیو لوسطالو »

۳ ۳ « ایران کار پرداز اولی میرزا حسن خان »

« انكتره قونسلوسی موسیو ژاقو »

(بحر احمر قودور یله رفاقتی اسامیلرینی مبین پوصله در)

اسامی	رتبه سی	نشانی
قودور طر بزانی محمد بك	میرالای	۲ دردیجی عثمانی
		۲ مدالیه
		۱ قریم
کاتب قودور بغدادلی محمود افندی	بریق کاتبی	

(جده لیمانده مأمور بولنان ادرنه قروت همایوننده موجود)

(مع ضابطان عسا کر بحریه شاهانه نك بروجده زیر)

(اسامیلر یله مقصدارینی مبین برقطعه دفتریدر)

مکلف اولدیغی نخدمتیه اسامی	رتبه سی
سواری عمر رفعت بك	پیکباشی
سرچرخیجی اسماعیل بك	صاغقول اغا سی
سواری تانی حسین قبودان	صو لقول اغا سی

صو لفظول افاسی

قروت کاتبی

یوز باشی

ملازم اول

ملازم اول

ملازم اول

ملازم ثانی

کد کلی اول

ملازم اول

کد کلی ثالث

صنف رابع

اختیار یوز باشی

اصناف سائرہ

چرخچی ثانی سوقی افندی

کاتب شا کر افندی

برنجی بلوک ضابطی توفیق افندی

ایکنجی بلوک ضابطی محمد افندی

سیرسفائن مأموری طاهر افندی

طوبچی معلی سعید افندی

برنجی بلوک ضابطی سلیمان افندی

ایکنجی بلوک ضابطی مصطفی اغا

چرخچی ضابطی احمد افندی

چرخچی ضابطی احمد افندی

امام ابراهیم افندی

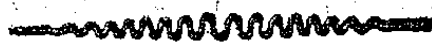
جراح معاونی سید افندی

قرغاجی ابراهیم اوستہ

مرغوز علی قالیقہ

موجود نفرات

۱۵۴

(جده لیمانده مأمور بولنان بروسد قروت همما یوننده موجود)

(ضابطان بحریہ نک اسامیلرینی مبین دفتر بدر)

رتبہ سی

اسامی

صاغقول افاسی

سواری جب عالیلی نائل بن محمد افندی

صو لفظول افاسی

مرچرخچی طوبخانہ لی محمد بن سعید افندی

صو لوقول اغاسی	سواری ثانی استانه‌لی قدری بن حسن افندی
یوزباشی	حساب مأموری قاسم پاشالی رضا بن محمد افندی
بریق کاتبی	کاتب قاسم پاشالی علی بن محمد افندی
ملازم ثانی	مهندس قره کمرکلی خلوصی بن عبدالله افندی
یوزباشی	برنجی بلو کده اورته کویلی حسین بن حسین افندی
ملازم اول	برنجی بلو کده اسکدارلی فتحی بن محمد افندی
ملازم ثانی	ایکنجی بلو کده عرب کیرلی حسین بن محمد افندی
کدکلی ثانی	ایکنجی بلو کده ابانه‌لی حسن بن حسن اغا
یوزباشی	چرخجی پنجشنبه‌لی ابراهیم بن خلیل اغا
ملازم اول	چرخجی اسکدارلی واصف بن ادهم افندی
ملازم اول	چرخجی بغدادلی محمد بن لطیف اغا
قول اغالیق	جراح استانه‌لی فیضی بن ابراهیم افندی
	قرغانبجی زندان ارقه‌لی قدری بن محمد اغا
	نقرات
	۱۳۰

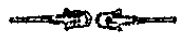
جده لیمانی برطاقم شابلرک وضعیت طبعید لرندن تشکل ایشدر
سفاینک تیمور محلی لیمانک ساحلندن ایکی میل بعید اولهرق یوجلیبر
بومسافه بی سنبوک تعبیر اولنان قایقرله قطع ایدرک شهره واصل
اولور جده لیمانی تشکیل ایدن شابلر اوچ قسم اوزره درکه
برنجی قسمی قره‌یه متصل اولغله جزر اعظمی زمانلرنده قره‌شکلنده
کور بنور وایکنجی قسمی دکزک قهرندن سطحنه قریب برحاله

بولتور او چنجی قسمی ایسه ایکنجینک عکسنه اوله رق
بهرک سطحنه بعیددر بونلرک وضعیت افقیبری متسلسل
اوله رق یکدیگرلرینه اولدقجه موازی بولسدقلرندن برطاقم
متسقیم خطلر و خطوط اجتماع میاهیه حاصل ایدرک دره لر
تشکیل و قرهیه متصل بولنانلریده دکره نفوذ ایتدجکه قرهیه
نسبتاً ارتفاعلری تنزل ایدرک خفیف میلده اتکر حاصل ایتکله
برطاقم تپه جگر پیدا ایدر شابلرک طبیعتلری تحت البحر اوج
وجهله درکه برنجیسی در یانک سطحنه قریب اولغله جزر
اعظمی زمانلرنده هو انک تحت تأثیرنده بولنه رق بانق حالی کسب
ایدنلر در بونلر آلات و ادوات اولسده ینه قولایقله قیریله
ایکنجیسی قعر در یاده اشجار و نباتات مثلونشو و نمابولانلریدرکه
بونلر قیرلق قابلیتنده در او چنجیسی بالچق حالنده و هنوز
تسلب ایملک در جدرنده در ایکنجی طبیعتنده بولنان شابلر
دکزدن چیقار یلورده هو انک تحت تأثیر ینه بر اقیلور ایسه سرتلک
پیدا ایدیور جزر ومد وقوعندن جده لیمانجه ایکی حال
حادث اولور برنجیسی بهرکون قانون عوارض کونیهیه اتباط
صولرک بر بچق انکلیر قدمی یعنی قرق بش سانتیمتر و راده لرنده
ترفع و تنزلی و ایکنجیسی سنه نک مایسی ابتداسندن تشرین اولی
نهایتنه قدر جزر اعظمی اوله رق قرهیه متصل شابلرک دکره
زیاده چیقندیسی اولان محللرنده صولر درتدن بش انکلیر قدمی
یعنی بر بچق متر و مقداری تنزل ایدرک اوکی محللرک قره شکلنده
قالسی و سنه نک دیگر آیلرنده مد اعظمی باشلامغله کافه جهاتک
صوایچنده قاله رق برنجی حالک جزوی و کلی حکمنی اجرا ایلسیدر

(جده شهری)

بو شهر برسور ایله محاط اوله رق تقریباً ایکی بیک خانه بی ویکری
 بیک نفوسی شاملدر حضرت حوا والده مزك تربه شریفه لری
 بو شهرک جهت شمالیه سنده کی قشله همایون قر بنده دریدی جامع
 واون ایکی هددرباط وارددر حجاز سکنه سنک حوا ایچ اصلیه سندن
 اولان حنظه و پرنج و آریه مثلاًوشیلر بصره و بومبای جهتلرندن
 نقل اوله رق جده اسکله سندن ادخال قلمغله جده کرکنده
 سنوی تقریباً بش ملیون غروش اد خالات رسمی حاصل اولور
 باشلیجه اخراجات ایسه صیغیر جلدندن عبارتدر جده تجارندن
 هندستان و سائر مستملکات اجنبیه ایله لوندیره قدر معامله سی
 اولانلر موسی بغدادی و محمد یوسف باناجی و عبدالقادر جامجوم
 و محمود خونجی اقدیلر اولوب عبدالقادر بادیب و صالح باغفار
 و محمد مراد افسندیلر ده شهرتلی تجاردر مستعمرات اجنبیه
 اهالیسندن جده ده تجارت ایلیانلرک مشهورلر بده سید عمر سقاف
 ایله بیت بنان کبی برقاچ بیوت تجاریه دن عبارتدر جده
 اهالیسیله بهرسنه کلان حجاجک کافه سی اوراده بولندجه شهرک
 خارجنده کی صهرنج صولرندن ایچیکه مجبور اولور سده بوصول
 ذاتا بغهورلردن ادراک ایتدیرلدیکی و صهرنجلرک تطهیر و تنظیمنه
 اصحابی طرفندن ایجابی قدر اهمیت ویرلدیکی جهته لطافتک
 هر نوعدن عاریدر آنجق ولایت جلیله جه جده به خارجدن
 کفایتلی برصو اجراسی تشبثنه قیام بیورلدیغنه نظرا
 جده جه نظر تا سفله مشاهده اولمان اشبو صومشکلا تنده ساید

اصلاحات و اینه حضرت خلافت پناهیده قریبا بر نتیجه و یر باه جکی
تأمین اولنه بیلور

(طائف ناحیه سی)

مدیری احمد شوقی افندی   نائبی احمد دده افندی
کاتب منحل   ضبطیه یوز باشیسی ادهم اغا

(طائف)

طائف قصبه سنه اقصر طریقله مکة مکرمه دن اون سکر ساعنده
واریلیر بوقصبه تخمینا در تیوز قدر خانه بی و تقریبا ایکی بیک
نفوسی حاویدر بیوجک برقلعه ایله درت طاہور عساکر
شاهانه بی استیعاب ایدر برقلعه همایونی اولوب کچن سنه
نام نامی جناب خلافت پناهی به نسبتله طرف مانی ولایت پناهی دن
تجدید ایدیشدر بوقصبه نیک اطراف وانحاسی بتون باغ و بغچه
اوله رق انواع فواکه حصوله کلد یکی کبی برشومی دنیلان مغرب
انجری نیک کثرتی فوق العاده در

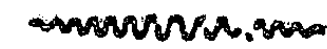
طائفده حصوله کلان چاوش اوزومی قزل طپراق باغترنده کمال
اهمیتله ینشدیرلمکده اولنره فائقدر طائفک انبارلریده صحیحجا
مدح اوله جق درجه لده لطیفدر شفتالی واکشی قره دودیده
یک میذولدر لکن کرک باغلرک و کرک میوه اغا جری نیک تیمار
وتریبه سنه چندان اعتنا اولنمیور ساثر برلرده کی کبی باقیله جق
اولسه میوه نیک لطافت و نفاستی البته دهها ایلیری کیدر دی

طائفك جهت غریبه سنده بیوك بر مسجد اولوب دروننده
عزاده حضرت قر الانبیا سیدنا عبدالله بن عباس حضرت تریزه
انجال کرام حضرت نبوی طیب و طاهر حضرت تنک مرقد
شریفلمری موجود اولدیغی کبی مملکتک سوری خار جنده
و مسجد مذکورک جهت غریبه سنده کی قیویه مقابل مشارالیه
ابن عباس افندمزنک استاذ اکرملمری کاتب وحی حضرت
رسالتپناهی زید بن ثابت حضرت ترینک تریزه شریفلمری
و مملکتک بر ساعت مسافه بعدنده وهط نام محله ده مشارالیه
ابن عباس افندمزن حضرت ترینک معتوقلمری اجله اصحاب عظامدن
سیدنا عکرمه حضرت ترینک قبر شریفی موجود در ^{مسجد}
مذکوردن ماعدا مملکت دروننده دخی بش عدد اوفق مسجدلر
بولندیغی مثلوقیل الرساله کرک قریش و کرک تضيف یعنی
طائف و حوالیبی اهلینک زمان جهالتده معبود انخاذا یتش
واسلمری قرآن کریمده مذکور بولنمش اولان اصنامدن (لات)
طائفک داخلنده جهت غریبه ده و (عزیز) دخی سور
خارجنده کانددر

- ۲ رتبہ
۲ فریق
۳
۴
۴
- مدینہ منورہ
محافظ احمد فاضل پاشا
(ہیئت ارکان لوا)
مدینہ منورہ قاضی محمد کامل افندی
حنفی مفتی محمد بالی افندی
محاسبہ جی رفعت افندی
تحریرات مدبری کامل افندی

- (مأمورین مرکز لوا)
۴
۴
۴
- حرم شریف مدبری احمد نظیف افندی
صحیہ مأموری دو قنور حسنی بک
طاہور انامی و یسل انامی
تعمیرات مدبری اسماعیل افندی
مهندس محمد خورشید افندی

(مجلس اداره لوا)

اعضای ملحقه	اعضای طبیعیه
عبدالله اسعد افندی	مدینه منوره قاضیسی
عبدالمطلب افندی مفتی	حنفی مفتیسی
احمد افندی برزنجی	محاسبه جی
عمر افندی عطاسی	تحریرات مدیری
نقیب الساده علوی افندی	حرم مشرف مدیری

کتابتہ تحریرات مدیری تنہ محولدر

(لوا تحریرات قلبی)

رتبہ	رتبہ
ثالثہ	رفیق اول محمد علی افندی
مبعض عثمان افندی	عربی کاتبی حسین طلعت افندی ثالثہ
دیگری حسن افندی	ترجمان جزہ افندی

(لوا محاسبہ قلبی)

رتبہ	رتبہ
ثالثہ	رفیق اول سید عبدالله افندی
دیگری محمد جمیل افندی	مبعض مصطفی افندی
ثالثہ	صندوق امینی عبدالقادر رشدی افندی
	کاتبی محمد رافت افندی

« شیخ الحرم جناب نبوی عادل پاشا » مشیر مجیدی

۱

۲

۳

اولی

اولی ثانوی

ثانیہ

نائب الحرم رفعت افغا

خزینہ دار سالم افغا

مسئلم مرجان افغا

شیخ الاغوات ابراہیم افغا

نقیب الائمہ از میرلی امان افندی

شیخ الرؤسا محمد سعید حسین افندی

نقیب الرؤسا بکر افندی

(حر مشرف مدیریتی)

ممتاز

« روزنامہ جی طاہرک »

ثالثہ

میر عبد الجلیل افندی

مقید واردات عبد الرحمن افندی

مقید مصارف نافع افندی

اوامر مقیدی راشد افندی

واردات رفیق نشئت افندی

مصارف رفیق عارف افندی

رفیق فائق افندی

دیگری مصطفی افندی

اقتضا کاتبی ریاضی افندی

انیار کاتبی مراد افندی

جراہ کاتبی امین افندی

دیگر ممتاز افندی

ترکہ کاتبی شکر افندی

مجلس الخطباء احمد سعید افندی صدر دن مجیدی

رابعہ

(مدیریت تحریرات قلمی) رتبه

(باش کاتب صدقی افندی) متمایز

سید اشرف بک ثالثه رفیق مقصود افندی رابعه

دیگری نجیب افندی

(مدیریت وزنه سی)

رتبه مجیدی

۴

ثانیه

وزنه دار اسما عیال حقی افندی

دفتر جی حسن افندی

کاتبی درویش افندی

(بعضی مأمورین و خدمه)

اوقاف مأموری علی افندی رابعه

مخزن مأموری محمد لطفی افندی

مخرج عبید افندی

یاب العرب بکر افندی قیو جی باشی

مخسب یوسف صاحبلی افندی

اسماعیل اغا

قوشچی نظیف اغا

شیخ البطا لہن شمس الدین اغا

ترزی علی اوسته

دیگری بکر زیتونی افندی

چال باشی ابراهیم چاوش

مجیدی

مدینه منوری شافعی مفتیسی جعفر افندی ارضروم پایه سی ۳

نقیب الاشراف قائم مقامی علوی سقاف افندی

مدینه منوره نائی بلال افندی

محکمہ باش کاتبی محمد معنوق افندی

د د کاتب ثانی حسین قاشقچی افندی

شیخ الفقهای مکاتب مجیدیه احمد خلیل افندی

مکتب رشدیہ خواجه سی سمید افندی

دیگری عبد العزیز افندی

دیگری محمد علی وردی افندی

نائب الزراعه حسن حلابه افندی

(جنتمکان فازی عبد المجید خان افندمز حضرتلرینک احیا)

(کرده لری اولان اجزاخانه مأمور لری)

تأثده

طیب ابراهیم افندی

اجزاجی حسن افندی

جراح مصطفی د

(حرم شریف سعادت ریڈنگ جاوی اولدیغی دیرک ورواقلرک مقدار یله قباب شریفه نیک و طول)
 (وعرض مساحه سطحیه سنک بیاننه دائر محصل منیفندن مر سول پوصله)

نصف امینوانه تام استوانه رواق قباب شریفه کبر قبه عثمانی

حرم شریفک جهت غریبسنده اولان باب

السلامدن رئیسیه مناره سنه قدر مواجهه سعادت

چانب عالیسنده بولنان

باب السلامدن حجره سعادتیه قدر موضوع

بولنان برنج بر مقلق داخلنده واقع قوملغه

قدر قبلة داخل حرم اولان

رئیسیه مناره سندن باب جبریه قدر حرم

شریفک جهت شریفسنده و قدم سعادت طرفنده

بولنان

باب النسادن عزیزیه مناره سنه قدر حرم

شريفك جهت شريفينده بولنان

باب الرجهدن مجیدی مناره سنه قدر یعنی

حرم شريفك جهت غریبینه بولنان

باب التوسلدن مهمات انباری محلنه قدر یعنی

حرم شريفك جهت شامیننده بولنان

حجره معطره جوانب اربعه مبارکه سنه بولنان

حجرات توسل و رکن الاغوانده واقع بولنان

(بحساب زراعت معماری)

قبله جانب عالیسندن آخر حرم شریفه دکن طولاً ۱۷۸

باب السلامدن رئیسیه مناره سنه دکن عرضاً ۱۲۰

مجیدیه مناره سنندن عزیزیه مناره سنه قدر عرضاً ۸۶

حجره سعادتله قوملق میدانی داخل اولدیغی حالده كافة حرم

شريفك مساحه سطحیه سی عدد ۱۸۳۳۴

۲۵ ۲ ۲۵ ۱۷

۳۸ ۴ ۳۶ ۱۵

۱۴ ۲ ۱۴ ۷

۱۴ ۷ ۱۴ ۷

۶ ۲ ۶ ۲

اسپر محبت ایلله اشغال روغن زیت ایلله ایقاد
اولنان آویزه

بزم عالم والده سلطان حضرت تکرینک درون حرم شریفده هواجهه
سعادتده معلق سیم آویزه سی
مرحومه ناله سلطان طرفندن بنه هواجهه سعادتده معلق سیم آویزه
مصر والیسی اسبق عباس پاشا مرحومک حرم شریفده هواجهه
سعادتده معلق سیم آویزه سی
بنه پاشای مرحومک محراب عثمانیده معلق سیم آویزه سی
» » قدم سعادت طرفنده معلق بلور آویزه سی
» » بغایت کبیر بلور آویزه سی
» » خورما آناجی ر سمنده یک پاره بلور آویزه سی
بعض اصحاب خیرات طرفلندن تعلیق اولنوب اشغال اولنقده اولان
» » جمعه کچمه لر بنه مخصوص

ایقاد اولنان

(موملری کوندردیگی جهتله اشغال اولنده میان)

اسپر مچت ایله اشغال

اولنان آویزه

۱ اوتوز ایگی مومقلی رضا پاشانک

۲ قورق مومقلی قرهزی آویزه

۱ هندی آویزه سی

(یکن طقسان برسنه سننده جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان)

(حضرتلری طرفدن ارسال بیوریلوب ایوم حر مشریفده)

عدد (مفروش بولنان قالیچه لر)

۱۴۳ جنتمکان سلطان عبدالعزیز خان حضرتلرینک عشاقی

جنسندن بهار مثالی قالیچه

۲۷۰ یتیش یدی تاریخنده جنتمکان سلطان عبدالمجیدخان علیه

الرحمة والغفران حضرتلری جانبندن تقدیم اولنان

پوشیده لر و منبر حنیفه پرده لری

۱ سیدتنا فاطمة الزهرا رضی الله عنها افندمر حضرتلرینک

صندوقه شریفه لرینک اوزرنده چهار گوشه تئینه رسمنده

معلق صرمه ایشله لی بولنان ستاره شریفه

۱ ضریح جلیل حضرت پیغمبری بی شامل و محیط بولنان

جدار اربعه مبارکه نک کسوه شریفه سی

۳ محراب حضرت نبوی و عثمانی و سلیمان بی پرده لری

۵ ابواب حر مشریفک باب السلام و باب الرحه و باب جبریل

و باب النساء و باب التوسل پرده لری

- ۱ منبر شریف پرده سی
- ۱ رئیسید مناره سنک پرده سی
- ۱۸ حجره سعادت شیکه شریفه لری پرده لری
- ۴ قدم سعادتک پنجره لری پرده لری
- ۱ درون حجره سعادت متعجد شریف پرده سی
- ۲ منبر شریف سنجافی
- ۱۱ یشیل اطلاق سدن معمول و کناری صرمه سچاقلی اوله رق
مأمور مخصوصه طرف اشرف حضرت تاجدار بدن تقدیم
اوله رق حجره معطره نک قبه سندن زمینده قدر تعلیق اولنان
(درون انوار مشحون حرم شریف و حجره منیفه نک لیلا)
(ونهاراً خدمت شریفه سیله متشرف اولان کافه اغوات)
- افراد ایتقاد
- ۱۲ زمرة اغوات بو این حجره معطره جناب رسالتیناهی
- ۱۹ زمرة خبریان حرم حضرت نبوی
- ۱۳ زمرة بطالین
- ۱۳ زمرة ملازمین
- (درون انوار مشحون حرم حضرت نبویه اجرای امامت)
(و خطابت ایدن ذوات)
- ۴۶ زمرة خطبای حرم حضرت نبوی
- ۳۸ زمرة ائمه
- ۳۶ زمرة ردیف اول ائمه
- ۳۱ زمرة ردیف ثانی ائمه

(درون حرم مشریفده موجود مناره و نجسه مؤذن و رؤسائک مجموعی)

۵۰ زمرة رؤسای حرم حضرت نبوی

۲۶ زمرة ردیف رؤسای

(خدمت سعادتله کسب مسعدت ایدن خدام سائره نیک مجموعی)

۱۲ زمرة مشدین حجره معطره

۵۱ چله کناسین حرم حضرت نبوی

۱۱ زمرة بوابین

۲۶ چله قیومان و پرده چی و سراجین و ترزی و قیو محی و سائره

۱۰ زمرة سقایین

۷۵۰ سنده ایکی دفعه نوبتکه بهر نوبتده حرم مشریف و درون

انوار مشکون حجره معطرده معلق قنادیلک خدمت

تزیین و تهمیرینه مباشرت ایتکده بولنان

۴ آبکش اطراف ابواب حرم شریف حضرت نبوی

(درون حرم مشریفده ذکر آتی وظیفه صاحبی بولنان قارئلرک مجموعی)

(مدارس مذکورہ مدرسری)

۱ مدرسہ جلیله مدرسری فضیلتلو هر لطفی افندی

۱ جدیدہ مکرمتلو محمد سعید توفیق افندی

۱ بشیراغا فضیلتلو عمر واحد زاهد افندیلر

۱ شفا اقی شهرلی محمد علی افندی

۱ قره باشی انقروی محمد صالح افندی

۱ ساقزلی استانه لری عصمت افندی

۱ احسانیه ودینه لی عثمان افندی

یوزغانلی احمد افندی	۱	حسین افا	۱
چاللی احمد افندی	۱	امین افندی	۱
احمد افندی	۱	ثروت افندی	۱
خرپوتی خلیل افندی	۱	کبلی ناظری	۱
بخارالی اخونجان افندی	۱	اوزبک	۱

(بقیع شریفده مدفون اهل بیت کرام واجله صحابه ذوالاحترام)

۱ تربة ثالث الخلفا الراشدين سيدنا عثمان رضى الله عنه تربة
شريفه نك اليوم موجودا بنية عاليه سنة ۱۲۳۳ تاريخه
خاقان سلطان محمود خان حضرتلى جانبندن انشا يورلشيدى

- ۱ تربة اهل بيت كرام رضوان الله عليهم اجمعين
- ۱ تربة سيدنا ابي سعيد الخدرى رضى الله عنه
- ۱ تربة سيدتنا حليمه رضى الله عنها
- ۱ تربة سيدنا عقيل رضى الله عنه
- ۱ تربة سيدنا ابراهيم رضى الله عنه
- ۱ تربة سيدنا مالك ابن انس رضى الله عنه
- ۱ تربة سيدنا نافع رضى الله عنه
- ۱ تربة عمات النبي رضى الله عنهما
- ۱ تربة ازواج الطاهرات رضى الله عنهما
- ۱ تربة بنات الطاهرات رضى الله عنهما آثار محمود خان حضرتلى
- ۱ شهدا تعبير اول نور فسقيه
- ۱ قبة الاحزان

بقیع شریفی محیط بولنان سور

۱ تریبہ والد ماجد جناب بیغمبری سیدنا عبداللہ رضی

اللہ عنہ خارجہ

۱ تریبہ سیدنا مالک ابن سنان رضی اللہ عنہ خارجہ

۱ تریبہ سیدنا اسماعیل رضی اللہ عنہ در قرب بقیع شریف

اثر سلطان عبدالمجید خان طابثراہ

۱ مشہد سیدنا عثمان رضی اللہ عنہ در اتصال مشیخت جلیلہ

۱ تریبہ سیدنا علی العریفی رضی اللہ عنہ مدینہ منورہ نک جهت

شرقینک بر ساعت بعد ندہ

۱ سید احمد الرفاعی کریمہ شی دیمکله مشہور تریبہ ستنا ملکہ

در دیار عشرہ اثر سلطان محمود خان

۱ تریبہ سیدنا زکی الدین رضی اللہ عنہ باب الشامی خارجہ

۱ علمای شافعیہ دن تریبہ ابو شجاع و تریبہ نور الدین شہید

اصفہانینک وزیری نجم الدین حرم شریفک جهت شرقیندہ

بولنان فرش حجر صرہ سندہ مدفوندر

۳۹ جد امجد حضرت شہر یاری خاقان سلطان محمود خان علیہ

الرحمۃ والغفران افندمن حضرتلرینک آثار خیرہ لرندن

اولہرق حرم شریفہ بخاری و شفا و اجزای شریفہ ودلائل

قرائت ایدنلرک مجموعی

۱۵۷ الیوم خلیفہ روی زمین اولان پادشاہمز سلطان عبدالحمید

خان افندمن حضرتلرینک جانب ہمایونلرندن ترتیب

بیوریلان بخاری و شفا و اجزا و دلائل و احزاب و صلوات
شریفه قرائت ایدن اصحاب و وظائف

۸ مرحوم و مغفور لها بزم عالم والده سلطان علیه الشان
طرفدن ترتیب اولمش اولان اجزا و شفا و دلائل شریفه
قاریلری

۱۸ غازی عبدالمجید خان طاہرہ حضرتلری جانبندن تعیین
بیوریلان مذاہب ثلاثہ مدرسلری

(مجیدیه و رشدیہ مکتبلریہ خواجہ و قلفہ و شاگردانک مجموعی)

۱۲ مجیدی مکاتبی

۱۲ خواجہلری

۱۲ قلفہ لری

۲۲۰ شاگردلری

۱ مکتب رشدیہ

۲۵ شاگردان

۱ مشق خواجہ سی

۴۵ شاگردان

(خلد اشیان سلطان محمود خان حضرتلرینک آثار خیریه لرندن)

(ابواب حرم سعادتدن باب السلام جادہ سنک جهت شمالیسنده)

(و مدرسه منیفہ لری قارشوسنده بولنان موقتخانه و فوقنده)

(مکتب صبیان)

۱ موقتخانه

۱ مکتب

۳۰ شاگردان

(روضه مطهره ده و مدینه منوره ده موجود مدارس)
(کتبخانه لرنده کی مصاحف شریفه و کتب نفیسه نک)

عدد (مقداری)

- ۱۸۰۱ روضه مطهره حضرت رسالت پناهیده بولنان كافة
مصاحف شریفه نک مقداری
- ۴۵۶۹ سلطان محمود خان حضرت ترینک مدرسه جلیله لری
داخلنده بولنان کتبخانه عالیده موجود مصاحف
شریفه و کتب نفیسه نک مقداری
- ۱۶۵۹ سلطان عبدالحمید خان اول مرحومک مدرسه جلیله لری
داخلنده بولنان کتبخانه عالیده موجود کتب شریفه
- ۲۰۶۳ دار السعادة الشریفه اغاسی اسبق بشیراغا مرحومک
باب السلام اتصا لنده بولنان مدرسه سنک کتبخانه سنده
موجود کتب شریفه
- ۱۲۴۶ شیخ الاسلام اسبق فیض الله افندی نک شفا نام مدرسه سنک
کتبخانه سنده موجود کتب شریفه
- ۵۴۰۴ شیخ الاسلام اسبق عارف حکمت بک مرحومک
کتبخانه سنده موجود کتب شریفه
- ۱۲۶۹ موالی کرامدن قره باش عمر افندی نامنه منسوب
مدرسه نک کتبخانه سنده
- ۵۹۳ موالی کرامدن ساقزلی مصطفی افندی نامنه منسوب
مدرسه نک کتبخانه سنده
- ۴۵۷ شیخ الحرم اسبق حاجی امین پاشا مرحومک کتبخانه سنده

- ۴۶۱ مجاوریندن ارنبول مصطفی افندیك احسانیه نامیله احیا
کرده سی اولان مدرسه نك کتبخانه سنده
- ۱۲۹ مجاوریندن بخارالی شیخ عبدالغفور افندیك تکه سنده
موجود کتبخانه ده
- ۱۱۰۰ امام ربانی سلاله سندن شیخ مظهر افندی مرحومك احیا
کرده سی اولان تکه کتبخانه سنده
- ۱۰۰۰ مصر تکه ناظری اسبق مرحوم حسین اغا مدرسه سی
کتبخانه سنده
- ۱۵۰۰ مجاوریندن فنایر جی امین افندی مرحومك مدرسه سی
کتبخانه سنده
- ۲۰۰۶ قدمای مجاوریندن الیوم بر حیات بولنان محمد ثروت
افندیك کتبخانه سنده
- ۱۰۵۰ مدینه منوره اهاالیسنندن وحر مشریف ائمه وخطبا سندن
بسطی افندی مرحومك کتبخانه سنده
- ۱۵۲ مجاوریندن کبلی ناظری مدرسه سی کتبخانه سی
- ۵۰۰ سر قرنای حضرت شهر یاری سلیم بك مرحومك
کتبخانه سنده

۲۲۹۱۴ یکون

(تربه و مساجد شریفه خدمه سنك عددی)

۱۷ مساجد شریفه

۲۰ بقیع شریفه ذکر سی سبقت ایندن تربه شریفه لک

خدمه سی

- ۱۳ بعض ذوايا خدمه سى
۲۰ عين زرقا خدمه سى
۱۵ شارشوره وجنت البقيع خدمه سى
۵۹ بعض اصحاب خيرات طرفلرندن ذكور واناثة مخصوص
اوله رق حسة لله فقرا ومحتاجين اسكانلر بچون بنا
واحيا اولنوب اليوم موجود بولنان رباطلك مجموعى

مكة مكرمه نك سمت شماليسنده ويكرمى بش درجه بش دقيقه
عرض شمالى ويكرمى درجه طول شرقيسنده كائن اوله رق اهم
ماضيه نك « يثرب » ديو ياد ايتدكلى مدينه منوره شهرينك
واضع اساسى بين ملوك قديمه سندن « ملك تبع » اولقى
اوزره روايت اولنيور

لايزال حضرتلرينك فلكرى ملكلى عشقنه حيران ايتديكى
ممشوق مسعودى ايچون هجرتده مسكن رحلتده مدفون قيلقلاه
افلاكه مغبوط ايلديكى بوشهر شهر كه حيات صورى ايله اتصافى
اثاده كولكه سندن زمين ساحه لرينك محروم اولديغى رجسد
اسعدى درآغوش ايتكله سماواته مباهاات ايلر

پروانه سى آفتاب اولان نور مابين جناب محمد نك برق اورب
طورديغى بويله براققدس محلك قابل اولميان تو صيفنه اجترا
ايديله مز طوزينه طوپراغنه يوزلر سورمك شوقيله كچه
كوندز بيقرار اولان مشتاقانى ايچون اومهبط فيوضات ربانيه دن
انجق سطحى بر معلومات ويريله بيلير

مفخر موجوداتك رياض جنتدن بريسي اولديغنى اخبار بيورمقله
جنات عالياتيده رهين مباحات قلديغى « بقعه مباركه » نك
مزياتنى اتصاليه بورتبه يه ايصال ايدن « روضه مطهره » كه
محبوب حضرت حقه جلوه گاه اولقله فرشتهلر كده مكاني
اولمشدر « مسجد شريف » نبونك جهت شرقيسنده
شرفواقع اوله رق نورانى لطافتلر معنوى حالتلر نشر
الملكه اطراف و حوا ليسنى فردوس اعلايه ده محسود ايلر
يكپاره زمرد دن ياپلمش برافسر پرتاب وفركي بو بقعه مقدسه
بالاسنى تويج ايدن « قبه خضرا » قصد زيارتله شتابان
اولنلره دهالتي ساعتك مسافه ده شرف تقربه موفقيت
تبشير ايدر

شهر شريف مدينه منوره بي محيط اولان سوري طقوز يوز
قرق التي تاريخنده قانونى سلطان سليمان طاب ثراه حضرتلرى
تجديد بيورمشلر در

مسجد شريف نبوى هجرت فخر رسالت عقينده تاسيس بيورلمش
واوزرى خرما دالريه اور توشيدى عمران الخطاب افندمر
حضرتلرى خلافته ايكن هجرتك اون يدنجى سنه سنه بر مقدار
توسيعنه همت بيور ديلر عثمان بن عفان افندمر حضرتلرى دخى
اون طقوز سنه هجريه سنه ينه براز توسيعات اجرا بيور مشيدى
سكسان طقوز سنه سنه وليد بن عبد الملك طرفندن برخيلى
توسيع و تزئين ايدلدكن بشقه اولوقته قدر موجود اوليان
مجرابي بناواركان اربعه سنه برمناره انشا اولمشدر مشاراليه

اشبوا انشاءته بدا ایتزدن اول شرق امپراطورینه مکتوب یازرق
بر قاج معمار طلب ایتش اولغله امپراطور جانبدن قرق نفر معمار ایله
سکسان سکزیك التون وقند یلر ایچون زنجیرلر تقدیم قلمشدر
عمر ابن عبد العزیز اولوقت مدینه منوره امیری بولمغله انشاءت
جلیله یه مشار الیه حضرتلری نظارت ایتدیلر یوز التمش بر
تاریخنده خلفای عباسیه دن مهدی بن منصور طرفندن ده توسیعاتنه
خدمت و اخشاب سقف انشاء سنه همت اولمش ایسده مؤخرأ
بر حریق وقوعیله تعمیره لزوم کورنمش و تعمیراته مستعصم خلیفه
جانبدن مباشرت اولمش ایکن بغدادک تاتارلر طرفندن امتیلاسیله
دولت عباسیه نك انقراضی وقوعنده اتمام تعمیرات التیوز الی
یدی تاریخنده ملوک مصریه دن ظاهر بیبرسه میسر اولمشدر
مصر ملوک کنندن ناصر بن قلاوون دخی سقف شریفجه بر مقدار
تعمیرات اجراسیله احراز شرف ایتش اولدیغی کبی سکزی یوز
اوتوز برده اشرف برسبای وسکزی یوز الی اوچده سلطان ظاهر
وسکزی یوز یتش طقوزده قایتبای طرفلرندن ده سقف شریفجه بر مقدار
تعمیرات وقوعه کلمشدر مشار الیه قایتبای زمانده مسجد شریف
کاملاً محروق اولغله تاییک ایکیوز یتش سنه سنه قدر دوام ایدن
هیئت اوزرینه تجدیدینه همت اولمشیدی
عهد خلافتنده متوالیاً مظهر اوله کلدیکی توفیقات سائقه سیله
جهانگیران سلاطین عثمانیه دن فاتح سلطان محمد وسلم خان قدیم
وسلم خان قانونی قدر صیت وشهرتله مالک اولان عدن
آشپان غازی عهد المجید خان افندمن حضرتلری شمعی تمامیله

خلف ذیشرف مقدس سرینہ انتقال ایدن موقیتلری سایه سستنده
مسجد شریف نبوتینا هینکده بانیدی اولدیلر هیئت مجموعہ سینه
مسجد شریفک حال حاضرینی توصیف قابل اولدی تفصیلیله
سالنامه صحافیفیده کسب زینت ایدردی لکن مجدد مشار الیه
حضرتلرینک علوهت عثمانیه لری مسجد معظم الهی اولقدر
ترصین و تزین ایشکه شاننه لایق تعبیرات بولوبده اکلاده
بیلنک هیچ برلسانده امکانی بوقدر دها بوندن زیاده سنک مجلا
عمود رخام اوستنده مطلقبابی محرم اعتساب اوزرنده محتمم
رواقی مشاهدہ ایله قریر العین اولنلر اول بقعه مبارککده دها
بوندن زیاده تزین و تجیلی ابنای بشرکده اقتدارنده اولمدیغنی
اعتراف ایدیورلر معشوق موحدین اولان روضه مطهره
داخلنه جانب نبوتینا هیدن قبول بیوریلان انجق حضرت
ابوبکر الصدیق و عمر الفاروق افندیلریز حضراتیدر بوبقعه
طاهره و قبیلہ عایشه الصدیقه رضی الله تعالی عنها والده من
حضرتلرینک خانه سعادتلری ایدی ذات نبوتسمات حضرت
رسالتینا هینک عالم قدسی انتقاللر ندنصکره مشار الیه افندمر
کاکان اوصدف در عصمتی تزین بیورمشلردی
فاطمه الزهرا رضی الله تعالی عنها افندمر حضرتلرینک منزل
جلیل عصمتینا هینری دخی سعادت خانه محترم الیهانک جهت
شامبه سنده اولدیغنی کبی انک اتصاننده ده ازواج مطهراته
مخصوص اولان طغوز باب حجره شریفه شرق و جنوب و شمال
جهت لرینی محیط اولقله حر مشرفنک بالکمز غرب جهتی خالی

قالمشیدی اشبو حجرات محترمه ولید بن عبد الملك زمانه قدر
حالی اوزره باقی ایکن مشار الیه بونلری ازواج مطهراتک
وارتلرندن مبايعه ایدرک حرم شریفه ادخال ایشدر ایکیوز
اوتوز یدی سنه سنده خلفای عباسیه دن متوکل بن معتصم حجره
سعادتله اطرافنی مرمرله تزین ایش وبشیوز قرق سکز سنه سنده
مقتضی خلیفه بومرمرلری تجدید ایتدیرمش اولدیغی کبی الی یوز
قرق وسکز یوز سکسان طقوز ویک ایکیوز یش تار یخرنده ده
مرمرلرک کافه سی تجدد ایشدر قبۀ سعادتنی ال اول ایتدیرن
مصر ملکرندن سلطان منصور قلاوو ندرکه بو موقعته الیوز
یش سکز سنه سنده نائل اولشدر سلطان ناصر حسن بن محمد
بن قلاوون زمانده تجدید وسلطان اشرف شعبان بن حسن
ابن محمد قلاوون زمانده ده تحکیم ایتدیرلشدر سکز یوز الی
سنه سنده سلطان قایتبای زمانده وقوع بولان حر یقندن صکره
قبۀ مقدسه شمدیگی هیئت وارفعای اوزره تجدید اولمش
ایسه ده بناسندن زیاده صر فیاتله وجوده کلش اولان تزیناتک
اجراسی یوقار وده بیان اولندیغی وجهله یک ایکیوز یش
سنه سنده والد ماجد جناب خلافتیناهی عبد المجید خان غازی
افندمز حضر تلرینه میسر اولشدر

حجره سعادتک کسوه سنی ال اول احداث ایلان خلفای
عباسیه دن مهدی خلیفه نک جاریه سی یعنی موسی الهادی الیه
هارون رشیدک والده سی خیرران قادیندر اندن صکره خلفای
عظامک کافه سی بو اصوله رعایتی التزام بیوره کلدیلر یدیوز

الثمّس سنه سنه ملوك مصر به دن اسماعيل بن ناصر بن محمد
قلاوون طرفدن بيت المال اجه سيله مصرده برقریه مبايعه
اولنه رق كعبه معظمه و حجره سعادتله منبر شريفك كسوله رينه
وقف ايدلشدر

منبر شريف جناب نبوى زمان سعادت حضرت رسالتينا هيده
اوج اياقلى و خشبدن مصنوع ايدى حضرت معاويه خليفه
اولنجه التى اياق دها علاوه و تمككه طقوز اياقلى اولمشيدى خليفه
مهدى بن منصور مدينه منوره به مواصلته كسب شرف ايتكى
اثاده منبر شريفى طرز قدينه ارجاع ايجون امام مالك حضرت نردن
استفتا ايدى انجق سكود انا جندن معمول اولغله يرندن حرکت
ايتديرلدكجه فرسوده لنورسه بشيمان اولورسك ديو امام مشاراليه
حضرت نرينك وقوعبولان اخطارى اوزرينه صرف نظر ايتديلر
التيبوز اللى درت سنه سى حر يقنده اشبو منبرده محترق اولديغندن
عين حاكى مظفر صندل انا جندن معمول بر منبر تقديم اتمككه
محل ماليسنه وضع اولمشيدى اون سنه قدر اوزر نده خطابت
ايدلشيكن مصر ملكى سلطان ظاهر بيبرسك عرض ايتكى منبر
وضع و عين حاكنك منبرى رفع ايدلشدر بو منبر يديوز
طقسان يدي سنه سنه قدر پايدار اوله رق اوزر نده يوز اوتوز
ايكى سنه خطابت اولندقدن صكره قوردتسلطندن چورمش
اولغله يرينه مصر ملك نردن سلطان ظاهر برقوق طرفندن
تقديم قلنان منبر وضع اولمشيدى سكر يوز يكرمى سنه سنه
سلطان مؤيد شيخ محمودى بو منبرى رفع ايله يرينه ديكرينى وضع

ایتمش ایسه ده سکز یوز سکسان التی سنه سنه یعنی سلطان قایتبای
زمانده محترق اولسی اوزرینه مدینه منوره اها ایسی طوغله دن
بر منبر بنا ایشلردی بو منبر طقوز یوز سکر سنه سنه قدر باقی قاله رق
مشار الیه قایتبای حر مشرفی تعمیر ایتد بر دیکی ائناده اها الیک
انشا ایتدیکی منبری هدم ایتد برک یرینه مجددا بر منبر وضع ایشدر
شمدی موجود اولان منبر شریفکه مر مردن مصنوعدر بو یئنده
قانونی سلطان سلیمان طاب ثراه حضرتلری اهدا بیور مشردی
منبر شرفی اک اول کسوه لند یرن حضرت عثمان بن عفان
وروایت اخرایه کوره معاویه رضی الله عنهما در مدینه منوره ده
مواضع مبارکه و ما اثر جلیله پک چوقدر بو چله دن حر مشرفده
درت دیرک واردرکه بونلرک یاننده بارگاه جناب الوهیته عرض
و تقدیم اولنان دعوات مستجاب اولور بونلردن برینه
مخلوق دینور بر بیده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها والده مز
حضرتلرینه نسبت ایدیلور دیگر بری ابولبابه دیر کیدرکه
بو کاتوبه دیرکی تسمیه ایدرلر بونلرک یاننده نماز قلمق سنندر
سریر دیرکندن بشقه برده حرسی دیرکی واردر بودیرکک یاننده
حضرت علی رضی الله عنه افندمز اقامت ایلیرک علیه الصلاة
والسلام افندمز حضرتلرینی اشراردن صیانت بیورلردی
بناء علیه بوکا حضرت علی دیرکی دینلشدر بر دیرکدخی
واردرکه سلطان انبیا صلی الله علیه وسلم افندمز حضرتلری اودیرک
نزدنده اقامت و طیشا ریدن کلان عربانی قبول ایله مصاحبت
بیورلردی جبریل دیرکی ایله یوقاروده بیان اولنان سریر دیرکی

مؤخر اکشاد اولنان بنچره مناسبتیله معطل اولشدنر اما مسجد
دیرکی الان موجود وهر که بجه معلومدر

مدینه منوره ایله جوارنده کی مساجد شریفه مأثوره دخی یک
چوق اولهرق جله سنک افضلی مسجد قبادرکه انی جناب
رسالتاب افندمن حضرتلری تأسیس وانشا وهرکیم بونده نماز
قیلارسه بر عمره ثوابنه نائل اولور دیو بیورمشلردی راکب
ویا ماشی اولدقلری حالده هر ججه ایتسی کونی بو مسجد مبارکی
تشریفله ایکی رکعت نماز قیلارلردی حالا نماز قلدقلری محل عالی
معلوم ومعیندر اشبو مسجد شریف ولید بن عبدالملک زمانه قدر
نوپناه افندمن حضرتلری انشا بیوردقلری طرز وهیئت اوزره
بقا بولمش ایکن مشارالیه ولید طرفندن تجدید وتوسیع اولمشیدی
مؤخرأ بشیوز الی بش والئیوز یتش برسنه لرنده تجدید ویدی
یوز اوتوز اوچده سلطان ناصر قلاوون زمانده وسکن یوز
قرق تاریخنده سلطنت سنیه عثمانیه جانبدنده تعمیر ایدلشدنر
الک صکره کی تجدیدی فردوس آشیان سلطان غازی محمود خان ثانی
ایله جنتکان سلطان غازی عبدالمجید خان طاب ثراهمانک عهد
خلافت سنیه لرنده شرفوقوعبولان اعمارات جلیله به ملحقدر

اشبو مسجد شریفک جنوب جهتنده سعد بن حشیم حضرتلری سنک
خانهلری واقعدرکه رسول کبریا افندمن حضرتلری بوخانهده
ایدست آلهرق بر مقدار اضطرجاع بیورمش اولدقلرندن ذوار
مدینه منوره قباقریه سنه کیدرک اشبو خانه پی زیارت ایدرلر

مسجد علی تسمیہ اولسان محل عالی مسجد شریف قبائک رکن
غریبمنده در کثوم بن هدم نام ذات شریفک خانہ سی دخی قبا
مشجد شریفک قبلہ جہتندہ واقعدر مدینہ منورہ یہ شحرت
سنیہ وقوعندہ فخر عالم صلی اللہ علیہ وسلم افندمن اشبو خانہ
منیٰ بالذات تشریف لہ جنت کوشکرینہ مغبوط بیور مشردی
برجمہ کونی مسجد شریف قبادن عودت نبویہ اثناسندہ جمعدنک
وقتی حلول ایتمکہ ادای صلاۃ بیوردقلمی محل مقدسہ بر مسجد
نیف بنا بیور یلہرق ایوم مسجد جمعدنیلکدہ در قبا مسجد
شریفک شرق جہتندہ مساجد مآثورہ دن « مسجد الفضیح »
وارد رکہ محبوب جناب خدا « بنی قریظہ » قبلہ سنی محاصرہ
بیوردقلمی اثسادہ اورادہ نماز قیلارردی نبیل نجیل جناب
نبوتیناہی حضرت ابراہیمک والدہ ماجدہ لری « ماریہ »
حضرتلینہ منسوب اولان مسجد قریظہ دخی مساجد
مآثورہ دندر

سید کونین افندمن حضرتلینک راکب اولدقلمی استر ایزندن
نشانیہ کورلمکاہ « مسجد البغہ » دنیلان مقام مقدس بتبع
شریف قبرستانک شرق جہتندہ واقع اولہرق مقدا بنی ظفر
مسجدی دنیلشیدی بو مسجدک غرب طرفندہ کی برطاشندہ
« دیرسک » اثری کورلمکاہ سیدمکنات افندمن حضرتلینک
اوجر منورہ اتکا بیورملرندن مرفق شریفلرندن اثر قالدیعی
ظاہر اولدیغنه بناء اورایہ « مسجد المرفق » تسمیہ قلمشدر
اوجوارده برطاش دها وارد رکہ بوندہ جناب رسالتک اصابع

شريفه لرندن اثر اولمغله هر كس طرفندن زيارتيله تبرك اولنور
بقيع شريفك شمال جهتده كي مسجد اجابتده امام انبيا عليه
الصلاة والنحيا افندمز حضرتلري نماز قيله رق اوزون بردعا
ايتش و جناب حقدن اوچ شي طلب ايتدمسده ايكيسي قبول
بيورلدي و بري اجابت بيورلدي ديوخير و بر مشر و اوچ طلبندن
بريسي امت محمديه نك قحطدن تلف و ايكنجيسي طوفاندىن هلاك
اولاملري تناسنه دائر اوله رق بوتلري رب تعالى حضرتنك
اجابت بيورمش و فقط امت اسلاميه مياننده حرب وجدال
اولماسي حقدن كي اوچنجي طلبي اسعاف ايتامش اولديغنى
بيان بيورمشلردى مساجد ماثوره دن دها بر قاج مسجد شريف
واردر كه چله سنه « مسجد الفتح » تسميه اولنور « مسجد
الاعلا » مسجد الاحزاب « مسجد السلطان » بوتلر مياننده در
مسجد سلمانك قبله جهتده كي مسجد شريفده مفخر موجودات افندمز
حضرتلري نماز قلمشلردى حتى حندق غزاسى ائناسنده ايديكه
بوتلرك برنده نمازى بيد الادا اوزون بردعا تلاوت بيورملري
اوزرينه قهر جناب لايزال احزاب دييلان كفار عسكربنى منهزم
و پریشان ايتشدر ماثور مساجد مقدسه نك المعروفلرندن بريده
« مسجد ثقلين » در كه بيغمبرميز بيغمبر عالم افندمز حضرتلري
اوراده نماز قيلار ايكن قبله نك قدس شريفدن كعبه معظمه جهتده
تحويلنه اراده آلهيه شرف تعلق ايدرك « فول وجهك اخ »
آيت كريمه سى نازل اولمشدر جناب سيد كونيك نماز اداسنى
متعاقب مدينه منوره اهالى كرامنه خطاباً جناب حق سرك

ارزاقگزی هر طرفدن سوق و ایصال بیورسون دیودما ابتدگزی
محل شریفه « مسجد سقیا » دیلیر « مسجد شریف الراهه »
شرق جهتدن مدینه منوره به شرفیاب دخول اولانلرک صول
طرفنده مشاهده اولنور ذات حضرت رسالتیناهینک احد
چنکندن فراغلرینی متعاقب اوکله وایکندی نمازلرینی ادا
بیوردقلری محل عالی بولندیغی جبله نسبتله احد مسجد شریفی
دیویاد ایلمکده در رکن جبل دنیلان مسجد شریف محلیده احد
غزاسی کونی جنک قاتال ایلمش و بر روایتده حضرت حزه
رضی الله عنه افندمز حضرتلری اوراده شهید اولمش دنیوراما
اوراده فخرعالم افندمز حضرتلرینک نماز قیلش اولدقلری محقق
ایمش بونک جوارنده « وادی » نام مسجد شریف واردرکه
سیدنا حزه رضی الله تعالی عنه افندمز حضرتلری احد چنکنده
آلدقلری یاره ابله اورایه قدرکه بیلرکه اوراده تسلیم روح
پرفتوح بیورمش و سندن اصفیا افندمز حضرتلری اوراده نماز
قیلغله مسجد انخاز قلمشدر حضرت حزه نك مشهد مقدسینه
کیدیلیر ایکن یول اوزرنده « مسجد سافله » واردرکه بونده
دخی فخرکائنات افندمز حضرتلری ادای صلاة بیورمشلردی
مساجد مأثورهدن بریده « مسجد البقیع » در عقیل وازواج
مطهرات مقابرینک جهت غربیده سنده واقع اوله رق امام انبیا
افندمز حضرتلرینک بوراده نماز قیلدقلری ثابت و ابی بن کعب
مسجدی نامیلده معروفدر مأثر جلیله دن اوچ محل عالی واردرکه
نبوتیناه افندمز حضرتلری اوراده دفعاتله بیرام نمازلری قیلش

ایدیلر بونلرک برنجیسنه « مسجد علی » ایکیجیسنه « مسجد
ابوبکر » اوچنجیسنه « مصلا » تسمیه اولمشدر
ماآثر جلیله دن مدینه منوره ده برچوق قیولر واردرکه جلاه سندن
بری « بئر اریس » در مسجد شریف قبا قربنده واقع اوله رق
حضرت فخرجهان افندمز بونک ایچنه توکورمشلر و صویندنده
ایچمشلر مهر عالی جناب رسالتیناهی حضرت عثمان رضی
الله عنه افندمز حضرتلرینک انکشت فخر و مباحاتی تزیین
ایدردی

خلافلرندن الستی سنه سرورنده پارمغندن اشبو قیویه
دوشورمشلردی طالعجلر طرفندن برخیلی تحریات اجرا اولمش
ایسه ده بولمقی قابل اوله مدیغندن اصحاب کزین میانه بو یوزدن
بر اختلاف دوشه رک برطاقم قندهر حدوثنه بادی اولمشدر
آبار ماآثره دن بریده « بئر غرسدر » معشوق تحدا افندمز
حضرتلری بوندنده ایچمش و ایچنه توکورمش اولق اوزره
روایت اولنیور عالم قدسه ارتحاللری ائساده جسده اسده
نیوتیناهی لری بو قیونک آب نایله غسل ایدلشدر بومبارک
قیولردن بریده « بئر دومه » اوله رق بونک صویبی غایت
طاتلیدر زمان سعادتده مدینه منوره جه طاتلی صولرک قلتندن
هرکیم بئر دومه بی صاتون اوله رق مسلینه وقف ایدر ایسه
جنت اعلا انک ایچوندردی دیو طرف اشرف جناب محمدیدن
بو صویک ایضافی اخطار بیورلغله عثمان بن عفان افندمز
حضرتلری اوتوز بشیک درهم اچه ایله بالمسایعه وقف بیورمش

ایدیلر بالاده ذکر اولسان مسجد سقیا قربنده او نامه منسوب
بر بئر شریف دها واردر که رحمة للعالمین افندمز حضرتلری گاه
بوقیودن و گاه یوقاروده توصیف ایدیلان غرس قیوسندن نوش
یوررادی « بئر بضاعه » دن دخی افندمز صلی الله علیه
وسلم حضرتلرینک صو ایچوب توکرمش و برکتله دعا بیورمش
اولدقلری ثابتدر آنس بن مالک حضرتلرینک خانه لرنده کائن
« بئر انس » دن دخی مبعوث من عند الله افندمزک صو ایچهرک
درونه توکرمش اولدقلری مشار الیهدن مرویدر اولوقت
مدینه منورهده الکن لسنید صو بو ایدی شمعی بئر رباطیه دیویاد
اولنقدهدر بقیع شریف قربنده « بئر بصره » نامیله برقیو
واردر که سردفتر انبیا افندمز حضرتلری بوقیونک صویله رأس
سعادتلرینی غسل ایدرک او صوی تکرار قیویه افراغ بیورمشدر
آبار ماثوره دن بریسیده « بئر علی » اولهرق عوالی نام قربهده
کائن اولغله صویله جوارنده کی مزروعات سقی ایدیلر « بئر انا »
نامنده بر مبارک قیودها واردر که جناب حبیب کبریا قریظه
قبیله سنی محاصره ایتدکری اثناده بارگاه رسالت پناهیلرینی بو بئرک
جوارینه قوردیرمش و صویندن ایچمشردی لکن بوقیو ایوم
معروف دکلد سید کائنات افندمز حضرتلری « بئر اهاب »
نام قیویهده توکورمش و « بئر جل » دن آبدست الهرق
کذلک « بئر ذرع » یهدخی توکورهرک صویله آبدست المشدر
بونلردن بشقه دها بر خیلی آبار ماثوره وار ایکن شمعی محللری
معلوم اوله نامقدهدر ایوم مدینه منوره به جریان ایدن عین زرقا

زمان سعادتده موجود دکل ایدی معاویه رضی الله عنه طرفندن
مدینه منوره والیبی اولان مروان بن الحکم زمانده ظهور
الشدرا اصل اسمی عین الازرق ایکن صکره لری زرقا دنیله رک
اولیه اشتهار ایلدی عین الازرق تسمیه سنک سببی ایسه مشار الیه
مروانک کوزلری مائی اوله رق ظهوری زمان ولایتنه تصادف
ایدن صویک کندوسنه نسبت ایلمسندن عبارت ایدی اصل
مقیمی قبا جوارنده بیوک بر قیودر بوصو ابتدای ظهورنده آز
یرشی ایکن طقوز یوز طقسان طقوز تار یخنده جنتمکان سلطمان
مرادخان طاب راه حضرتلری جانبندن « بئر غربال » دنیلان
قیومبا یعه و علاوه بیورلشدرکه بوقیوعین زرقا صوینک اون مثلنه
قریب ایدی و « بئر عقد » دخی مؤخرآینه اجداد کزین
جناب خلافتپناهی جانبندن مبا یعه و علاوه بیورلشدر
کرک مدینه منوره نک داخلنده و کرک خارجا اطراف وجوارنده کی
اصحاب کرام و اولیای نوی الاحترامک مر اقد مبارکه لری عموم
زندنده معلوم و مضبوطدر بنا برین هر برینک تعداد و تعریفنه
حاجت کور یاه من یوقار و ده بیان اولنان مسجد فتحه
کیدرکن صماغ طرفده بر مغاره واردرکه حندق غزاسی اثنا سنده
جناب نبوتپناه افندمن حضرتلری بعض کچه لر اوراده بیتوتت
بیورلردی بیغمبر ظفر بیکر افندمن حضرتلرینک مکة مکرمه بی
تشریف بیورلر ایکن اثناسی طریقده نماز گاه اتخا ذ بیوردقلری
محالره مسجدلری یا یله رق الیوم علی قیولری دنیلان موقعده موجوددر
بدر غزاسنده بار گاه جناب رسالتپناهک منصوب اولدیغی محل
منیفده مسجد پایلشیدی شمعی دیگر بر مسجد شریفدها واردر

(ججاز ولايتنك اوچيوز سنه مالیه سنه محسوباً واردات)
(ومصارفات محلیه سنی ناطق بالتنظیم دوائر مخصوصه لرینه)
(تقدیم قلنان موازنه نك خلاصه سیدر)

اجمال یكون نوع واردات

پاره فروش

رسومی	۲۵۶۶۰۷	۳۰	احتمایه
»	۴۰۰۰۰		قنطاریه
»	۸۰۰۰۰		بالق
»	۹۹۷۷۸۹	۳۰	تخریجه
»	۱۳۷۴۴۵		زکات یعنی اعشار
»	۲۲۰۹۲		واردات متنوعه سی

نوع مصارفات

اجال يکون
پاره غروش

مکه مکرمه و مدینه منوره و جدده بولنان
اشراف و سادات و مجاورین و محتاجین
معاش و سالیه لری

پاره غروش

۱۳ ۱۷۷۶۶۸۸ نقداً صرفی لازم کلان معاش

و سالیه لری و رغن ساده و قهوه

و شکر و کباب بدلی

عینا و یر یله جک اولان ذخائرک

مقدار یله بدل مخمندی

پاره غروش اردب

۰۰ ۱۵۴۳۹۸۹ حنطه - ۱۱۰۲۸

۰۰ ۳۳۰۹۴۹ شعیر - ۴۱۳۶

۱۷ ۳۳۵۷۲۹ فول - ۲۰۹۸

۱۱ ۱۱۲۰۰ مرجک - ۷۰

قیبه

۰۳ ۳۳۳۹۸۴ ارز - ۱۱۶۹۹۲

۲۵۵۵۸۵۱ ۳۱ ۲۵۵۵۸۵۱ ۳۱

۴ ۴۳۳۲۵۴۰ ۴ ۴۳۳۲۵۴۰ نقل -

نوع واردات

اجال یگون

پاره غروش

تقلیكون

۲۰ ۱۰۳۳۹۳۴

نوع مصارفات

اجال يکون

پاره غروش

۴ ۲۳۳۲۵۴۰ نقلیکون

بالجمله مأمورین محلیه نك
معاش و مرتباتلری

پاره غروش

۲۳ ۱۴۴۱۳۵۸ نقداً صرفی لازم کلان معاش و بدلانه

عیناً و یر یله جك اولان ذخائرک

مقدار یله اثمان مجمنه سی

پاره خررش اردب

۲۵ ۱۴۲۷۶۲ حنطه - ۱۹۰۱۹

۲۹ ۱۰۵۵۵۷ شعر - ۱۳۱۹

۱۱ ۶۴۳۱ فول - ۴۰

قیبه

۱۵ ۳۰۹۱۶ ارز - ۱۵۴۵۸

۲۸۵۶۶۸ ۰۰ ۲۸۵۶۶۸ ۰۰

۱۷۲۷۰۲۶ ۲۳ ۱۷۲۷۰۲۶ ۲۳

۲۷ ۶۰۵۹۵۶۶ نقل

نوع واردات

اجال یگون

پاره فروش

۲۰ ۱۵۳۳۹۳۴ نقلیگون

نوع مصارفات

اجال يکون

پاره غروش

٢٧ ٦٠٥٩٥٦٦ نقلیکون

مچملین شیریفین و عربان اکر امیده سی و ذخائر
عینیه نقلیه و مصارفات تحلیه سائره سی

پاره غروش

٢٦ ٤٥٠٥٢٧٦ نقدا صرفی لازم کلان

عیناً صرفی لازم کلان ذخائرک

مقدار یله اثمان مخمده سی

پاره غروش اردب

٣٨ ١٩٣٢٢٢ حنطه - ١٣٨٠

٠٠ ١١٦٨٠٠ شعیر - ١٤٦٠

٠٠ ١٦١٥٢٠ فول - ٢٦٩٢

٥٥ ٤٥ مرجک ربع

قیبه

٠٠ ١٠٨٤٥ ارز - ٥٤٢٢

٣ ٤٨٢٤٢٨ ٣ ٤٨٢٤٢٨

٢٩ ٤٩٨٧٧٠٤

٢٩ ٤٩٨٧٧٠٤

١٦ ١١٠٤٧٢٧١ نقل

نوع واردات

اجال یکون

پاره غروش

۲۰ ۱۵۳۳۹۳۴ نقلیکون

۳۰ ۴۵۳۳۹۴۳ محلی و واردات ٹخمند سہی

۲۸ ۲۳۹۸۴۹۷۱ موازنہ آچینی اولوب طرف دولتدن احسان

پور بلہ کلان

۸ ۲۵۵۱۸۹۱۵ یکون

نوع مصارقات

اجال يگون

پاره غروش

۱۶ ۱۱۰۴۷۲۷۱ نقلیگون

حسا کر نظامیہ حضرت شاہانہ و بحریہ
وضبطیہ ملوکانہ بہ نقداً و عیناً و برسی
لازمکلان

پاره غروش

۳۰۰ ۱۰۷۹۷۲۸۳ نقداً صرفی لازم کلان

عیناً صرفی لازم کلان ذخائرک
مقداریہ اثمان مخندہ سی

پاره غروش اردب

۳۷ ۱۸۷۴۸۷۲ خنطہ ۱۳۳۹۳

۵۰ ۱۰۴۳۴۲۲ شعیر ۱۳۰۰۴۲

قیہ

۰ ۷۵۶۰۵۶ ارز ۳۷۸۰۲۸

۲ ۳۶۷۴۳۵۱ ۲ ۳۶۷۴۳۵۱

۳۲ ۱۴۴۷۱۶۳۴ ۳۲ ۱۴۴۷۱۶۳۴

پاره غروش تقدیم قلنان موازنہ

موجینجہ

۱۲ ۱۸۵۲۰۶۰۷ میلغیسی

۸ ۲۵۵۱۸۹۰۶ یگون

۳۶ ۶۹۹۸۲۹۸ ذخائر عینیدنگ

بدل مخندہ سی

۸ ۲۵۵۱۸۹۰۶

(طقسان طقوز سنه مالیه سی مایسی ابتدا سندن اعتباراً قیمت)
 (حقیقه لرینه ارجاع ابدیلان سیم مسکوکات مخصوصه لرینه)
 (تقدیم قلنان موازنه نك خلاصه سیدر)

عدد درهیم قیراط درهیم
 پاره فروش پاره فروش عدد عدد

مسکوکات عثمانیه						
عتیق جهادیه	۸		۱	۳۷	۱۵	۱۶
« یوزاک	۱۰				۱۲	۱۰
« ایکلاک	۸		۱	۹	۹	۳۲
« غروشلق	۴				۴	۳۶
مسکوکات اجنیه						
هندک عتیق روبه سی	۱	۱۲	۲	۱۷	۴	۹
« جدید »	۳	۹	۲	۱۷	۸	۲۵
بش فرانلق فرانسز ریالی	۳	۶	۲	۱۶	۸	۴
نمچه نك بیلانلی طلار بیسی	۷	۱۲	۲	۱۵	۱۸	۱۶
یونان دراجیسی	۶	۸			۱۵	۱۷
اسپانیانک دیرکلی ریالی	۷		۲	۱۵	۱۶	۲۵
وامر بقا ریالی						
روسیه نك یکی یازولی	۸	۶			۱۹	۳۵
قار بونی						
فرانسز ریالی اقسامندن	۳				۶	۲۴
ایکی فرانلق						

درهم قيراط درهم

پاره غروش پاره غروش عدد عدد

فرانسز ریالی اقسامندن	۱	۸	۲	۸	۳	۱۲
برفرانقلق						
فرانسز ریالی اقسامندن		۱۲			۱	۲۶
یارمفرانقلق						
فرانسز ریالی اقسامندن		۴				۲۲
یکرمی سانتیملاک						
نمچهنک قوشلی طلازمی	۸	۱۱	۲	۸	۱۹	۴
وناپولی ریالی						
پایا سکه سی	۳	۱	۲	۷	۶	۲۶
غیدار تعبیر اولنور	۱	۱۲	۲	۶	۳	۳۰
اسپانیانک دیرکلی ریالی						
قترین تعبیر اولنور	۷	۷	۱	۳۹	۱۴	۲۷
روسینه نک عتیق قوشلی ریالی						
نمچهنک دوق تعبیر اولنور	۲	۱۴	۱	۲۹	۴	۳۸
لوقه سکه سی						
« قراچار تعبیر اولنور		۱۰	۱	۲۸	۱	۴
چمچکلی صولدسکه سی						
« مزاراقلی صولدسکه	۰	۹	۱	۲۸	۰	۳۸
« یکرمی رقلی اسوانسکی	۲		۱	۲۱	۳	۲
« راغوزه سکه سی	۸	۱۲	۱	۱۸	۱۲	۲۷
« چایرک فیلورینی	۱	۱۰	۱	۱۴	۲	۷
« اون رقلی اسوانسکی	۱	۳	۱	۱۰	۱	۱۹

(مکہ مکرمہ مدیریت خزینه سنک برسنہ ظرفسنده واردات)
 (مصارفاتی ناطق خلاصه وجهله تنظیم اولنان برقطعه)
 (موازنه پوصله سیدر)

اجال یکون یکسون
 باره غروش باره غروش
 نوع واردات

محلی واردات مخمنه سی

خصکی سلطان عمارتنه مر یوط او توز

درت باب دکا کینک ایجار سنویلی ۴۶۹۹۲ ۰۰

حرم شریف مسققاتندن باب العمره

اجوارنده کاشن جامک ایجار سنویلی ۱۰۷۵۰

جدده ده کاشن حرم شریف مسققاتنک

خیر از مصارف حاصلاتی ۱۱۴۳ ۱۵

طائفده کاشن امینه خاتم و قفی مسققاتنک

خیر از مصارف حاصلاتی ۹۰۹ ۵

بعض واردات متفرقه محلیه ۴۴۴۷ ۳۰

مالیه و اوقاف همایون خزینه

جلیله لرنندن نقداً و حواله ارسال

بیوریلان

اوقاف همایون خزینه جلیله سندن ۱۲۶۶۴۰۷ ۲۰

مالیه خزینه جلیله سندن ۲۷۵۴۱۲۸ ۲۰

۴۰۲۰۵۳۶ ۰۰ ۴۰۲۰۵۳۶ ۰۰ یکسون

نوع مصارفات

اجال یکون یکون

پاره غروش پاره غروش

اوقاف همایون خزینہ جلیله سندن

مخصص صرہ و سالیات و معاشات

سائرہ

صرہ و سالیات ۳۱۰۵۰۲

خدمت حرم شریف و وظائف جلیله

معاشات سائرہ ۸۳۴۶۰۹

یکون ۱۱۴۵۱۱۱

۱۱۴۵۱۱۱

مالیہ خزینہ جلیله سندن بحول

مخصصات

بدل کسوه و سالیات ۲۴۵۲۵

اشراف و سادات کرام معاشاتی ۱۵۴۴۰۶۴

متقاعدین عسکر یہ معاشاتی ۲۹۲۹۸

متقاعدین ملکیہ ۱۴۵۲۳۶

اهالی و مجاورین کرام معاشاتی ۲۲۵۹۸۱

اسھام جدید و مبدلہ و عادیہ

۲۰ ۱۹۴۰۴۴ قاضری

۲۰ ۲۱۶۳۱۴۸ ۲۰ ۲۱۶۳۱۴۸ یکون

نوع مصارفات

اجمال یکون
پاره غروش

مالیه و اوقاف همایون خزینه
جلیله لندن مخصوص معاشاتک
طقسان طقوز سنه سی
ذی القعدة سنک اون ایکنجی
کوندن اعتباراً عفو اولانان
عشروخسی اوله رقی و برلان

در سعادت و مصدر دن ورودی
مقن روغن زیت و جرایه
خنطه سنک غیر از فرق فیئات

مجمنه سی
عینا صرف اولنقده اولان
روغن زیت بدلی
قیسیه

۱۳۶۹۶ در سعادت دن
۴۴۵۹ مصدر دن

۱۸۱۵۵ ۱۰۵۰۰۰

مصدر دن ورودی مقن مذکور
اون ایکبیک یکری بش اردب
خنطه نک عینا توزیع اولندیغی

جهتله اثاقی ۱۲۰۲۵۰۰
۱۰۰ ۱۳۰۷۵۰۰

۵۳۹۲۲۷۸ ۱۰
جمعاً یکون

نوع واردات

یکون
پاره غروش

عیناً ورودی مقن روغن زیت
وجرایه خنطه سنک غیر از فرق
فیئات مجمنه سی
حرم شریفده ابقاد اولتیق اوزره
در سعادت و مصدر دن مخصوص

۱۰۵۰۰۰ روغن زیتک غیر از فرق اثاقی
قیسیه

۱۸۱۵۵

جنتکان غازی سلطان سلیم
خان قدیم طاب نراه
حضرتلر تک موفق اولدق قری
مصر فخری عقینده اشرف
وسادات و ائمه و خطیب و خدمه
واهایی و مجاورین کرامه
احسان شاهانه اولوق اوزره

مصدر دن ترتیب و تخصیص
بیورمش اولدق قری جرایه
خنطه سنک اثاقی

خنطه اردب فیئاتی

۱۰۰ ۱۲۰۲۵ ۱۲۰۲۵۰۰ ۱۲۰۲۵۰۰

۵۳۹۲۲۷۸ ۱۰

جده مجلس اداری اعضاسندن موسی

مقارن ۳

بغدادی افندی

۴

جده بلدیہ رئیس احمد قصائی افندی

ولایت بوسنه سالنامه سی آرزو ایدلدیکی کبی مکمل اوله مددی
 بوکاد، بعض اسباب مانعت ایشدر او اسبابی بر طرف ایتک
 ایچون چالیسیاه جق اولسه پک چوق وقت پکورلش اوله جقدی
 بوسنه لک همان بر اساسی وضع اولمش اولوق و بلطفه تعالی
 ایکنجی سالنامه ده نواقصی اکال ایدلک اوزره بوحال ایله
 طبعی تنسیب قلندی مکهمکره ده لیطوغرافیا دستکاهی اولدیغی
 ایچسون ترتیب اولسان تقویم ایله ولایت خریطه سی طبع
 ایدر یاره مبرک بالضروره کله جک سنه به بر افاق لازم کلدی

